

6742

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԿԱՅԻՆ

ՕՐԱՅՈՅՅ

1899

059

Պ-17

Handwritten text at the top of the page, possibly a name or address, written in a cursive script.

Handwritten text, possibly a name or address, written in a cursive script.

Handwritten text, possibly a name or address, written in a cursive script.

Handwritten text, possibly a name or address, written in a cursive script.

1899 June 1

Handwritten text, possibly a name or address, written in a cursive script.

Handwritten text, possibly a name or address, written in a cursive script.

2001

059

86

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

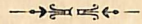
7-17

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

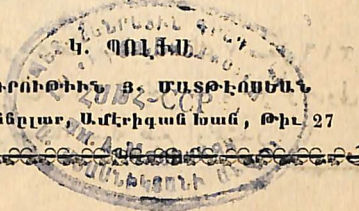
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՅԻՆ

1899

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
ՏՊԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ Ե. ՄԱՅՐԵՆՈՍԵԱՆ
Ֆինանսներու, Ամերիգան Խան, Թիւ. 27

1008
3985
37922

9542

ԱՔՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

Ի ՊՐՈՒՍՍ

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۷ صفر ۳۱۶
و ۱۵ حیران ۳۱۴ تاریخلی و ۳۰۵ نوسولی
رخصتنامه سیله طبع اولمشدر

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԳՐԻՍՏՈՒ

1899

ԵՒ ԲՈՒՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ

4391—4392

ԵՒ ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ

ՌՅԽԷ—ՌՅԽԸ = 1347—1348

Գիր արտոյն է	Ռ
Եօրներեակն	Ե
Վերադիրն	ԻԸ
Իննե տասներեակն	17
Տանուսերն	Զհնս

ՀԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԻ ԵՒ ՄԵԶՈՅԻ ՆՈՑԻՆ

ՕՐ ԾՆՆԴԵԱՆ	Դշ. Յռնուար	6
Միջոց ու իմ անուրբ		19
Առաջադրաց բարեկեցողան	Փետրուար	7
Սուրբ Սարգիս	»	13
Օր Տեառ նրնդառաջի	Կիր. »	14
Բուն բարեկեցողան	»	28
Օր Աւետման	Դշ. Ապրիլ	7
ԶԱՏԻԿ	»	18
Երեւան խոյ	Մայիս	16
Համբարձումն	»	27

Հոգեգալուս	Յունիս	6
Լուսաւ որչի բարեկենդան	»	27
Ս. Գրիգոր Լուսաւ որիչ (գիւս)	Յունիս	3
Վարդավառի բարեկենդան	»	18
ՎԱՐԴԱՎԱՐ	»	25
Միջոց եօթենակ Կանօփ	Երեփ	
Ս. Աստուածածնի բարեկենդան	Օգոս	8
ՎԵՐԱՓՈՒՌՄԸ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ	»	15
Միջոց եօթենակ Կանօփ	Չորս	
Ս. Խաչի բարեկենդան	Սեպտեմբեր	5
ԽԱՉՎԵՐԱՅ	»	12
Վարագայ Ս. Խաչի բարեկենդան	»	19
Վարագայ Ս. Խաչ	»	26
Միջոց ուսիփ եօթենակ Գիւս Խաչ	Ուրբ	
Գիւս Խաչ	Հոկտեմբեր	24
Հրեասկապէս	Նոյեմբեր	6
Յիսնակաց բարեկենդան	»	21
Ս. Յակոբայ բարեկենդան	Դեկտեմբեր	12
Ս. Յակոբ	»	18
Միջոց ուսիփ աւ ուրբ	ԺԲ	
Օր բարեկենդանի Ծննդեան	ԳՂ. Դեկտ.	28

ՀՍՏ ԼԱՏԻՆԱՅԻՈՑ

Շրջանն յունի, որ է Ոսկեթիւն	19
Շրջանն արեգակնային փոքր	4
Վերադիրն	18
Ինդիկսիոնն Հռովմէական	12
Կիրակագիրն	Ա
Իսկ Չափիկ նոցա չորս շաբաթ յառաջ է	
Բան գլներն .	

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆԻ ԼԱՏԻՆԱՅԻՈՑ

Եօթանասներորդ կիրակէ	Յունուար	29
Օր մոխրոց	Փետրուար	15
Չափիկ	Ապրիլ	2
Համբարձում	Մայիս	11
Հոգեգալուս	»	21
Ամենատուր Երրորդութիւն	»	28
Տօն խորհրդայ Ս. Հաղորդութեան	Յունիս	1
Ա. կիրակի Գալսեան	Դեկտեմբեր	3

ԱՍՏՍՄՈՒՏԻ ՏԱՃԿԱՑ

Բամազան	Օր	29	Յունուար	1
Շէվկալ	»	30	»	30
Չիլգասէ	»	29	Մարտ	1
Չիլնինէ	»	29	»	30
Մուհարրէմ	»	30	Ապրիլ	29
Սէէր	»	29	Մայիս	28
Քէպիլ էվլէլ	»	30	Յունիս	27
Քէպիլ ախր	»	30	Յուլիս	26
Ճէմազիլ էվլէլ	»	30	Օգոս.	25
Ճէմազիլ ախր	»	29	Սեպտ.	24
Քէնէպ (իւլ ալլար)	»	30	Հոկտ.	23
Շապան	»	29	Նոյ.	22
Բամազան	»	30	Դեկտ.	21

ՆՇԱՆՈՒՈՐ ԱՒՈՒՐԻ ԾԱՅԿԱՑ

Գասրէ կիճէսի	Բահալան ԸԿ	Յուն. 27
Բամազան պայրամբ	Շէվէլ 1	» 30
Գուրպան պայրամբ	Զիւնէֆէ 10	Ապրիլ 8
Անուէ կիճնի	Մահարբէ 10	Մայիս 8
Մէվրոս	Բեռ. Եվէլ 15	Յուլիս 8
Գանսիլ կիճէսի	Բէֆէ 7	Հոկտ. 29
Միրան կիճէսի	» ԸԿ	Նոյ. 18
Պէրաք կիճէսի	Շահաթ 10	Դեկտ. 15

ՁՈՐՍ ԵՂԱՆՈՎԻՐ

Գարնանամուս եւ հասարակամ	Մարտ 9
Ամառնամուս եւ արեւադարձ	Յունիս 9
Աննամուս եւ հասարակամ	Սեպտ. 11
Զմեռնամուս եւ արեւադարձ	Դեկտ. 10

ՏԱՐԵՄՈՒՑԻՔ

Քրիստոսի թուականին	1899	Յունվ. 1
Տանկաց ելմ. թուականին	1315	Մարտ 1
Փոքր թուոյն Ազարիայի	284	» 21
Տն. Հիմրէթի թուականին	1317	Ապրիլ 27
Տօմ. թուականին Հայոց	1348	Օգոստ. 9
Բուն թուականին Հայոց	4392	» 11
Հրէից նահանջ թուականին	5660	» 24
Լասինացոց թուականին	1900	Դեկտ. 20

ԽԱՒԱՐՄՈՒՆԻՔ

Մայիս 27, մասնակի խաւարումն արեգական, Կ. Պոլսէն տեսանելի:
Սկիզբն խաւարման, Ժամ 10, Բողէ 55
Մէջ » » 11, » 59
Վերջ » » 1, » 3
Զափ » իբր 3 ⁰ , մատնաչափ:

Յունիս 11, բոլորական խաւարումն լուսնի, Կ. Պոլսէն անտեսանելի:

Նոյեմբ. 21, մասնակի խաւարումն արեւու, Կ. Պոլսէն անտեսանելի:

Դեկտեմբ. 5, մասնակի խաւարումն լուսնի, Կ. Պոլսէն տեսանելի:

Սկիզբն խաւարման, Ժամ 10, Բողէ 21
Մէջ » » 10, » 49
Վերջ » » 11, » 17
Զափ » » 00 ⁰ , 39 վայրկեան:

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Հ. լուս Տօնացուցին Հայոց
- Հհ. լուս Տօնացուցին Հռով. Հայոց
- Բ. Բողոքականաց
- Յ. Յունաց
- Լ. կամ Լր. Լասիմաց
- Տ. կամ Տճ. Տանկաց
- Հր. Հրէից
- Օ. Օր ամսայն
- Գ. Գաւրսի
- Խ. Խրտէլէզ
- Տօ. լուս տօնարին Հայոց
- Յյ. լուս յայտնաւորաց
- Ա. Ազարիայի
- † Տօն կամ Տէրունական օր
- © Արեգակն
- ⊙ Շն. Լս. Շնունդ լուսնի
- ⊕ Առ. Բռ. Առաջին Բառորդ լուսնի
- ⊙ Լր. Լս. Լրումն լուսնի
- ⊕ Վր. Բռ. Վերջին Բառորդ լուսնի
- Ծ. Ա. Ծագումն արեւու
- Կ. Օ. Կէս օր եւ կէս գիշեր
- Ե. Տ. Երկայնութիւն տարւոյցեան

ՀԱՅՈՑ	ՀՐՈՎԱՄԱՅ.	ՏԱԿԱՅ	ԱԶԱՐԻԱՅԻ	ՀՐԷԻՑ
Նաւասարդ	30	Յունուար	Շամա	30 Թերի
Հոռի	30	Փետր. 28.	Աղամ	30 Խէտու
Սահմի	30	Մարտ	Շքաք	30 Բարսի
Տրէ	30	Ապրիլ	Նախայ	30 Թէրք
Քաղոց	30	Մայիս	Ղանար	30 Սէքաք
Արաց	30	Յունիս	Նաքար	30 Աղար
Մենեկան	30	Յուլիս	Թիբայ	30 Վէտար
Արեգ	30	Օգոստոս	Գամայ	30 Նիսան
Անեկան	30	Սեպտեմբ.	Համիրայ	30 Եսաւ
Մարտի	30	Հոկտեմբ.	Արամ	30 Սիլան
Մարգաց	30	Նոյեմբեր	Ռկրան	30 Թամուզ
Հրոսից	30	Դեկտեմբեր	Նիրհն.	30 31 Աբ
Աւելեաց	5. 6		Աւելեաց	5 Իլուլ

**ԱՂԻՒՍԱԿ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ
ԱՌՈՒՐՑ**

ՅՈՒՆՈՒԱՐ				ԱՊՐԻԼ			
Օ.	Ծ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.	Օ.	Ծ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.		ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	14.34	7.17	9.26	1	10.50	5.25	13.10
7	14.23	7.12	9.37	7	10.34	5.16	13.26
13	14.11	7. 6	9.49	13	10.19	5.10	13.41
19	13.58	6.59	10. 2	19	10 4	5. 2	13.56
25	13.45	6.52	10.15	25	9.50	4.55	14.10

ՓԵՏՐՈՒԱՐ				ԻՄԱՅԻՍ			
Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.	Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	13.28	6.44	10.32	1	9.38	4.49	14.22
7	13.12	6.36	10.48	7	9.26	4.43	14.34
13	12.57	6.29	11. 3	13	9.17	4.39	14.43
19	12.41	6.20	11.19	19	9. 8	4.34	14.52
25	12.24	6.12	11.36	25	9. 2	4.31	14.58

ՄԱՐՏ				ՅՈՒՆԻՍ			
Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.	Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	12.13	6. 7	11.47	1	8.58	4.29	15. 2
0	11.57	5.59	12. 3	7	8.56	4.28	15. 4
13	11.40	5.50	12.20	13	8.66	4.28	15. 4
19	11.24	5.42	12.36	19	8.59	4.29	15. 1
25	11. 8	5.34	12.52	25	9. 4	4.32	14.56

**ԱՂԻՒՍԱԿ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՄԱՍԱՆՑ
ԱՌՈՒՐՑ**

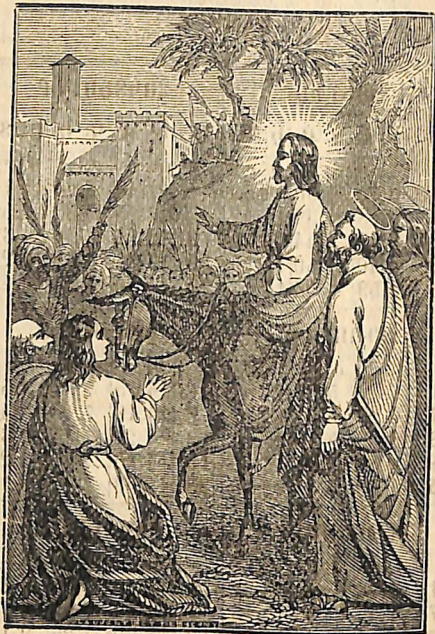
ՅՈՒԼԻՍ				ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ			
Օ.	Ծ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.	Օ.	Ծ. Ա.	Կ. Օ.	Ե. Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.		ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	9.10	4.36	14.50	1	12.49	6.24	11.11
7	9.18	4.39	14.42	7	13. 5	6.32	10.55
13	9.29	4.44	14.31	13	13.21	6.40	10.39
19	9.40	4.50	14.20	19	13.36	6.48	10.24
25	9.53	4.56	14. 7	25	13.50	6.55	10.10

ՕԿՏՈՍՈՍ				ՆՈՅԵՄԲԵՐ			
Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.	Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	10. 9	5. 4	13.51	1	14. 5	7. 2	9.55
7	10.23	5.12	13.37	7	14.16	7. 8	9.44
13	10.39	5.19	13.21	13	14.26	7.14	9.34
19	10.54	5.26	13. 6	19	14.36	7.18	9.24
25	11.10	5.35	12.50	25	14.43	7.22	9.17

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ				ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ			
Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.	Օ.	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	11.28	5.44	12.32	1	14.48	7.24	9.12
7	11.45	5.52	12.15	7	14.50	7.25	9.10
13	12. 1	6.00	11.59	13	14.50	7.25	9.10
19	12.16	6. 8	11.44	19	14.46	7.24	9.14
25	12.34	6.16	11.26	25	14.41	7.20	9.19

ՈՂԶՍԳՈՅՐ

ԱՌ ԱՅԳՆ ԱՄԱՆՈՐԱՅ

Ողջոյն ընդ քեզ յուսածիծաղ առաւօտ,
Հոյս սուրբ, ողջոյն, դու ճառագայթ անաղօտ,
Դու անդրանիկ երկնից ժընուեղ, լոյս չընտղ,
Ոյր ի համբոյր նախածընողըը մեր նախ՝
Ըզմայլեցան՝ սիրտ ի խնծիղ անպատում
Յ'Եղեմական ինկարուրիկ պարտիզում...
Նոյն ի ժըպիտ, նոյն եւ ի խինդ կ'ողջունես
Հէք, տարագիր անոնց սերունդըն, ըզմեզ.
Արտասուածոր աչք մեր ի քեզ կը նային,
Համբոյր, համբոյր քեզ, ո՛վ նշոյլ երկնային...:

* * *
Երկիր չունի թէեւ ծաղիկ ու փըթիթ,
Ծիլ ու տերեւ, թէեւ սառած են վըճիտ
Առուակն ու լիճ՝ չունին կարկաշ ու փրփուր,
Թէեւ թռչնոց բոյներն այլ եւս են թափուր,
Թէեւ ո՛չ եւս հողմիկն այն զով ու բուրեղ,
Սոսկ համասփիւռ, ցուրտ, անըզգայ ձեան

րիւրեղ

Բու բեկբեկներն ընդունի ծոցն իւր ի թող,
 եւ դու անոր համբոյրն ըզգտտ սառնապաղ.
 Սակայն սրտեր մեր եւ հոգիք սիրակէզ
 Շողդ ընդգրկեն, ո՛վ լոյս անճառ, սղջոյն քեզ:

Բայց մէ մի օր, մի ժամ, վայրկեանն, ո՛չ գիտեմ,
 կրռունուսի ահեղամտունը ալեաց դէմ
 Մարտնչելով ի զո՛ւր, յամատ, ընդերկա՛ր
 Այս խարուսիկ կենաց նաւակը տըկար
 Անկնի ջախջախ, փշրի՛, բեկորքն ալ անհետ,
 Լինին ծովուն անդնդոց մէջ՝ ալեաց հետ,
 Ահ, յայնժամ դու, իցիւ, ո՛վ լոյս անըսպատ,
 Փողփողէիր եւս առաւել հրաշափատ,
 եւ իմ հրեշտակն՝ հորիզոնին անդ ի ծայր,
 Վերջին ժըպիտն ալ քու սիրոյն, լոյս, ինձ
 տայր...

Ա. Կ. Կ

ՅՈՒՆՈՒԱՐ

ՕՐ 31

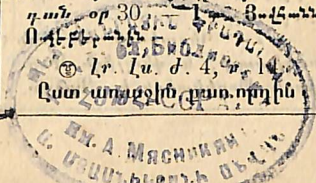
ՏՃ. Բեանունի սանի

- 13 1 ԹԵՐ. — Հչ Գ. օր պահոց Ծննդեան
 և ԿԱՂԱՆԳ. Տարեմուտ 1899
 Թուականին Գրիստոսի. եւս
 ՀհչԻ որոց և Ը. օր Ծննդ. և տօն
 Տնօրէնու թեան Գրիստոսի. ևս
 ՅնԻ սրոյ և յէլուր: Բարդէ
 Հարսդէրին: — Ա. Արամայ
 Ժէ. Տօմ Բաղդոցի ԻԶ. Յայսմ.
 Բաղդոցի ԻԳ. Լ. Վերանէտայ
 Կարն և Յանուարի 13. — ՏՃ.
 Բաժանու 1 (օր 29) և Գաւաթ
 78. — Հր Սեբեթի 2.
- 14 2 ԵՐ. — Հչ Գ. օր պահ. Ծննդեան,
 Բարսղի Հայրապետին և եղբօր
 Նորա Գրիգորի Նիւսաբալոյն և
 Սեղբեսարոսի Հոռովմայ Հայ-
 րապետին և արքայ Սփրիմի
 Սուրին ասորոյ. եւս Հհչ.

Լ	Օ	ՅՈՒՆՈՒՒՐ	Տ	Գ
15	3	* ԿԻՐ. — Հչ. Ե. Յիսն, Ե. օր զահոց Ծննդ. — Հհչ. Ը. Յիսն. — Լր. Տօն Անուան Յիսնի:	Ր	ԿՕ
16	4	ԲԵ. — Հչ. Զ. օրզահոց Ծննդ. — Հհչ. Ինդոսի և Գոմնայի և Գղե- րիկոսի քահանային, և երկուց բիւրուց: Եւ Աբրահամու և Խորենայ և անարծաթ բժշ- կացի Կողմայի և Գամիանոսի, Եւ Աստուածատրոյ վկային:	Ն	ԿԶ
17	5	ԳԵ. — Հչ ճրագալոյց Ծննդեան և Մկրտութեան Տեառն Յի- սուսի Քրիստոսի: — Հհչ. ճրա- գալոյց Յայտնութեան. և ս Յն. — Լր. Անուան Անուարտաւանին:	Օ	ԿԷ
18	6	ԴԵ. Հչի Տօն. Ծննդ. և Մկրտու- թեան Տեառն Յիսուսի Քրիս- տոսի. ուստիք է ութ օր անմի- ջոց: — Բչի Տնուկդ. — Հհչի Յայտնութիւն Տեառն. և ս Յնի: — Տօժ. Արաց, օր 30:	Դ	ԿԸ
19	7	ԵԵ. — Հչի Բ. օր Ծննդեան. Օր Մեռելոց. և ս Հհչի. օրաց և Բ. օր Յայտնութեան. — Յնի: Յնուան Կարաղեղին:	Կ	ԿՃ
		Յ Առ. Բն. Ժ. 6, ր. 51. Յիւնարեր հողմունք:		
20	8	ՈՒՐ. — Հչ. Գ. օր Ծննդեան. — Հհչ. Գ. օր Յայտնութեան:	Ա	ԿԹ

3985
ԲՅՈՒՆ
3798Է

Լ	Օ	ԲԱՄԱՁԱՆ	Տ	Գ
		Պահք. — Յայտ. Արաց, օր 30: © Ի Զրեմուսի Ժ. 14, ր. 27: ՏՏ. Պուրհի Տէլվ:		
21	9	ՏԵ. — Հչ. Դ. օր Ծննդեան: — Հհչ. Դ. օր Յայտնութեան: — Լր. Ս. Բնի Կարտի:	Գ	ԿԹ
		70 ⁰ Տար. Ծննդ. Օսկար Բ. Թագաւորին Շուէ. Կարգեկիոյ:		
22	10	* ԿԻՐ. — Հչ. Ե. օր Ծննդեան, — Հհչ. Ե. օր Յայտնութեան:	Կ	ԿԿ
23	11	ԲԵ. — Հչ. Զ. օր Ծննդեան: — Հհչ. Զ. օր Յայտնութեան: — Լր. Տօն Կարտի արքայի Յնու- անի:	ԿԿ	ԿԸ
24	12	ԳԵ. — Հչ. Ե. օր Ծննդեան: — Հհչ. Ե. օր Յայտնութեան:	ԿԷ	ԿԹ
25	13	ԴԵ. — Հչի Ը. օր Ծննդեան և Տօն Անուանակոչութեան Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի: — Հհչ Ը. օր Յայտնութեան: Պահք:	ԿԸ	ԿՁ
26	14	ԵԵ. Հչ. և Հհչ. Տօն Ծննդեան Սրբոյն Յովհաննու Կարապե- տին: — Հր. Տարեգրութիւն Կարտի: — Կարտի Կարտի:	ԿՁ	ԼԱ
27	15	ՈՒՐ. — Հչ. և Հհչ. զահք. Ս. Ող- ղան օր 30: — Կարտի Կարտի: Ողղան օր 30: — Կարտի Կարտի:	ԿՁ	ԼԲ
		© Լր. Լս. Ժ. 4, ր. 14: Ըստ աստուծոյն ըստ օրդին		

40⁰ Տար. Ծննդեան Վիլիէլմ Բ. Կայսեր Գերմանիոյ .

28 16 ՇԵ. — Հնչ. Պետրոսի Հայրապետին, Աբիսոզմայ սարկաւազին. և զ. Հնչ. որոց և Վլասայ եպիսկոպոսին . 17 15

29 17 * ԿԵՐ. — Հնչ. Ս. զկնի Ծննդ. — Հնչ. Ս. զկնի Յայտ. Հարսանի + , — Յն. Անարանի Անապարտանին . — Լր. Եօթանաներբրդիէրսիէ . — Տճ. Ախշըբ որդանին Վերջ Գարսանորբեայ առջին մասին շնորան . 17 12

30 18 ՐՇ. — Հնչ. և Հնչ. Անտոնի անապատականին . — Յն. Ս. Բանասի և Կիւրղի հայրապետացն Ս. զեռանորբեայ . — Տճ. Իլիէիէ Խաճիւնին . սիւղին յեռնորբեայ երկրորդ մասին շնորան . 18 10

31 19 ԳՇ. — Հնչ. և Հնչ. Թէոզոսի թաղաւորին և մանկանցն Եփեսոսի . — Լր. Արսնաւեայ և Երաստեայ վայելչ . 19 17

1 20 ԳՇ. — Հնչ. և Հնչ. պահար . — Յն. Վ. Երեմիայի ճգնաւորին . — Լր. Փետրոս . 20 15

2 21 ԵՇ. — Հնչ. Կիրակոսի և մօրն Յուդիտայի, և վկայիցն Գորգիոսի, Պողիկտոսի և Գրիգօ . 21 14

րբսի . — Հնչ. Կիրակոսի և մօր նորա Յուդիտայ, և Երիզանի վկային . — Լր. Տէրաւորացի . 22 15

3 22 ՈՐ. — Հնչ. և Հնչ. պահար . — Լր. Վլասայ Եպիսկոպոսին . 22 14

⊕ Վր Բռ. Ժմ. 21, ր. 10 . Խառնակ օղ .

4 23 ՇԵ. — Հնչ. Հայրապետացն Աթանասի և Կիւրղի . — Հնչ. Վասայ Գողթնացւոյն. և Կորգիսի, Պողիկտոսի և Գրիգորիսի . 23 10

5 24 * ԿԵՐ. — Հնչ. Բ. զկնի Ծննդ. — Հնչ. Բ. զկնի Յայտ. Հարսանի + . 24 11

6 25 ՐՇ. — Հնչ. Վասայ Գողթնացւոյն. և զհինեայ կուսին. և Տօրն Փիլիպպոսի և մօրն Կղզեայ. և երկուց եղբարցն Սերգեայ և Ասխանի . և երկուց ներքսնեացն . — Հնչ. Հայրապետացն Աղիբասեղիսի Աթանասի և Կիւրղի . — Յն. Գրիգորի Աստուածատնին . — Լր. Տրաւեայ Կուսին . 25 10

7 26 ԳՇ. — Հնչ. Տրիփոնի, Պարամայ և Ռոսփրիոսի ճգնաւորացն . — Հնչ. Գրիգորի Աստուածաբանին . 26 10

8 27 ԳՇ. — Հնչ. և Հնչ. Պահար . — Յն. Վ. Երեմիայի ճգնաւորացն Եւ . 27 10

Լ	0	22	ՓԵՏՐՈՒՄՐ	Տ	Գ
15	3	ԴԵ. — Հց. և Հհց. Պահջբ. — Լր.	Օր խերոց:	0	101
16	4	ԵՇ. — Հց. Սոփիայ և երկից դասերացն՝ Պիտոսի, Ելպիսի և Ագապիայ: — Հհց. Կուռնելիսի հարկւրացեան, և Շմաւոնի ազգականին Քրիտոսի, և Պողիկարպոսի Ձմիւռնիոյ հայրացեան և արեւելեան վկայից: Հր. Կամուսր ծոմ վան խահուանն Մուխի:	7	102	
17	5	ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. պահջբ. — Տօմ. Մեհեկան, օր 30.	7	102	
		Յ Առ. Քն. ժ. 21, ր. 55.			
		Յրոտազին օր.			
18	6	ՇԲ. — Հց. Որդւոց և թոռանց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին՝ Արիտակիսի, Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի և Դանիէլի — Հհց. Սոփիայ և երկից դասերացն՝ Պիտոսի, Ելպիսի և Ագապի. Եւ Քրիտափորի վկային, և երկուց կանանցն՝ Կալինիկեայ և Ակիւլինեայ:	8	102	
19	7	* ՎՐ. — Հց. և Հհց. Առաջաւորաց Բարեկենդան, Յայմ. Մեհեկան, օր 30. Տճ. Ճեփէէ էւ վել պե հալւ. օր էլանելոյ վեր յաթեան արեւոյս օրս:	9	100	

Լ	0	23	ՇԷՎՎԱԼ	Տ	Գ
			Յ Ի Ձուկն ժ. 4, ր. 13.		
			Տճ. Պուրճի Հուր:		
20	8	ՌՇ. — Հց. և Հհց. Ա. օր պահոց	Առաջ: — Յն. Լուսնոյ պահոց յայտ Եօթնէի, և երկուց Թեոփոս. բնոց վայրց:	10	107
21	9	ԳՇ. — Հց. և Հհց. Բ օր պահոց	Առաջ:	11	107
22	10	ԴՇ. — Հց. և Հհց. Գ. օր պահոց	Առաջ: — Յն. Գարաւազոսի Կանային, պարպանին է յաւրացաւ:	12	108
23	11	ԵՇ. — Հց. և Հհց. Դ. օր պահոց	Առաջ: — Յն. Վլասայ Եպիսկոպոսին: — Հր. Մոմ վան Եթերայ:	12	109
24	12	ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. Ե. օր պահոց	Առաջ, Եւ յիշատակ Յովնանու Տարգարէին: — Լր. Մարտիայ արատելին: — Հր. Փարէի. Կոն յեշարէի Եթերայ, Կր Եթեբ պարտե, օր 2.	12	110
25	13	ՇԲ. — Հց. և Հհց. Սարգսի զօրավարին, և որդւոյ նորա Մարտիրոսի, և ԺՊ զինուորացն:	Յ Լր. Լս. ժ. 22, ր. 16.	10	111
			Հողմ եւ անձրեւ:		
26	14	* ՎՐ. — Հց. Ե. զինի Ծննդեան:		17	112

Տեառն ընդ առաջ, Հարսանիտ :
— Հնչ. Ե. զկնի Յայտ, Հարսանիտ :
Ս. Նիրհան, օր 30. — Տճ.
Ճեմբեի սանի ղե աղ. օր էլանելու
ըբրև-բեան արեւս է ընդ :

27 15 ԲԵ. — Հնչ. և Հնչ. Աստվանց զօրավարաց :

28 16 ԳԵ. — Հնչ. և Հնչ. Սուքիասանց քօշից :

1 17 ԳԵ. — Հնչ. և Հնչ. պահք : — Լ. Գ. Մար :

2 18 ԵԵ. — Հնչ. և Հնչ. Ոսկեանց քահանայից :

3 19 ՈՒՐ. — Հնչ. և Հնչ. պահք :

4 20 ԵՐ. — Հնչ. և Հնչ. Իսահակայ Պարթևի հայոց հայրապետին : — Յն. Յեւրոսի յերեւոյ :

5 21 * ՎԵՐ. — Հնչ. Զ. զկնի Ծննդ, Հարսանիտ : — Հնչ. Ե. զկնի Յայտ, Հարսանիտ : — Յն. Տեմբեանի, Եւրոսիսի ճգնաւորացի : — Տճ. Ճեմբեի սանի ֆեւլ թեւաղ. օր էլանելու ըբրև-բեան արեւս է հնչ :

© Վր. Բն. Ժ. 8, ր. 27.
Խառնակ օղ :

6 22 ԲԵ. — Հնչ. և Հնչ. Մարկոսի եպիսկոպոսին, Պրոնի քահանային, Կիւրղի և Բենիամինի

55 15.

սարկաւազացն, և Աբղլմեհնի,
Որմզդանայ և Սայենի : — Յն.
Նաւալարիտ է յայտ եօնելի :

10⁰ Տար. Գահ. Ալեքսանդր
Թագաւորին Սերպիոյ :

7 23 ԳԵ. — Հնչ. և Հնչ. Ղեւոնդեանց քահանայից : — Լ. Գ. Թաւանի
Ագաւանայն :

8 24 ԳԵ. — Հնչ. և Հնչ. Պահք : — Յն. Գեորգիոս Յաւանուս Կարպեթի :

9 25 ԵԵ. — Հնչ. և Հնչ. Վարդանանց զօրավարաց հաղար երեսուն և վեց վկայից : Օր մեռելոց : — Յն. Գրիգորի Ասորոսաբանի : — Տճ. Էլիէի ղերո եւ զանաւ պարսանց ցորո, որ տեւեօնի տեւս ըբր քեւր :

10 26 ՈՒՐ. — Հնչ. և Հնչ. պահք :

11 27 ԵՐ. — Հնչ. և Հնչ. Կ. Պոլսոյ Ս. Ժողովոյն հարիւր յիսուն հայրապետացն :

12 28 * ՎԵՐ. — Հնչ. և Հնչ. Բուն Բարեկենդան, եւս Յն. — Հր. Նեան, օր 30, որ է Ա. սփս ըստ Ասորոսապանի գրոց :

© Յն. Լս. Ժ. 3, ր. 29.
Մարալսպատ օղ :

50 151

57 155

59 157

58 158

59 150

5. 157

Մ Ա Ր Տ

ՕՐ 31

Տճ. Մարթ

- 13 1 ռՔ. — Հց. և Հհց. Ա. օր մեծ պահոց: — Տճ. Չիլիքի, օր 29, և դարեհար 1315 Ելմանին:
- 14 2 դՔ. — Հց. և Հհց. Բ. օր մեծ պահոց: 55⁰ Տար. Ծննդ. Ուսպերթո Թագաւորին իսալիոյ:
- 15 3 դՔ. — Հց. և Հհց. Գ. օր մեծ պահոց: — Տճ. Աիւրը պերտ էլ անու լիւրջըրոյն պահանջ:
- 16 4 ԵՔ. — Հց. և Հհց. Դ. օր մեծ պահոց:
- 17 5 ռԲ. — Հց. և Հհց. Ե. օր մեծ պահոց:
- 18 6 ՇՐ. — Հց. և Հհց. Չ. օր մեծ

- 19 7 * ՄԲ. — Հց. և Հհց. Բ. Գառաւորաց պահոց. Տօմ. Արեգ. օր 30: — Յն. Գիւր Զլիւրաց Յովնան Կարպեդին: — Լ. Գ. Յուլիէս, Արարածորն:
- 20 8 ՌՔ. — Հց. և Հհց. Ը. օր մեծ պահոց: — Տճ. Աիւրը Խմնին, լիւր յեանօրեայ Բ. Ժամին յեմն:
- 21 9 դՔ. — Հց. և Հհց. Թ. օր մեծ պահոց: Յայսմ. Արեգ. օր 30: — Յնի Գառաւորն Նանանց: — Լ. Գ. Բիւրիլիքոսի աբբայն: — Գարնանար և հասարանք, լինի րիւ և զիւր հասար: — Տճ. Իբիւրալը բեղիէ: — Պարսկաց Նեիւրու Նոր օր արարանք և պայրմ:
- 22 10 դՔ. — Հց. և Հհց. Ժ. օր մեծ պահոց:
- 23 11 ԵՔ. — Հց. և Հհց. ԺԱ. օր մեծ պահոց:

© Ի խոյն ժ. 3, ր. 23: Տճ. Պարսի շապիւլ:

Լ	Օ	ՄԱՐՏ	Տ	Գ
24	12	ՈՒՐ. — Հչ. և Հհչ. ԺԲ. օր մեծ պահոց:	12	128
25	13	ՇՐ. — Հչ. և Հհչ. ԺԳ. օր մեծ պահոց: Եւ Կիւրղի Երուսաղիմայ հայրապետին, և միւս Կիւրղի. և մօր նորա Աննայի. — Լր. Աւետարան:	12	129
26	14	✠ ԿՐ. — Հչ. և Հհչ. Գ. քառասունորդաց պահոց: Անառակին. — Լր. Ծագաւոր: — Հր. Պատմութիւն Խաչատուրացի պատմիչ, օր 8:	12	120
27	15	ՔՇ. — Հչ. և Հհչ. ԺԵ. օր մեծ պահոց: — Հր. Աղեղ, որ է Գարնանամարտ, թ. 15, բ. 1. ⊕ Յեշիւ Լր. Լս. ժ. 14, բ. 00. Մերք պարզ և մերք անձրեւ:	10	121
28	16	ԳՇ. — Հչ. և Հհչ. ԺԶ. օր մեծ պահոց: Ա. Աւելեաց, օր 5:	17	122
29	17	ԴՇ. — Հչ. և Հհչ. ԺԷ. օր մեծ պահոց:	17	122
30	18	ԵՇ. — Հչ. և Հհչ. ԺԸ. օր մեծ պահոց: — Յն. Կիւրղի Երուսաղիմայ հայրապետին:	18	122
31	19	ՈՒՐ. — Հչ. և Հհչ. ԺԹ. օր մեծ պահոց:	19	120
1	20	ՇՐ. — Հհչ. Ի. օր մեծ պահոց, և Յովհաննու Երուսաղիմայ հայրապետին. և ս. Հչ.	5.	127

Լ	Օ	ՉԻԿԱՍԷ	29	Տ	Գ
		որոց և հայրապետացն Յովհաննու իմաստասիրին Օձնեց Լոյ. Յովհաննու Որոտնեցւոյն և Գրիգորի Տաթեւոցւոյն: Լր. Արեւել:			
2	21	✠ ԿՐ. — Հչ. և Հհչ. Դ. Բառասնորդաց պահոց: Տնտեսին: Ա. Շամս, օր 30, և տարեմուսՄԶԴ=284 փոքր թուականին Չուղայեցւոց, և գարնանամուս ըստ հին տօմարին: — Լր. Չարեղ:	21	127	127
3	22	ՔՇ. — Հչ. և Հհչ. ԻԲ. օր մեծ պահոց: ⊕ Վր. Գն. ժ. 17, բ. 36. Խառնակ օր:	22	128	128
4	23	ԳՇ. — Հչ. և Հհչ. ԻԳ. օր մեծ պահոց:	23	129	129
5	24	ԴՇ. — Հչ. և Հհչ. ԻԴ. օր մեծ պահոց: Մեջին: — Լր. Վիլեյնյիսի Յերեբան:	24	120	120
6	25	ԵՇ. — Հչ. ԻԵ. օր մեծ պահոց: — Հհչ. Սուրբ Երեմիայի սուրբ Աստուածածնի. և ս. Յն. — Հր. Ծագաւոր Խաչատուրացի Յեռանայ:	25	121	121
7	26	ՈՒՐ. — Հչ. և Հհչ. ԻԶ. օր մեծ պահոց: — Յն. Տօն ամենայն երեսնայն զօրաց:	26	122	122
8	27	ՇՐ. — Հչ. և Հհչ. ԻԷ. օր մեծ	27	122	122

պահոց. Եւ բառասուն մանկանցն Սեբաստիոյ .

ՅԻրդ Տար. Ծննդ. Քրիստիան թ. Թագ. Տանխարգայի .

9 28 ✠ ԿԻՐ. — Հց. և Հհց. Ե. Քառասնորդաց պահոց . Դասաւորին .

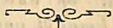
64⁰ Տար. Ծննդ. Լէօբօլս Բ. թագ. Պէլնիգայի .

10 29 ԲԵ. — Հց. և Հհց. ԻԹ. օր մեծ պահոց .

● Ծն. Չասկ. Լս. Ժ. 13, ր. 50 . Հողմ և անձրև .

11 30 ԳԵ. — Հց. և Հհց. Լ. օր մեծ պահոց . ՏՃ. Չէկէճէ, օր 30 . — Հր. Եսր. օր 29 .

12 31 ԳԵ. — Հց. և Հհց. ԼԱ. օր մեծ պահոց .

Ա Պ Ր Ի Լ

ՕՐ 30

ՏՃ Նիսան

13 1 ԵՇ. — Հց. և Հհց. ԼԲ. օր մեծ պահոց .

14 2 ՈՐ. — Հց. և Հհց. ԼԳ. օր մեծ պահոց .

15 3 ՇՐ. — Հց. և Հհց. ԼԴ. օր մեծ պահոց . Եւ Գրիգորի Լուսաւորչին մուտն ՚ի վիրապն .

16 4 ✠ ԿԻՐ. — Հց. և Հհց. Չ. Քառասնորդաց պահոց . Գալստեան .

17 5 ԲԵ. — Հց. և Հհց. ԼԶ. օր մեծ պահոց .

18 6 ԳԵ. — Հց. և Հհց. ԼԷ. օր մեծ պահոց . Տօմ Ս. Տեկան, օր 30

Չ Ս. Ք. Ք. Ժ. 6, ր. 44 . Խոնաւ և ցորտ .

19 7 ԳԵ. — Հհց. ԼԸ. օր մեծ պահոց .

20 8

Եւս Հցր որոց և Աւետուսն Ս. Աստուածածնի: — Տճ. Արիֆէ: ԵՇ. — Հց. և Հհց. ԼԹ. օր մեծ պահոց: Յայտ՝ Ահեկան օր 30: — Տճ. Գորդան պայրաւ, օր 4: — Հր. Ծոմ լուսն յահուանն Հեղեայ և գերբնեան ասպանակն:

⊙ Ի Յուլի, ժ. 14, ր. 50:

Տճ. Պուրսի Սէլր:

60° Տար. Ծննդ. Կարոյ Թագ.

Խումանիոյ:

21 9

ՈՒՐ. Հց. և Հհց. Խ. օր մեծ պահոց: 11 177

22 10

ՇԲ. — Հց. և Հհց. Յիշատակ յարութեան Ղազարու: 15 177

33° Տար. Գան. Կարոյ թագաւորին Խումանիոյ

23 11

Մ ԿՐ. — Հց. և Հհց. Ծողկազարդ. Եւս Յն, — Լր. Գերբայ ղոր-լարին: 15 178

24 12

ՅԵ. — Հց. և Հհց. Աւագ Բշ, — Հր. Երկրորդ Խումանիոյ: 15 179

25 13

ԳԵ. — Հց. և Հհց. Աւագ Գշ, Յիշատակ տանն Կուսանոց: — Լր. Մարտի Աւետարանին: Եւս Լանին է թագոր Կիւսան է կեղեցի Կոստան:

10 170

11 177

15 177

15 178

15 179

10 170

26 14

ԴԵ. — Հց. և Հհց. Աւագ Դշ, Աւետարան: — Տճ. Չարբ ֆորբան: ⊕ Աւագ Լր. Լս ժ. 2, ր. 42:

Խառնակ օր:

27 15

ԵՇ. — Հցր Եւ Հհցր Աւագ Եշ, Յիշատակ Ոսկրուային: 17 175

28 16

ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. Աւագ Ուր, Յիշատակ չարչարանոց: 18 175

29 17

ՇԲ. — Հց. և Հհց. Աւագ Շարաթ, ճրագալոյց Չատկի: Կոստանի: Խումանի Լոր Գին Կոստանի Կոստանի Կոստանի: 19 175

30 18

Մ ԿՐ. — Հց. և Հհց. և Բց. ՉԱՏԻԿ. Յարութիւն Տիառն մերոյ Յիսուսի Գրիստոսի. Եւս Յն. Հց. և Հհց. Կոստանի Կոստանի, Կոստանի Կոստանի Կոստանի: 50 170

1 19

ՅԵ. — Հցր Եւ Հհցր Եւ Բցր Բ. օր Չատկի. օր մեռելոց: — Լր. Մայի, և Տն Աւետարանի Փեղկոյսի և Յոյնաց: 51 177

2 20

ԳԵ. — Հցր Եւ Հհցր Գ. օր Չատկի: Ա. Արամ, օր 30: 55 177

3 21

ԴԵ. — Հց. և Հհց. Դ. օր Չատկի: — Լր. Գերբ Խառ: 55 178

⊕ Վր. Բն. ժ. 1, ր. 8:

Պարզ և պայծառ:

Լ	Օ	34	ԱՊՐԻԼ	Տ	Խ
4	22	ԵՇ.	— Հց. և Հհց. Ե. օր Չատկի. Ի + զւո + Բնւ Ե Բ ԳԻ-ՂՅԵԻ ԴՅՆ ԼՆՆ ԿՐԿՐԵԻԿ:	Կ	179
5	23	ՈՒՐ.	— Հց. և Հհց. Չ. օր Չատկի. — Յն՝ ԳԻԵՐԳՅ ԿՐԵԼՐԵԻ և ՏՅՆ ՊԻԼԵԳԵ ԿՐԵԼՐԵԻ. — ՏՃ. ԽՐԿԵԼԵԿ:	Կ	1
6	24	ՇՐ.	— Հց. և Հհց. Է. օր Չատկի. Յիշատակ գլխատման Յովհան. Մկրտչին:	Կ	7
7	25	✠ ԿՈՐ.	— Հց. և Հհց. Ը օր Չատկի. Նօր կիւրակէ. — Յն՝ ԹՆԼ ԿՅԻ ԿՐԵԼՐԵԻ, և ՄՐԿԵԼՐԵԻ ԿՐԵԼՐԵԻ:	Կ	7
8	26	ՐՇ.	— Հց. և Հհց. Թ օր Յինանց:	Կ	1
9	27	ԳՇ.	— Հց. և Հհց. Ժ օր Յինանց. — Յն. ՆԿՆՆԻ ԿՐԵԼՐԵԻ ԳՐԵԻԿԵԻ:	Կ	0
10	28	ԴՇ.	— Հց. և Հհց. ԺԱ. օր Յին. — Հր. ՍԵԼՆ. օր 30: ● ԾՆ. ԼԱ Ժ. 00. ր. 40: Չուարք և պայծառ.:	Կ	7
11	29	ԵՇ.	— Հց. և Հհց. ԺԲ. օր Յին. — ԼԿ. ՀՄԲՐԿՆՆՆ. — ՏՃ. ՄՆԿՐԵԼՐԵԻ. օր 29 և ԿՐԵԼՐԵԻ 1717 ԲՆՆԻԿԻ ԿՐԵԼՐԵԻ:	Կ	7
12	30	ՈՒՐ.	— Հց. և Հհց. ԺԳ. օր Յին. — Յն. ՅՈՒԲՅ ԿՐԵԼՐԵԻ ԵԳՔՐԻ ՅՈՒՆՆՆՆՆ ԿՐԵԼՐԵԻ:	Կ	1

Լ	Օ		Տ	Խ
				
Մ Ա Յ Ի Ս ՕՐ 31 ՏՃ. Մայրն				
13	1	ՇՐ.	— Հց. և Հհց. ԺԳ. օր Յին.	Կ 9
14	2	✠ ԿՈՐ.	— Հց. և Հհց. Գ. և ԺԵ. օր Յին. Աշխարհամարտն կիւրակէ. ԿՆՆՆ ԿՐԵԼՐԵԻ. — Յն. ԳԻԵՐԳՅ ԿՐԵԼՐԵԻ ԱԲՆՆՆԻ ԿՐԵԼՐԵԻ:	Կ 10
15	3	ՐՇ.	— Հց. և Հհց. ԺԶ. օր Յին. — Հր. ՍՆԵԼԵԻ ԿՐԵԼՐԵԻ, օր 2: ԿՐԵԼՐԵԻ ԿՐԵԼՐԵԻ, օր 2:	Կ 11
16	4	ԳՇ.	— Հց. և Հհց. ԺԷ օր Յին.	Կ 12
17	5	ԴՇ.	— Հց. և Հհց. ԺԸ օր Յին. ● ԱՆ. ԲՆ. Ժ. 22, ր 20: Պայծառ. օր: 13 ⁰ ՏՈՐ. ԾՆՆՈ. Ե ԳՆՆ. Ալժօն ԺԳ. ԹՈՒԳ. Սպանիոյ:	Կ 12

L 0		ՄԱՅԻՍ	S	Խ
18	6	ԵՇ. — Հյ. և Հհյ. ԺԹ. օր Յին. Տօմ. Մարքրի, օր 30. 30° Տար Ծննդ. Նիփօլա Բ. Կայսեր Ռուսիոյ.	8	18
19	7	ՈՒՐ. — Հյ. և Հհյ. Ի. օր Յին.	9	10
20	8	ՇԲ. — Հյ. և Հհյ. ԻՍ. օր Յին. Յայսմ. Մարքրի, օր 30. Յն՝ Յահաննու Աւետարանչին. — ՏՃ. Աւարտէ Ինչի.	10	17
21	9	Ճ ԿԻՐ. — Հյ. և Հհյ. Դ. և ԻԲ. օր Յինանց: Կարգի Ինչի. — Յն. Եւայտայ Տարգարչին. — Լր. Հո- գիտարար:	11	17
© յերկաւորն, ժ. 14, ր. 20. ՏՃ. Պարսի ձեւգաւ:				
22	10	ՔՇ. — Հյ. և Հհյ. ԻԳ. օր Յին.	12	18
23	11	ԳՇ. — Հյ. և Հհյ. ԻԴ. օր Յին.	13	19
24	12	ԴՇ. — Հյ. և Հհյ. ԻԵ. օր Յին. Յն՝ Կիսարգիտիտիտի.	14	20
80° Տար. Ծննդ. Վիգորիա Թագուհույն Անգղիոյ.				
25	13	ԵՇ. — Հյ. և Հհյ. ԻԶ. օր Յին. © Լր. Լու. ժ. 12, ր. 4]. Հողմ և անձրեւ.	15	21
26	14	ՈՒՐ. — Հյ. և Հհյ. ԻԷ. օր Յին. 3° Տար. Թագաւոր. Նիփօլա Բ. Կայսեր Ռուսիոյ.	16	22

L 0		ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ	37	S	Խ
27	15	ՇԲ. — Հյ. և Հհյ. ԻԸ. օր Յին.	17	23	
28	16	Ճ ԿԻՐ. — Հյ. և Հհյ. Ե. և ԻԹ. օր Յին. և Տօն Երեւման Խաչին. — Լր. Տօն Կիսարգիտիտիտի Կարգիտի.	18	24	
29	17	ՔՇ. — Հյ. և Հհյ. Լ. օր Յինանց.	19	20	
30	18	ԳՇ. — Հյ. և Հհյ. ԼԱ. օր Յին.	20	27	
31	19	ԴՇ. — Հյ. և Հհյ. ԼԲ. օր Յին.	21	27	
1	20	ԵՇ. — Հյ. և Հհյ. ԼԳ. օր Յին. Ա. Նրաթ, օր 30. — Լր. Յա- նի և Տօն Կարգիտիտիտի Ա. Հո- գիտարար. Կիսարգիտիտի.	22	28	
© Վր. Բն. ժ. 7, ր. 55. Պարզ օր.					
2	21	ՈՒՐ. — Հյ. և Հհյ. ԼԴ. օր Յին. — Յն՝ Կիսարգիտիտիտի և Հի- գիտարար.	23	29	
3	22	ՇԲ. — Հյ. և Հհյ. ԼԵ. օր Յին.	24	20	
4	23	Ճ ԿԻՐ. — Հյ. և Հհյ. Վեցերօրդ Կիսարգիտի և ԼԶ. օր Յինանց.	25	21	
5	24	ՔՇ. — Հյ. և Հհյ. ԼԷ. օր Յին. Եւարտիտ.	26	22	
36° Տար. Գան. Երկիրս Ա. Թագ. Յուսանանի.					
6	25	ԳՇ. — Հյ. և Հհյ. ԼԸ. օր Յին.	27	23	
7	26	ԴՇ. — Հյ. և Հհյ. ԼԹ. օր Յին.	28	24	
8	27	ԵՇ. — Հյն՝ և Հհյն՝ Ե. և Ի. օր	29	20	

Յին. և Համբարձունքի Գրիս.
տոսի. Վիճակ. եւս Յնչ.:

● Յն Լս. ժ. 13, ր. 00:
Բարեխառն օդ:

32րդ Տար. Թագադր. Ծրանձ-
եօզե՞ կայսեր Ա. սրիոյ:

9 28 ուր. — Հց. և Հհց. ԽԱ. օր Յին: 1 17

ՊաՏբ: — Լր. Տօն սրբին Յե-
սուսի: — Տճ. Սեֆեր, օր 30: —
Հր. Թախալ, օր 29:

10 29 ՇԲ. — Հց. և Հհց. ԽԲ. օր Յին: 2 17

11 30 ✕ ԿԻՐ. — Հց. և Հհց. Եօթնե-
րորդ կիւրակէ և ԽԳ. օր Յին:

Երկրորդ Ծաղկազարդ: — Լր.
Բաւաթայ, առաքելոյն:

12 31 ԱՇ. — Հց. և Հհց. ԽԴ. օր Յին: 3 19

ՅՈՒՆԻՍ

ՕՐ 30

Տճ. Հազիրակ

13 1 ԳՇ. — Հց. և Հհց. ԽԵ. օր Յին: 0 21

— Լր. Անարձի Պարսպապան:

14 2 ԳՇ. — Հց. և Հհց. ԽԶ. օր Յին: 7 21

ՊաՏբ:

11⁰ Տար. Գահ. Օրոն Թագ.

Պավիւրայի:

15 3 ԵՇ. — Հց. և Հհց. ԽԷ. օր Յին: 7 25

Երեսային Վեճակ. Էյն շարակ Վեճակ-
աւ ընդհանրեան Մարտիկայ, ա-
ռաքելոյն:

11⁰ Տար. Գահ. Վիլիկելիս Բ.

կայսեր Գեղամանիոյ:

L	0	40	ՅՈՒՆԻՍ	S	Խ
16	4	ՈՒՐ. — Հյ. և Հհյ. ԽԸ. օր Յին:	Պաճք:	1	է
		Յ Առ. Բռ. Ժ. 12, ր. 33:	Պայծառ. օր:		
17	5	ՇՔ. — Հյ. և Հհյ. ԽԹ. օր Յին:	Souf. Մարգաց, օր 30:	4	է
18	6	Մ ՎԻՐ. — Հյ և Հհյ. Հոգեգալուստ: Պէնտէկոստէ. եւս Յն: ԲարեկենդանՆդիական պահոց:		10	է
19	7	ՔՇ. — Հյ. և Հհյ. Բ. օր Հոգեգալ:	Պաճք: Յայսմ. Մարգաց, օր 30:	11	է
20	8	ԳՇ. — Հյ. և Հհյ. Գ. օր Հոգեգալ:	Պաճք:	15	է
		62 ⁰ Տար. Գահ. Վիգորիա թագու հունյն Անգղիոյ:			
21	9	ԴՇ. — Հյ. և Հհյ. Դ. օր Հոգ:	Պաճք: Աւարանաւոր և արեւորաց Խեցգեղանի: Յերէն յիտնէ խոճանալ և գէղն երկրէն ՏՃ. Խոգլապը այլքի. յիւրէն արարան զարցն Նեղոսի:	15	է
		© Ի խեցգեղանի. Ժ. 12, ր. 30:	ՏՃ. Պարսի Սեւեթան:		
22	10	ԵՇ. — Հյ. և Հհյ. Ե. օր Հոգ:	Պաճք:	15	է
23	11	ՈՒՐ. — Հյ. և Հհյ. Չ. օր Հոգ. Պաճք:		10	0

L	0	ՍԷՅԷՐ	41	S	Խ
		— Յն. Բարդուղիմէոսի արարելոյն:			
		© Լր. Լս. Ժ. 20, ր. 48:	Տօրագին աւուրք:		
24	12	ՇՔ. — Հյ. և Հհյ. Է. օր Հոգ: — Լր. Մնանք Յովհաննէս Մարգին:		17	0
25	13	Մ ՎԻՐ. — Հյ. Ս. Կիր. Յարութ. և յիշատակ Նդիայ մարգարէին. ևս Հհյ որոց և Տօն աւանաւորք Երրորդութեան. ևս Յն. որոց և Բարեկենդան արարելոյ: Աւարանաւոր, հարանիս լինին. Հր. Մովսէս արարան Երրորդութի:		17	0
26	14	ՔՇ. — Հյ. և Հհյ. Կուսանացն Հռիփսիմեաց. — Յն. Պահ+ արարելոյ, օր 15:		18	0
27	15	ԳՇ. — Հյ. և Հհյ. Կուսանացն Գայրահեանց:		19	0
28	16	ԴՇ. — Հյ. և Հհյ. Պաճք:	62 ⁰ Տար. թագադր. Վիգորիա թագու հունյն Անգղիոյ:	50	00
29	17	ԵՇ. — Հյ. և Հհյ. Յովհաննէս Կարապետին և Աթանազին. ևայ եպիսկոպոսին: — Լր. Աւարանացն Պարտիս և Պոլսի:		51	0
30	18	ՈՒՐ. — Հյ. և Հհյ. պաճք:		55	0

Ե Վր. Բռ. Ժ. 15, ր. 20:

Ախորժելի աւուրք:

1 19 ԵՐ. — Հց՛ի և Հհց. Սրբոյն Գրե- 57 0A
գորի Լուսաւորչէն ելն ի վի-
րապէն. Ա. Նախայ, օր 30: —
Լր. Յուլէ:

2 20 ✠ ԿԻՐ. — Հց. և Հհց. Բ. զկնի 58 0A
Հոգեգ. Տօն Եկեղեցւոյ կարգ-
եալ ի սրբոյ Լուսաւորչէն, ելն
ի վերապէն: Հարաւնի: — Լր.
Այցելու-Նիւն Ս. Աստուածաշնչի:

3 21 ԲԵ. — Հհց. Մանկանցն Բեթղէ՛Յե 50 7.
մի, և Ակակիրոսի վկային. եւս
Հց. որոց և Մովկիմայ քահա-
նային և Կողբատիոսի զինա-
ւորին:

4 22 ԳԵ. — Հց. և Հհց. Կուսանացն 57 71
Նուռնեայ և Մանեայ:

122⁰ Տար. Անկախութեան

Միաց. Նահանգաց Ամերիկայի:

5 23 ԳԵ. — Հց. և Հհց. Պահչք: — Յն 57 75
յարաջեւոյ գէշբեւ: Աթէլ իթճեւ:

6 24 ԵՇ. — Հց. Իշխանացն Սահակայ 58 75
և Յովսեփայ և վկայիցն Սարգ-
սի և Բագոսի: — Հհց՛ի Ծնունդ
Յովհաննու Կարապետին, եւս
Յն՛ի:

7 25 ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. պահչք: 59 75

8 26 ԵՐ. — Հց. Մեծին Ներսիսի Հայ 50 70
րապետին, և Խաղայ եպիս-
կոսոսին: — Հհց. Սարգսի և
Բագոսի: Եւ Մովկիմայ քահա-
նային և Կողբատիոսի զինա-
ւորին: — Հր. Աբ. օր 30:

● Ծն. Լս. Ժ. 2, ր. 55:

Ամպամած և ջերմ:

9 27 ✠ ԿԻՐ. — Հց. և Հհց. Գ. զկնի 77
Հոգեգ. Բարեկենդան Լուսա-
ւորչի: — Տճ. Րեպիւլ ելէլ,
օր 29:

10 28 ԲԵ. — Հհց. պահչք: Եպիփանու 5 77
Կիպրացւոյն եւս Հց. որոց և
Բարեւոյ Հայրապետին և երից
աշակերտաց նորին:

11 29 ԳԵ. — Հց. և Հհց. պահչք: Կոստան- 5 7A
դիանոսի և Տօր նորա Հեղինեայ:
— Յն՛ի Առաքելոցն Պերսիսի և
Պաշտի:

12 30 ԳԵ. — Հց. և Հհց. պահչք: — Յն՛ի 5 7A
Երևոստան առաքելոց:

Յ Ո Ւ Լ Ի Ս

ՕՐ 31

Տճ. Թեւումուզ

- 13 1 **ԵՇ** — Հց. և Հհց. պահք: Թէոգիտանի Գաղատացւոյն, և Թաւրիկեայ բժշկին, և եօթն կուսանացն որք յԱնկիւրիա կատարեցան:
- 14 2 **ՈՒՐ.** — Հց. և Հհց. պահք: — Յն՜ գիտարդոյ Սբ. Աստուածածնի: Տուր. Հասաստութեան Հանրապետ. Գաղղիոյ յամին 1789:
- 15 3 **ՇԱ.** — Հց՜ և Հհց՜ Գիււտ Նշխարաց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին:
- 16 4 **ՔԱՐ.** — Հց. և Հհց. Գ. զկնի Հոգեգ. Հարստի: — Լր Տճ հանդերձնց Ս. Աստուածածնի: —

Հր. Ծովան գերստեան և Երստեան Երստեան, որ է Գորստեան:

Յ Առ. Բռ. Ժ. 1, ր. 39:

Տօրազին աւուրք:

- 17 5 **ՅՇ.** — Հց Վկայիցն Անտոնինոսի, Թէոփիլոսի, Անիքոսի և Փոսինոսի: — Հհց. Ներսիսի Հայրապետին և Խաղայ եպիսկոպոսին: Տճ. Հրոսից, օր 30:
- 18 6 **ԳՇ.** — Հց. և Հհց. Գանիէլի մարգարէին, և երկից մանկանցն Սեղաբայ, Միսաբայ և Արեգնազովի:
- 19 7 **ԴՇ.** — Հց. և Հհց. Պահք: Յայսմ. Հրոսից, օր 30: — Յն՜ կերտեայ շխտի:
- 20 8 **ԵՇ.** — Հց՜ և Հհց. Սրբոց Թարգմանչացն Սահակայ և Մեսրոպայ: — Լր Մարգարեայ խաբի: — Տճ. Մէլար:
- 21 9 **ՈՒՐ.** — Հց. և Հհց. պահք:
- 22 10 **ՇԱ.** — Հց. Տրդատայ Թագաւորին և Աշխէն տիկնոջ և Խոսրովիգիտոյն: — Հհց. Զաբարայ մարգարէին և Տօրն Ոնոփրոսի: — Լր. Մարտիան Մարտեանցայն:

L 0		46	ՅՈՒԼԻՍ	S	Խ
23	11	✠	ԿԻՐ. — Հնչ. Ե. զկնի Հոգեգ. եւս Հչ. որոց և Գրեւտ ամոգի Սբ. Աստուածածնի: Հարսանիք: — Յնի Ե-ի-ի-ե-յ իս-ս-ի:	10	Ա.
		⊕	Լր. Լս. ժ. 4, ր. 14: Պայծառ. օղ և ջերմ: յԱռիւծն ժ. 9, ր. 36: ՏՏ. Պուրճի Էւէս:		
24	12	ՔՇ.	— Հչ. Կարխար: ասոսի և քառասուն և ինն վկայիցն. և Ղուկիանոսի քահանային: — Հնչ. Տրդատայ թագաւորին և Աշխէն տիկնոջն, և Խոսրովի դիտողն:	17	Ա1
25	13	ԳՇ.	— Հչ. Չաքարիայ ճարգարէին: — Հնչ. Որդւոց և թոռանց Գրիգորի Լուսաւորչին՝ Արիստակիտի, Վրթանիտի. Յուսկանն, Գրիգորիտի և Գանիէլի: — Լր. Յալիքայ ար-տ-ի-ւ-ր-ն:	17	ԱԿ
26	14	ԴՇ.	— Հչ. և Հնչ. պահք: — Լր. Աննայի Տօր Սբ. Աստուածածնի:	18	ԱԿ
27	15	ԵՇ.	— Հչ. և Հնչ. Եղիսէի ճարգարէին:	19	ԱԷ
28	16	ՈՒՐ.	— Հչ. և Հնչ. պահք:	20	ԱՕ
29	17	ՇՐ.	— Հչ. և Հնչ. Երկոտասան առաքելոցն Գրիստոսի, և Պողոսի երեքտասաներորդ առա-	21	ԱԴ

L 0		ԲԼՊԻՒՄ ԷՎՎԷԼ	47	S	Խ
		քելոյն: — Յն. Մարտանեայ իս-ս-ի: — Լր. Մարտայի Ի-ն-Ղա-ր-ս-: — ՏՏ. Էլիէի եյոս ի-ւ-լ պահար. սոս ելի. սիդքն ար-արց Ենի արեդն:			
30	18	✠	ԿԻՐ. — Հչ. և Հնչ. Չ. զկնի Հոգեգ: Բարեկենդան Վարդավառի: ⊕ Վր. Քն. ժ. 00, ր. 32: Պարզ օղ:	25	ԱԿ
31	19	ՔՇ.	— Հչ. և Հնչ. Ա. օր պահոց Վարդ: Ա. Ղամար, օր 30:	27	ԱԱ
	20	ԳՇ.	— Հչ. և Հնչ. Բ օր պահոց Վարդ: — Յնի Եղեւ Տարգարէն: — Լր. Օգոստոս:	28	ԱԳ
	21	ԴՇ.	— Հչ. և Հնչ. Գ. օր պահոց Վարդ: 41 ըր Տար. Ծննդ. Էմմա թագուհոյն Հոլանտայի:	29	Ա.
	22	ԵՇ.	— Հչ. և Հնչ. Դ. օր պահոց Վարդ: — Յն. Մարտանա Տարալեայ-այն, և գե-ր նիւարոց Փախա-հայրսպետին:	30	Ա1
	23	ՈՒՐ.	— Հչ. և Հնչ. Ե. օր պահոց Վարդ: — Լր. Վիսայն Գոթիկոսի:	31	ԱԿ
	24	ՇՐ.	— Հչ. և Հնչ. Յիշատակ տարածակիրն: — ՏՏ. Աբբե ելեւ ի-ւ-լ պահար. Վրլ արարց Ենի	32	ԱԿ

6 25 ✠ ԿԻՐ. — Հց. և Հհց. Վարդա-
վառ. Եւս Լր. — Յն.՝ Աննայի
ճր սարբ Աստուածածնի:

● Ծն. Լւ. ժ. 18, ր. 30:

Ջերմագին աւուրք:

7 26 ԲԵ. — Հց. և Հհց. Բ. օր Վար-
դավառի: Օր մեռելոց: — Յն.՝
Պարսիկացի տառի: — Տճ. Բե-
դէ-Լ. Կեր, օր 30: — Հր. Իւ-Լ.
օր 29:

8 27 ԳԵ. — Հց. և Հհց. Գ. օր Վարդ:
— Յն.՝ Պանդուխտի բռնի:

9 28 ԳԵ. — Հց. և Հհց. Պահջ:

10 29 ԵՇ. — Հց. Եսայեայ մարգա-
րէին, Եւս Հհց. որոց և Նա-
խաճարցն՝ Ադամայ, Աբելի,
Սեթայ, Ենոխայ, Ենոքայ,
Նոյի, Մելքիսեդեկի, Աբրա-
համու, Սահակայ, Յակոբայ,
Յովսեփայ, Մովսեսի, Ահարո-
նի, Եղիազարու, Յեսուայ, Սա-
մուելի և այլոց նախաճարց:
Լր. Լաւրիտիոսի վայել:

11 30 ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. պահջ: — Յն.
Շիլայի տառի: — Լր. Ֆե-
լուսիայ տառի:

12 31 ԵՐ. — Հց.՝ Թարգասի առաքելոցն:

և Սանդխայ կուսին. Եւս Հհց
որոց և Շուշանայ դստեր Մե-
ծին Վարդանայ: — Յն. Բ-
բելիտան պհց. Աստուածածնի:

Օ Գ Ո Ս Ս Ո Ս

ՕՐ 31

ՏՃ. Աղուարու

13 1 ✠ ԿԻՐ. — Հց. Բ. և Հհց. Ա. զինի
Վարդ: Հարսանի: — Յն. Սիդբե-
դահոց Սբ. Աստուածածնի:

14 2 ԲԵ. — Հց. և Հհց. Կիպրիանոսի
եպիսկոպոսին, և քառասուն և
հինգ վկային, և որոց կու-
սանայն Յուստինեայ, Եւփիմ-
եայ և Քրիստինեայ:

23⁰ Տար. Ծննդ. Ազեխանդր
Թագ. Սեպիոյ:

Յ Առ. Քն. Ժ. 13, ր. 46:

Պարզ և ջերմ:

15 3 ԳԵ. — Հչ. Աթանազիոսեայ ե 9 1. 2

պիսկոպոսին, և տանն աշա-
կերտացն և հինգ վկայիցն, ևս
Հհչ. որոց և Սահակայ և Յով-
սեփայ, որք ի կարնոյ քաղաքն
կատարեցան: Եւ վկայիցն Ան-
տոնինոսի, Թէոփիլոսի, Անիկ-
տոսի և Փոտրինոսի: — Լր. Վե-
ր-գ-ի-ն-ն Սբ Աստուած-շնի:

16 4 ԳԵ — Հչ և Հհչ. պահք: Տօմ. 1. 1. 2

Աւելեաց, օր 5: — Լր Ռոմոսի
խոսքովն, պարզանին ի ժո-
րացուի:

17 5 ԵՇ. — Հչ. Սրբոց նախահարցն 11 1. 0

Աղամայ. Աբելի, Սեթայ, Ե-
նովսայ, Ենովքայ, Նոյի, Մել-
քիսեգեկի, Աբրահամու, Իս-
հակայ, Յակոբայ, Յովսեփայ,
Մովսիսի, Ահարոնի, Եղիազա-
րու, Յեսուայ, Սամուէլի,
Սամիսնի, Յեփթայեայ, Բա-
րակայ, Գեղէոնի և այլոց նա-
խահարց: — Հհչ. ԺԲ փոքր
մարգարէիցն՝ Ովսեայ, Ամով

այ, Միքիայ, Յովելեայ, Աբ-
դիու, Նաուսայ, Ամբակու-
մայ, Յոզանու, Սոփոնիայ,
Անդեայ, Զաքարիայ և Մաղա-
քիայ: Եւ Մակարայեցւոցն, Ե-
ղիազարու քահանային, և Նա-
մուհեայ և եօթն որդւոց նորա:
18 6 ՌԻՐ — Հչ և Հհչ. պահք: Յայսմ. 15 1. 7
Աւելեաց, օր 5: — Յն՝ Վար-
դաւա:

69⁰ Տար. Ծննդ. Գրանն Եօզէմ.

Ա. կայսեր Աւստրիոյ:

19 7 ԵՐ. — Հչ և Հհչ. Եփեսոսի Սբ. 15 1. 7

Ժողովոյն երկու հարիւր հայ-
րապետացն:

20 8 * ՎԻՐ. — Հչ. Գ. և Հհչ. Բ. զկնի 15 1. 8

Վարդ: Բարեկենդան Աստուա-
ծածնի:

21 9 ԲԵ. — Հչ. և Հհչ. Ա. օր պահոց 10 1. 9

Աստուածածնի: Ըստ տօմարի,
Նաւասարդ, օր 30. և տարե-
մուտ ՌՅԽԸ=1348 տօմարա-
կան թուականին Հայոց:

⊕ Լր. Լս. Ժ. 11, ր. 50

Անձրեւաբեր ջերմութիւն:

22 10 ԳԵ. — Հչ. և Հհչ. Բ. օր պահոց 17 1. 0

Աստուածածնի:

23 11 ԳԵ. — Հց. և Հհց. Գ. օր պահոց 14 111

Աստուածածնի: ըստ Յայտ. Նաւասարդ. օր 30, և տարե մեւտ ՏՅՂԲ=4392 բուռ թըւականին Հայոց:

© Իլդյակն, ժ. 17, ր. 5:
Տճ. Պուրհի Սիււսիւկ:

24 12 ԵՇ. — Հց. և Հհց. Գ օր պահոց 18 115

Աստուածածնի: — Լր. Բարբառեւոյն տարեւոյն:

25 13 ՈՒՐ. — Հց և Հհց Ե. օր պահոց 19 117

Աստուածածնի:

26 14 ՇՐ. — Հց և Հհց. Շողակաթ: 5 112

Նաւակատիք:

27 15 Խ ԿՐ. — Հց. և Հհց. Վերապիտո- 51 110

լիումն Ս. Աստուածածնի:

28 16 ՐԵ. — Հց և Հհց Բ. օր Վերս 55 117

Օր մեռելոց: — Լր. Սրբայն Օրբարեւոյն վայն:

© Վր. Բն ժ. 12, ր. 35:
Պարզ և զով:

29 17 ԳԵ. — Հց և Հհց. Գ. օր Վերս 59 119

— Լր. Գլխարարն Յնչննն Միրայն:

30 18 ԳԵ. — Հց և Հհց. Գ. օր Վերս 52 118

Պահք: Ս. Նաղար, օր 30, — Լր. Ռուս խոսն:

31 19 ԵՇ. — Հց և Հհց Ե. օր Վերս 50 114

23⁰ Տար. Գան. Օգոստափառ ՍՈՒԼՔԱՆ ՉԱՄՏՏ Բ.

Կայսեր Թուրքոյ:

1 20 ԵՇ. — Հց և Հհց. Զ օր Վերս 57 150

Պահք: — Լր. Սեպտեմբեր:

2 21 ՇՐ. — Հց. և Հհց. Ե օր Վերս 59 151

— Յն. Թարեւոյն տարեւոյն:

3 22 Խ ԿՐ. — Հց և Հհց. Ը. օր Վերս 58 155

ՐԵ. — Հց և Հհց. Թ. օր Վերս 59 157

Եւս Յնչ:

5 24 ԳԵ. — Հց և Հհց. Յովակիմայ և 50 158

Աննայի ծնողաց սրբոյ Աստուածածնին, և կանանցն Իւզարեկոյ: — Հր. Թրե. օր 30, և արեւմտ 5660 նահանգ Բուսնի նոցա, ար 2:

© Ծն. Լս. ժ. 10, ր. 41:

Ախորժեղի աւուրք:

6 25 ԳԵ. — Հց և Հհց. պահք: — Տճ. 1 150

Ճիւղեւ Էլիէլ, օր 30:

7 26 ԵՇ. — Հց. Երեմայ մարգարէին, 5 157

— Հհց Բարեկոյ Հայրապետին և երկոյ աշակերտաց նորին. Եւ Պրոնի բահանային և Սահփա նոսի Աւրեղայն: — Հր. Ծամ լուս սպանան Գոթնայոյ սրբոյ Աւրեմայ:

8 27 **ՈՒՐ.** — Հց. և Հհց. պահքբ: — Լր. Ծնունդ Սբ. Աստուածածնի: Կ 157

9 28 **ՇԵ.** — Հհց. Թովմայի առաքելոյն. և Լս Հց. որոց և Առաքելոցն Յակոբայ և Շմաւոնի: Զ 158

10 29 **ՔԱՐ.** — Հց. Գ. զկնի վերափ: Եւ Գիւտ գօուռոյ Ս. Աստուածածնի: Հհց. Բ. զկնի վերափ: — Յն՛ գլխաբանն Յովնանն և Կարապետին, և պահ՛: Ը 159

11 30 **ՔՇ.** — Հց. Ստեփանոսի Ուշնեցւոյն, և վկայիցն Գոհարինեայ, Ծամիդոսի, Տուքիկոսի և Ռատիկոսի: — Հհց. Անդրէի գորավարին և բանակի նորին, և Կալիսիկոսի վկային. և Գիտմիդեայ բժշկին: Եւ Ադրիանոսի և կնոջ նորա Անատոլայ. և Թէոդորոսի Սարատելատի Արակլացւոյ և Թիւրսոսի վկային: Դ 151

12 31 **ԳՇ.** — Հց Սարգարեիցն Եզեկիելի, Եզրի, և Զաքարիայ Տօրն Յովհաննու Մկրտչի: — Հհց. Մեսրոպայ վարդապետին և Եղիշէի, և Մովսիսի քերթողին, և Դաւթի անյաղթ փելիսոփային, և Գրիգորի նարեկացւոյն և Ներսիսի Կլայեցւոյն և Կ 151

Ներսիսի Լամբրոնացւոյն: Եւ Գիւտ գօուռոյ Ս. Աստուածածնի: Եւս Յն՛:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՕՐ 30

ՏՃ. Իրույ

13 1 **ԳՇ.** — Հց. և Հհց. պահքբ: — Յն. Սիգմանի Սեւակեցի. Էֆեզացւոս Կարեմաբ Ենայո: Ը 155

3 Առ. Քն. ժ. 1, ր. 10: Հողմալից աւուրք:

14 2 **ՇՇ.** — Հց. Յովհաննու Կարապետին և Յորոյ արգարոյն և Լս Հհց. որոց և Երեմիայ մարգարէին: Եւ Եզեկիելի, Եզրի, և Զաքարիայ Տօրն Յովհաննու Գ 155

Մկրտչի — Լր. Խաչկերացի —
Հր. Բեխուս. քոն Կառնիտն,
որ է Չորսոյ պայտաճ, և է ծով
ժեշ :

15 3 ՌԻՐ. — Հց. և Հհց. պահչք: 10 122

16 4 ՇՐ. — Հց. և Հհց. Նիկիոյ սուրբ 11 120

ժողովոյն երեք հարիւր ութ և
տասն հայրապետաց: — Լր.
Եօթն ցարացի Կառնի:

17 5 ✕ ԿԻՐ. — Հց. Գ և Հհց. Գ . զկնի 12 127

Վերափ: Բարեկենդան պահոց
Սբ. Խաչի:

18 6 ՐՇ. — Հց. և Հհց. Ա. օր պահոց 12 127

Խաչի: — Յնի՛ Մէտայի՛ն հրեշ
Կառնիտն. է գէշերէն քոն
Կառն արարելոյ:

40⁰ Տար. Գան. Օսկար Բ.

Թագ. Շուէտ-Նորվեկիոյ:

19 7 ԳՇ. — Հց. և Հհց. Բ. օր պահոց 12 128

Խաչի: — Հր. Սառնի, քոն Կառն
Կառնիտն, որ է Կառնիտն պայ-
տաճ. օր 9:

⊕ Լր. Լս. ժ. 20, ր. 40:

Փոփոխութիւն օրոց:

20 8 ԳՇ. — Հցի՛ և Հհցի՛ Գ. օր պահոց 10 129

Խաչի: Եւ ծնունդ սուրբ Աս.
սուածածնի յԱննայէ. եւս

Յնի՛: Տօմ. Հոռի. օր 30:

21 9 ԵՇ. — Հց. և Հհց. Գ. օր պահոց 17 120

Խաչի: — Լր. Մարտիտի Աւտ.
Կարնիտն:

22 10 ՌԻՐ. — Հց. և Հհց. Ե. օր պահոց 17 121

Խաչի: Յայտմ. Հոռի, օր 30:

23 11 ՇՐ. — Հց. և Հհց. Տօն եկեղեց- 18 122

ւոյ: Նաւակատիք Ս. Խաչին: —
Անանիոսայ և հասարակած. լինի
Կառն և գէշեր հասարակ: — Տօմ.
Ինիտուս հարեթի, որ է անանային
ափս. և սիգէն Կառնիտն
Ընդոյն Նեղոսի:

Ի Կշիռն, ժ. 14, ր. 50:

ՏՅ. Պուրճի Միգան:

24 12 ✕ ԿԻՐ. — Հց. և Հհց. Խաչկերաց: 19 122

25 13 ՐՇ. — Հցի՛ և Հհցի՛ Տօն Խաչի: Օր 20 122

ձեռեկոց:

26 14 ԳՇ. — Հց. և Հհց. Տօն եկեղեցւոյ: 21 120

Յնի՛ Խաչկերաց, և պահի:

27 15 ԳՇ. — Հց. և Հհց. Պահչք: Տօն ե- 22 127

կեղեցւոյ:

⊕ Վր. Բռ. ժ. 3, ր. 27:

Հողմ և անձրեւ:

28 16 ԵՇ. — Հց. և Հհց. Տօն եկեղեցւոյ: 22 127

36⁰ Տար. Ծննդ, Բարլու Ա.

Թագ. Փորթուկալի:

29 17 **ՈՒՐ.** — Հց. և Հհց. Պահք: Տօն
 Խաչի: Ա. Թիրայ, օր 30: — Լր.
 Մէտայել հրելաբանացիքն:
 30 18 **ՇԲ.** — Հց. և Հհց. Տօն Խաչի: —
 Լր. Տօն Գրէգորի Լուսաւորչին է
 սահման Հաւման, և Նեապօլէ,
 և Հերանիսի վարդապետին:
 1 19 **Ճ ԿՐԸ.** — Հց. և Հհց. Բ. զկնի
 Խաչի: Բարեկենդան Վարա-
 գայ Ա. Խաչին: — Լր. Հոյտե-
 բեր և Տօն Վարդարանին:
 2 20 **ՔՇ.** — Հց. և Հհց. Մամասայ, Կ
 Փղիկտիմոնի, և Սիմէոնի սիւ-
 նակեցին: Պահք: — Յն. Եւ-
 դատիսի յարգարարն: — Լր.
 Պահագան հրելաբանացի:
 3 21 **ԳՇ.** — Հհց. Կուսանացն Փեփրոն-
 նայ և Մարիանայ, Պահք.
 և և Հց. որոց և Շուշանայ դըս-
 տեր մեծին Վարդանայ:
 4 22 **ԴՇ.** — Հց. և Հհց. պահք: — Լր.
 Փրանիսիսի սուրբաբանացի:
 5 23 **ԵՇ.** — Հհց. Հայրապետացն Ան-
 թիմոսի և Երանոսի. և և Հց.
 որոց և Բարազամու Հայրա-
 պետին: Պահք: — Յն. Գր-
 թեան Յովնանու Կարապետին:
 — Հր. Խեանան, օր 29

● Են. Լս. Ժ. 3, ր. 45:
 Փոփոխական օր:
 6 24 **ՈՒՐ.** — Հց. և Հհց. պահք: — Յն.
 Գեորգաբան Սբ. Արարա-
 շուհի: — Տճ. Ճեմալու Երբը,
 օր 29:
 7 25 **ՇԲ.** — Հց. և Հհց. Գեորգայ զօ-
 րավարին և Ադոկտոսի և Ռո-
 մանոսի երգեցողին:
 8 26 **Ճ ԿՐԸ.** — Հց. և Հհց. Գ. զկնի
 Խաչի: Վարապայ խաչ: Ար-
 ջնի Կրտսէ Եօնի Լուսաւորչի:
 Հարաւոր: — Յն. Նիջու Յու-
 հանու Աւարդարանին:
 9 27 **ՔՇ.** — Հց. և Հհց. Գաւթի Գու-
 նեցւղին, և Ղամբէտոսի և Ղամ-
 բէտուհւոյն:
 10 28 **ԳՇ.** — Հց. և Հհց. Եւստաքտոսի
 և կնի Նորա Թեոփիստայ և
 երկուց որդւոցն. և կուսանացն
 Երմանայ և Նեքտարինայ:
 11 29 **ԴՇ.** — Հց. և Հհց. պահք:
 12 30 **ԵՇ.** — Հց. և Հհց. Իշխանացն
 Սահակայ և Համազասպայ: —
 Յն. Տօն Գրէգորի Լուսաւորչին:
 — Տճ. Գաւթի Գեորգաբանացի:
 —————
 —————

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՕՐ 31

ՏՃ. Թըշրինի եղվիկ

- 13 1 ռԵ. — Հց. և Հհց. պահք: — Յն. 1 175
Անտեյ տատելոյն:
- 14 2 ՇԵ. — Հց. և Հհց. Եօթանասուն և երկու աշակերտացն Քրիստոսի: — Լր. Երուսրայ Բագարին:
- 15 3 ✱ ՎԵՐ. — Հց. և Հհց. Գ. զկնի Խաչի: Բ. Կր. Եօն շքեթոց: Հարսնի: — Լր. Թերեւոյ Կուսն:
- 16 4 ԲԵ. — Հց. և Հհց. Փակասու հայրապետին, և Երանոսի հետեւողին առաքելոյ:
- 17 5 ԳՇ. — Հհց. Կուսանացն Թեկղի և Վառվառեայ. եւս Հց. որոց և Պեղիքեայ Կուսին:
- 18 6 ԳՇ. — Հց. և Հհց. պահք: — Յն. 17 175

- 19 7 ԵՇ. — Հց. և Հհց. Պանդալեոնի բժշկին. և Երմոդեայ քահանային և Եւպրաքեայ Կուսին:
Ⓜ Լր. Լս. Ժ. 7, ր. 5:
Անձրեաքեր հողմունք:
11⁰ Տար. Գ. ահ. Քարոս Ա. Թագ. Փոքրուգալի:
- 20 8 ՌԵ. — Հց. և Հհց. պահք:
- 21 9 ՇԵ. — Հց. Թարգմանչաց վարդապետացն՝ Մեսրոպոյ, Եղիշէի, Մովսիսի քերթողին, Գաւթի անյաղթ փելիսոփային, Գրեգորի Նարեկացւոյն և Ներսիսի Այսեղեցւոյն: — Հհց. Կայխարատասի և Խթ. վկայեցն. և Ղունկիանոսի քահանային: — Յն. Տեւն եղբօր:
- 22 10 ✱ ՎԵՐ. — Հց. և Հհց. Ե. զկնի Խաչի: Գ. Կր. Եօն շքեթոց: Հարսնի: Յայսմ. Սահմի, օր 30:
- 23 11 ԲԵ. — Հց. և Հհց. Գիւս նշխարաց սրբոյն Գրեգորիսի Ազուանից կաթողիկոսին. և սրբոց հարցն Թաթլոյ, Վարոսի, Թովմասու, Անտոնի և Կրօնիգեայ:

10 179

17 170

17 171

18 175

և եօթն խոտաճարակացն՝ որ յիննակնեան վանն կատարեցան: — Լր. Ռաֆայել հրեշտակապետին:

24 12 ԳԾ. — Հչ. Առաքելոցն Անանիայի. Մատթէի. Բառնարայ, Փիլիպպոսի, Յովհաննու. Երզրայի և Սիդուանոսի. եւս Հչչ. որոց և ժԲ. վարդապետացն՝ Գիոնեսիոսի Արիստակազացւոյն, Յուսէթուսի Անդրէասորոսի, Աթանասի. Կիւրղի Երուսաղիմացւոյն. Եփրեմի. Բարսղի Կեսարացւոյն. Գրիգորի Նուսացւոյն. Գրիգորի Նիւսացւոյն. Եպիփանու Կիպրացւոյն Յովհաննու Ոսկեբերանին և Կիւրղի Աղեքսանդրացւոյն:

© Ի Կարիճն ժ. 00. ր 35:
Տճ. Պուրհի Ագրեպ:

25 13 ԳԾ. — Հչ. և Հհչ. պահճի:

26 14 ԵԾ. — Հչ. և Հհչ. Գիոնեսիոսի Արիստակազացւոյն, և առաքելոցն Տիմոթէոսի և Տիտոսի.

© Վր Բռ. Ժ. 20, ր 52:
Խառնակ օղ:

27 15 ՌԻՐ — Հչ. և Հհչ. պահճի:

28 16 ԵԲ — Հչ. Աւետարանչացն Մատթէոսի:

թէոսի Մարկոսի, Ղուկասու. և Յովհաննու եւս Հհչ. որոց և Ղուկիանոսի քահանային և որոց վկայիցն Տարազոսի. Պրոբոսի Անդրոնիկոսի. և Պեղազեայ կուսին: — Յն. Ղուկասու հարեւոյն: — Լր. Առաքելոցն Սիմոնի և Յոհանի:

29 17 ԽՅՐ. — Հչ. և Հհչ. Զ. զգնի Սաշի: Գ Իրաֆէ Եօն շէրայ: Հարանի: Ա. Գամայ. օր 30:

30 18 ԲԾ. — Հչ. և Հհչ. Ղուկիանոսի Հարեւրապետին, և Յովսէփայ Աստուածահօրն, և Յովսէփայ Արեմաթացւոյն, և բարեկամին Գրիստոսի Ղալարու. և քերց նորա Մարթայի և Մարիամու: — Յն. Ղուկասու հարեւոյն:

31 19 ԳԾ. — Հչ. և Հհչ. Թէոդիտոսի քահանային և Զեռնիի զինաւորին, և Մակարայ. Եւդոքոսայ և Ռամելայ: — Յն. Յովսէփայ մարգարէին:

1 20 ԳԾ. — Հչ. և Հհչ. պահճի: — Յն. Մարտոսի Կոնստանտինոսի. Կոնստանտինոսի. — Լր. Նոյեմբեր:

2 21 ԵԾ — Հհչ. Խարիթեանց մարտի:

րոսաց և Արտեմեայ վկային ևս Հյ. որոց և Քրիստափորի, և Երկուց կանանցն կայիննիկեայ և Ակիրլինեայ: — ԼԷ. ՅԷ. շարտ: հասօրէն նշխոցելոյ:

50 Տար. Գահ. Նիխորս Բ. կայսեր ՏԳ 187 Սուրբոյ:

322 ՌԵ. — Հյ. և Հհյ. պահջբ. — Հբ. Բարդէ, օր 30:

● Ծն. Լս. Ժ. 19, ր. 54:

Ամպամած և ձողմ:

423 ՏԲ. — Հյ. Երկոտասան վարդապետացն Ռեթէոսի Դիոնէսիոսի, Սեղբեսարոսի, Աթանասի. Կիւրղի Երուսաղիմացւոյն Եփրեմի Խուրին Ասորւոյ, Բարսղի Կեսարացւոյն, Գրիգորի Նիւսացւոյն. Գրիգորի Աստուածաբանին, Եպիփանու Կիւրացւոյն, Յովհաննու Ոսկերէրանին և Կիւրղի Աղբաւաւազացւոյն: — Հհյ. Գեմեարեայ վկային և Բասիլիսկոսի քահանային: — Տճ. Ռեճիւ. օր 30: Իււայլար:

524 ✠ ԿՐԵ. — Հյ. և Հհյ. Է. զկնի Խաչի. Գիււա Խաչ: Ե Իւրաիւ Եօթն շաբաթաց: Հարսանիք:

625 ՌԵ. — Հյ. Անաստասայ քահանային. և Վարոսի, և Թէոդորիտեայ և որդւոց նորա, և որք ընդ ռոսա կատարեցան, ևս Հհյ. որոց և Օր նահատակութեան Կոմիտասայ վկային:

726 ԳԵ. — Հյ. և Հհյ. Հիպերիքեանց մարտիրոսաց, որք ի Սամուսատ կատարեցան: — Յնի Գեմարեայ վկային: — Տճ. Գարսէ:

827 ԳԵ. — Հյ. և Հհյ. պահջբ. — Յնի Նեստորիոսի մարտիրոսին:

928 ԵԵ. — Հյ. և Հհյ. Սեւերիանոսի Սերաստացւոյն, և Բարեւայ ծերոյն և ութսուն և չորեցաշակերտաց նորին:

1029 ՌԵ. — Հյ. և Հհյ. պահջբ. — Տճ Գարսէի Իեճիւի:

● Ան. Գն. Ժ. 22, ր. 5:

Անճրեւաբեր հողմուք:

1130 ՏԲ. — Հյ. Յովհաննու Ոսկերէրանին: — Հհյ. Բարաղամու Անտիոքացւոյն, և Եօթն մանկանցն Եփեսոսի: — ԼԷ. Մարտիրոսի Եպիփանոսին:

1231 ✠ ԿՐԵ. — Հյ. և Հհյ. Ը. զկնի Խաչի. 2. Իւրաիւ Եօթն շաբաթաց: Հարսանիք:

ՆՈՅՄԲԵՐ

ՕՐ 30

ՏՃ. Թ՛րջրիևի սանի

13	1	ԲԵ. — Հց. և Հհց. Ստեփանոսի Հռովմայ հայրապետին, և քահանայից և սարկաւազաց և ժողովրդաց — Յն՛. Կոլոսյի և Գափանոսի:	10	Y
14	2	ԳԵ. — Հց. և Հհց. Ալիփոսիմեայ եպիսկոպոսին և Յովսեփայ քահանային Ա. յիսթալայ սարկաւազին և Պղատանի վկային:	11	A
15	3	ԳԵ. — Հց. և Հհց. պահք. 36 ⁰ Տար. Գան Գրիսթիան Թ. Թագաւորին Տանիմաւբայի:	12	9
16	4	ՆԵ. — Հց. և Հհց. Հայրապետացն Մեարոփանոսի Աղեքսանդրոսի և Պօղոսի խոստովանողին, և	13	10

ԲԷՃԷՊ

		Նօտարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոսի:		
17	5	ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. պահք. Յ. Լր. Լա. Ժ. 19, ր 52. Մրրիկ և անձրեւ:	12	11
18	6	ՇՐ. — Հց. և Հհց. Հրեշտակապետացն Գաբրիելի և Միքայելի, և ամենայն երկնային զօրաց:	13	12
19	7	* ՆԻՐ. — Հց. և Հհց. Թ. զկնի Սաշի: Ե. Կե-րտե Էօթն լաբ-րաց, Հարսանիք: — Լր. Սըրբահայն Եղեմեբեթ, Եղեմայն Հանգարից:	14	13
20	8	ԲԵ. — Հց. և Հհց. Մելիտոսի Անտիոքայ հայրապետին, և Մինասայ Եգիպտացւոյն, և ժիւս Մելիտոսի եպիսկոպոսին, Բուրայ քահանային և Երնու սարկաւազին: — Յն՛. Միտայեթ հրեւրայապետին և ամենայն երկնայն զօրաց:	15	14
		8 ⁰ Տար. Գան, Էման Թագաւորին Հոստիսայի:		
21	9	ԳԵ. — Հց. Դեմետրեայ վկային, և Բասիլիսկոսի քահանային: — Հհց. Յովհաննու Ոսկերբեանին, Յայսմ, Տրե, օր 30: — Լր. Ըն-	16	15

22 10 ՊԵ. — Հց. և Հհց. պահք. — Լր
Ձեռքերս իսկսի :

© յԱղեղնաւորն, Ժ. 21, ր. 23.
Տճ. Պարհի Գալս :

23 11 ԵՇ. — Հց. և Հհց. Գուրիասայ
Սամունասայ, Արիբայ սար-
կաւազին, Ռոմանոսի միայնա-
կեցին, Սանկանն խոստովանո-
ղի, և Հիւսիքոսի զինաւորին :

24 12 ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. պահք. —
— Յնի Յակնանն պարսէին :
Տն է իւրեաց :

25 13 ՇԱ. — Հհց. Փիլիպպոսի առաքե-
լոյն, եւս Հց. որոց և Անդրէի
առաքելոյն. — Յնի Յակնանն
Ոսկեբերանին : — Լր. Կարսբն-
եայ իսկսի :

© Վր. Քն. Ժ. 15, ր. 48.
Հողմ և անձրև :

26 14 ✠ ԿՈՐ. — Հց. և Հհց. Ժ. զկնի
Խաչի : Հորանիստ : — Յն. Փե-
լիպպոսի առաքելոյն, և Բարեկե-
րան Կարանորեայ պահաց Մնդ-
եանն Քրիստոսի :

27 15 ԲՇ. — Հց. Անդրէի զօրավարին
և բանակի նորին. Կալիւրիկոսի
և Դոմեգեայ վկայցին : — Հհց.

Հրեշտակաց և հրեշտակապե-
տաց : — Յն. Սիդբն Կարանոսի-
եայ պահաց Մնդրեանն Քրիստոսի.
— Հր. Խանուկայ, որ է Քանդիւ
պայրաճ :

28 16 ՊԵ. — Հց. Անդրիանոսի, և կնոջ
նորա Անատոլայ, Թէոդորոսի
և Ելեւթիւրոսի վկայցին : —
Հհց. Համօրէն մարգարէից : Ա.
Համիրայ, օր 30 : — Յն. Մար-
թիոսի առաքելոյն :

29 17 ՊԵ. — Հց. և Հհց. Պահք. 57 55

30 18 ԵՇ. — Հց. ԱրքաՏամու և Խորե-
նայ և անարծաթ բժշկացն
Կողմայի և Դամբանոսի, և Աս-
տուածատրոյ վկային : — Հհց.
Համօրէն առաքելոց : — Լր.
Անդրէի առաքելոյն : — Տճ. Մե-
րաճ Ինճեբի :

1 19 ՈՒՐ. — Հց. և Հհց. պահք. — 58 50
Լր. Դեկտեմբեր և Մարտիոսայ
իսկսին :

2 20 ՇԱ. — Հց. և Հհց. Սմեկայն սրբոց 59 57
հնոց և նորոց, յայտից և ան-
յայտից :

53⁰ Տար. Գահ. Յրահն Եօղէժ Ա.
Կայսեր Աւստոյ-Հուցարիոյ :

3 21 ✠ ԿՈՐ. — Հց. և Հհց. Ժ. Ա. զկնի 60 59

Սաշի: Ընծայուեմս սուրբ Աստուածածնի ի տաճարն. և ևս Յն: Բարեկենդան պահոց: Յիսնակաց: — Լր. Աստուծոյն իւրաքանչեւ Գալտեան, որ է սիւղին ի տաճար պահոց: Ծննդեանն Քրիստոսի: — Հր. Թեբեթ, օր 29:

● Ծն. Լն. Ժ, 10, ր. 35:

Ամպամած և հողմ:

4 22 ԲԵ. — Հց. և Հհց. Ա. օր պահոց Յիսն. — Տճ. Շապուհ, օր 29: 1 28

5 23 ԳԵ. — Հց. և Հհց. Բ. օր պահոց Յիսն. Ըժբուռլ. — Տճ. Եսփրափ րեօթեօթի ֆարթանառլ: 2 29

6 24 ԴԵ. — Հց. և Հհց. Գ. օր պահոց Յիսն. — Լր. Նիսուլայսի հարապեթին, պաշտպանին նաաւարոց: 2 30

7 25 ԵԵ. — Հց. և Հհց. Դ. օր պահոց Յիսն. — Յն՝ Նեթարեթեայ խանին: — Լր. Սրբայն Աժբուսիսի: 2 31

8 26 ԶԵ. — Հց. և Հհց. Ե. օր պահոց Յիսն. — Լր. Անարար Յըւթիւն սարք Ասորոսածածնի: 0 32

9 27 ԶԲ. — Հհց. Գրիգորի սքանչելագործին, և Միւսոնայ եպիսկոպոսին. և ևս Հց. որոց և Նիկողայոսի հայրապետին: 7 33

10 28 * ԿԵ. — Հց. Ա. և Հհց. Բ. Յիսն. 7 34

Հարանիտ:

34⁰ Տար. Գան. Լէոբոլոս Բ. Թագ. Պելիքայի:

● Առ. Բռ. Ժ, 8, ր. 5:

Սառնակ օղ:

11 29 ԲԵ. — Հհց. Կուսանացն Յուլիանեայ և Վասիլուհւոյ. և ևս Հց. որոց և Ինդոսի և Կոմնայի և Գղերիկոսի քահանային, և երկուց բիւրուցն որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդացոց: 8 30

12 30 ԳԵ. — Հց. Լուսկիանոսի քահանային, և Տարագրոսի, Պրորոսի, Անդրանիկոսի, Անիսեմայ, և այլոց աշակերտացն Պօղոսի: — Հհց. Ասաքեղցն Յակոբայ և Շմաւոնի: — Յն՝ Անդրեէ արաթեղցն: — Հր. Ծո՛ճ Լուս պաշտեան Երանուղեի է Նախագահանարոց: 9 31

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՕՐ 31

ՏՃ. Քեսանունի եկկեղ

- 13 1 ԴՇ. — Հո. և Հհո. պահք. — Յն. 10 17
Մասնայ մարգարեին : — Լր. Լաւիայ Կանին, պաշտպանին է ցասոց աչոց :
- 14 2 ԵՇ. — Հո. Կղեմայ հայրապետին, 11 18
և Բագարատայ Տոռոմենայ եպիսկոպոսին, ևս Հհո. որոց և Գրիգորի Սկրագանդացոյն, — Յն. Ամբաստանայ մարգարեին :
- 15 3 ՈՒՐ. — Հո. և Հհո. պահք. — Յն. 12 19
Ստանիայ մարգարեին :
- 16 4 ՇԵ. — Հոյ՛ Սոաքելոցն և առաջին լուսաւորչացն Թաղէոսի և Բարդուղիմէոսի : — Հհո. Անդրէի առաքելոյն : — Յն՛ Վարաւանայ Կանին, պաշտպանին է լաւագէ ծաղիին :
- 17 5 * ԿՈՐ. — Հո. Բ. և Հհո. Գ. Յիսն : 13 21

ՇԱՊԱՆ

- Հարսանիք : — Յն՛ Հորն Սաբայ, 10 25
⊕ Լր. Լս. Ժ. 11, ր. 2 :
Հողմ և անձրեւ :
- 18 6 ԲՇ. — Հո. Գենարիոսի եպիսկոպոսին, և Սերկերիոսի զինաւորին, և Յակովկայ և Իրաւափառայ, ևս Հհո. որոց և Մինասայ, Երմոգինեայ և Գրաբոսի : Եւ Կամաւոր աղքատացն Յովհաննու և Ալեքսիանոսի : — Յն՛ Նիկողայոսէ հայրապետին, պաշտպանին նասաւաւաւայ : — ՏՃ. Պերաթ Կեհեթ :
- Տօն անուան Նիսիայ Բ. Կայսեր Թուսիոյ :
- 19 7 ԳՇ. — Հո. և Հհո. Հարցն Եգիպտացոց, Պողոսի, Պողոսայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովհաննու Իրենցւոյն, Յովհաննու Կարճասակին, Նեղոսի, Սրահնի, Սիսանու, Դանիէլի, Սրապիմնի, Մակարիոսի, Պիմենի, և այլոց սրբոց հարց : Տօմ. Քաղոց, օր 30 :
- 58⁰ Տար. Իմնդեան Օգոստափառ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏ Բ. Կայսեր Թուրքիոյ :

20 8 ԴԵ. — Հց. և Հհց. պահք: 17 22

21 9 ԵՇ. — Հցի և Հհցի Յղութիւն Ս. Աստուածածնի յԱննայէ. եւս Յնի: Յայսմ. Բարոց, օր 30: — Լր. Թովմայէ առ Իւլյն:

22 10 ՌԻՐ. — Հց. և Հհց. պահք. Զմեռնանար և արեւարոյն Ս. յեղեղեր, յերեկէ Կոնի երկուքէ և քեմբը Կարճանաւ. — Տճ. Ելեկէ երպտն. առաջին օր քառասորեայ առաջին մասն յմերան, որ է Գարսէլ. Կիւն քեմբիտի քառսասանաւ
© յԱյծեղչիւրն, Ժ. 10, ր. 30:

ՏՏ. Պուրհի ձէօի:

23 11 ԵՐ. — Հց. և Հհց. Նիկողոսյոսի Զմիւռնացւոյ սքանչելագործ Տայրապետին: 18 24

24 12 Խ ՎԻՐ. — Հց. Գ. և Հհց. Գ. Յիւն: Ս. Յակովբայ բարեկենդան. — Յնի Սպիրիտնի եղեմիւսյոսին: 19 28

25 13 ԲԵ. — Հց. Պահք. Մինասայ, Երմաքինեայ և Գրաբոսի, և կամաւոր աղքատացն Յովհաննու և Ալեքսիանոսի: — Հհց. Պահք. Առաքելոցն Բարդուղիմէոսի և Յուդայի: — Լր. Մնանար: 19 29

54° Տար. Ծննդ. Եօրկիոս Ա. Թագ. Յունասանի: Ե Վր. Բն. Ժ. 10, ր. 40: Զինարեր հողմունք:

26 14 ԳԵ. — Հց. Պահք. Կուռնելիոսի Տարիւրապետին, և Շմաւոնի ազգականին Բրիտոսի, և Պողիկարպոսի Տայրապետին Զմիւռնոյ, և սբոց վկայեցն որք յարեւել կատարեցան. — Հհց. Եւարատիոսի, Օգսենտիոսի, Եւգինէոսի, Ովրեստեսի և Մարդարիոսի: — Լր. Սրեպանիսի առ Վիլյն:

27 15 ԴԵ. — Հց. և Հհց. Պահք:

28 16 ԵՇ. — Հց. Պահք. Եւարատիոսի, Օգսենտիոսի, Եւգինէոսի, Ովրեստեսի և Մարդարիոսի: — Հհց. Պահք. Իգնատիոսի աստուածազգեաց Տայրապետին: Եւ Թէոպոմոսոյ եպիսկոպոսին և Թէոփայ վկային: և չորից զինուորացն Բասոսի, Եւսերի, Եւտրեի և Բասիլիդեայ: Ս. Արամ, օր 30: — Լր. Սուրբնի Բեթլէհիտի: 20 28

29 17 ՌԻՐ. — Հց. և Հհց. Պահք: — Յն. Իւնիլէ Կարգարեին: 20 29

30 18 ԵՐ. — Հց. Յակովբայ Մծբնայ: 20 30

21⁰ Տար. Գահ. Ումպերթո Ա.

Թագ. Իսպիլոյ.

10 29 ԴՇ. — Հց. Պահքի — Հհց. Ե. օր Ծննդեանս 9 70

11 30 ԵՇ. — Հց. Ա. օր պահոց. Ծննդի — Հհց. Զ. օր Ծննդեանս ԵԼ 10 77

Բարսղի Հայրապետին և եղբօր նորա Գրեգորի Նիստացւոյն և Սեղբեստրասի Հառովմայ Հայրապետին և արքայ Եփրեմի Խուրին Աւարւոյ:

12 31 ԵԲ. — Հց. Բ. օր պահոց. Ծննդի — Հհց. Է. օր Ծննդեանս 11 78

Ի սեղմմանէ աշխարհի մինչեւ ցայժմ	7324
Են ամբ	5062
Ի ջրհեղեղէ	3539
Ի գիսոյ պակելոյ	3143
Ի շինութենէ Բիւզանդիոն քաղաքի	1899
Ի յմահաւանութենէ Քաղեդոսի առաւելոյն եւ Սանդիսոյ կուսին	1851
Ի ձնեղենէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի	1642
Ի լուսաւորութենէ Հայոց Ի ձեռն Գրիգորի Լուսաւորչի	1596
Ի շինութենէ Ս. Էջիմիածնի, ուր հաստատուալ կայ Հայրապետութիւն ամենայն Հայոց	1595
Ի սիեգերական Ժողովոյն Նիկիոյ	1574
Ի գիսոյ Խաչին Քրիստոսի յԵրուսաղէմ Ի Հեղինեայ քաղաքոյ	1572
Ի շինութենէ Կ. Պոլսոյ	1570
Ի սիեգերական Ժողովոյն Կ Պոլսոյ	1518
Ի գիսոյ Հայերէն այբութենից Ի ձեռն Մեսրոպայ	1463
Ի սիեգերական Ժողովոյն Եփեսոսի	1468
Ի քարգմանութենէ Ասուածաւուցչ գրոց Ի Հայ	1466
Ի շինութենէ տմարին Հայոց	1348
Ի յայնելոյ Ս. Խաչին Ի Վարապայ	1246
Ի սկզբնաւորութենէ հօգօր քաղաւորութեանն Տանկաց յՕսմանայ Առաջնոյ	599

ՅԻՇԱՏԱՐԱՐԱՆ

ՆՐԱՅԱՏԱՐԱՐԱՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՅԻ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՅԻՆ

1899

ՄԱՆՈՒԿԱՅ
 ԻՅՅՈՒՑԱՆՈՅ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ
 ԵՅՅՈՒՑԱՆՈՅ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ
 ԵՅՅՈՒՑԱՆՈՅ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՄՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒՂԹԱՆԲ
 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ

Թ...-...-...
 Հ...-...-... Բ...-...-...

1.	Օսման Ա. Ղազի	699	1291
2.	Օրխան Ա. Ղազի	726	1327
3.	Մուրաթ Ա. Ղազի	761	1360
4.	Պայազիս Ա. Երևբերմ	791	1389
5.	Մեհեմեթ Ա. Չելեպի	816	1413
6.	Մուրաթ Բ. Ղազի	824	1421
7.	Մեհեմեթ Բ. Ֆաթիմ	855	1451
8.	Պայազիս Բ. Ղազի	886	1481
9.	Սելիմ Ա. Եավուզ	918	1512
10.	Սիւլեյման Ա. Գանուրի	926	1520
11.	Սելիմ Բ. Ղազի	974	1566
12.	Մուրաթ Գ. Ղազի	983	1574

13.	Մէհէմմէտ Գ. Ղազի	1003	1595
14.	Ահմէտ Ա. Ղազի	1012	1603
15.	Մուսթաճա Ա.	1026	1617
16.	Օսման Բ. Կէնն	1028	1618
17.	Մուրատ Գ. Ղազի	1032	1622
18.	Իպրահիմ Ա.	1049	1640
19.	Մէհէմմէտ Գ. Ղազի	1058	1648
20.	Սիւլէյման Բ.	1099	1687
21.	Ահմէտ Բ.	1102	1691
22.	Մուսթաճա Բ.	1106	1695
23.	Ահմէտ Գ. Ղազի	1115	1702
24.	Մահմուտ Ա. Ղազի	1143	1730
25.	Օսման Գ.	1168	1754
26.	Մուսթաճա Գ. Ղազի	1171	1757
27.	Ապսիլ Համիտ Ա. Ղազի	1187	1773
28.	Սէլիմ Գ. Ղազի	1203	1789
29.	Մուսթաճա Գ.	1222	1807
30.	Մահմուտ Բ. Ասիլ	1223	1808
31.	Ապսիլ Մէհիտ Ա. Ղազի	1255	1839

Ս Ո Ւ Լ Թ Ա Ն

ԱՊՏԻԼ ՀԱՄԻՏ Բ.

Խան Ղազի

ԲԱՐԵՆԱՄ ԻՆՔՆԱԿԱԼ

34^{րդ} Կայսր Օսմանեան հարսութեան եւ 28^{րդ} Կայսր յառմանէ Կոստանդնուպոլսոյ, որդի Սուլթան Ապսիլ Մէհիտ Խանի, ծնեալ ի 16 շապան 1258 (10/22 սեպտեմբեր 1842), գահակալէ ի 11 շապան 1293 (19/31 օգոստ. 1876) :

ԱՒԱԳԱՆԻ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Մեծ հրամանատար (Մապէն Հիւճայուն միշխրի) —

ՂԱԶԻ ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱ:

Մեծ ներքինապետ (Տար-իւս-սաստէթ իւշ-շէրիֆէ աղաը) — **ՂԱՆԻ ԱՂԱ:**

Մատակարար Կայսերական ընտանեաց (Հարէմի Հիւճայուն մէտարիֆամ նազըրը եւն.) — **ՀԱՃԻ ԱՔԻՅ ԷՃԷՆՏԻ:**

Առաջին Սենեկապետ (Սէր գուրէնայը Հազրէթի Շէհրիեարի) — **ՀԱՃԻ ԱԼԻ ՊԷՑ:**

Երկրորդ Սենեկապետ — **ՆՈՒՐԻ ՓԱՇԱ:**

Առաջին Գարտուզար (Մապէնը Հիւճայուն պաշ քեաթիպի) — **ՀԱՍԱՆ ԹԱՀՍԻՆ ՊԷՑ:**

Նախարար Կայսերական գանձոն (Խազինէի Խառտի Շահանէ նազըրը) — **ՍԱԳՐՉ ԶՈՎՀԱՆՆԻՍ ԷՃԷՆՏԻ:**

Առաջին Թիկնապան (Տամտա վէ Սէր ետվէրը Հազրէթ Շէհրիեարի) — **ՄԷՀՄԷՏ ՓԱՇԱ:**

Առաջին Աղօթատաց (Իմամը էվվէլ Հազրէթը Շէհրիեարի) — **ԲԱՇԻՏ ԷՃԷՆՏԻ:**

Մեծ Արարողապետ եւ Կայս. Թարգման (Թէշրիֆամը ումուվիյէ նազըրը վէ Տիվանը Հիւճայուն Թէրճէմանը) — **ՄԻՆՆԻՐ ՓԱՇԱ:**

Բժշկապետ Կայսեր (Սէր Թապիպը Հազրէթի Շէհրիեարի) — **ՄԱՎՐՕՅԷՆԻ ՓԱՇԱ:**

Անձնական գրագիր (Քեաթիպի խուսուսի Հազրէթի Շէհրիեարի) — **ՀԻՒՍԷՑԻՆ ՔԵԱԶԻՄ ՊԷՑ:**

Հրամանատար պալատականաց եւ նուագածուաց պալատան (Խատէմէի խաստա վէ Միւզիգայի Հիւճայուն ֆէրիգի) — **ՍԻՒԼԷՄԱՆ ՓԱՇԱ:**

Բ. Թիկնապան (Մայէթի Շահանէ էրբեանը հարպիյէ միշխրի) — **ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ:**

Ախտապետ Արքունի (ՍԹապլը ամիրէ միտիրի) — **ՖԱԻԳ ՓԱՇԱ:**

ՆԱԽՍԱՐԱՔ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԴԻՄՆ

Մեծ Եպարքոս (Սաարազամ) — **ԽԱԼԻ, ԲԻՃԱՍՓ ՓԱՇԱ:**

Կրօնապետ (Շէյլ-իւլ-իւլամ) — **ՃԷՄԱԼԷՏՏԻՆ ԷՃԷՆՏԻ:**

Նախարար Արդարութեան եւ Կրօնից (Ասլիյէ վէ Մէզահիպ նազըրը) — **ԱՊՏԵՒԼ ԲԱՀՄԱՆ ՓԱՇԱ:**

Սպարապետ (Սէրաքէր) — **ԲԻԶԱ ՓԱՇԱ:**

Նախարար Ծովային գործոց (Պահրիյէ նազըրը) — **ՀԱՍԱՆ ՀԻՒՍԵՆԻ ՓԱՇԱ:**

Նախագահ Պետական Խորհրդոյ (Շուրայը Տէվէթ րէիի) — **ՍԱՑԻՏ ՓԱՇԱ:**

Նախարար Արտաքին գործոց (Խարիճիյէ նազըըը)

— ԹԷՎՅԻԳ ՓԱՇԱ:

Նախարար Ներքին գործոց (Տախլիխէ նազըըը) —

ՄԷՄՏՈՒՀ ՓԱՇԱ:

Վերատեսուչ Թնդանօժարանի (Թօփհանէ միւշիբի)

— ԶԷՔԻ ՓԱՇԱ:

Նախարար Կրօնապատկան կալուածոց (Էվզաֆը

Հիւմայուն նազըըը) — ՂԱՒԻՊ ՓԱՇԱ:

Նախարար Հանրային կրթութեան (Մէարիֆ նազըըը)

— ԶԻԷՏԻ ՓԱՇԱ:

Նախարար Առևտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց

(Թիճարէթ վէ Նաֆա՛ա նազըըը) — ՄԱՀՄՈՒՏ

ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ:

Նախարար Ելեւմտական գործոց (Մալիյէ նազըըը)

— ԲԷՇԱՏ ՊԷՑ:

Խորհրդական Եպարքոսութեան (Միւսթէշարը Սատ-

ըը Ա.ի — ԹԷՎՅԻԳ ՓԱՇԱ:

ՄԵՐ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐՔ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ

Գաղաքապետ Մայրաքաղաքիս (Շէհիր էմինի) —

ԲԸՏՎԱՆ ՓԱՇԱ:

Նախարար Ոստիկանութեան (Զապթիյէ նազըըը) —

ՇԷՅԻԳ ՊԷՑ:

Վերատեսուչ Նաւահանգստին (Լիման բէխի) —

ՀԱՄՏԻ ՓԱՇԱ:

Վերատեսուչ Մաքրատանց (Բուտումաթ էմինի) —

ՆԱԶԻՖ ՓԱՇԱ:

Վերատեսուչ Կալուածական տոմարաց (Տէֆթէրի

Խազանի նազըըը) — ԱԼԻ ԲԻԶԱ ՓԱՇԱ:

Վերատեսուչ Թղթատարութեան եւ Հեռագրութեան

(Բօումա վէ Թէլէկրաֆ նազըըը) — ՀԻՒՏԷՏԻՆ

ՀԱՍԻՊ ՊԷՑ:

Վերատեսուչ Անտառաց, Հանքաց եւ Երկրագործ.

(Օրման վէ Մատէն վէ Զրաաթ նազըըը) — ՍԷ-

ԼԻՄ ՄԷԼՀԱՄԷ ՓԱՇԱ:

Ոստիկանապետ Պէշիբթաշի (Պէշիբթաշ մուհաֆըզը

վէ փօլիս միւտիբի) — ՀԱՃԻ ՀԱՍԱՆ ՓԱՇԱ:

Ոստիկանապետ Կ. Պոլսոյ (Սթամպօլ փալիս միւ-

տիբի) — ԷՏՀԼՄ ՓԱՇԱ:

Կառավարիչ Բերայի (Պէյօղլու Միւթէսարըֆը) —

ԷՆՎԷՐ ՊԷՑ:

Կառավարիչ Իւսկիւտարու (Իւսկիւտար միւթէսա-

րըֆը) — ՍԱՊՐԻ ՊԷՑ:

Հրամանատար Զրհանիրաց (Իթֆայիէ ալայը Գօ-

մանտանը) — ԶԷԶԷՆՆԻ ՓԱՇԱ:

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Օսմանեան Պետութեան թղթատարներով ցամա-
 ֆէն եւ ծովէն փոխադրուած եւ մինչեւ 15 կրամ
 ծանրութիւն ունեցող իւրաքանչիւր նամակի հա-
 մար մէկ դահ. կ'առնուի, 15է մինչեւ 30 կրամ
 ծանրութիւն ունեցող իւրաքանչիւր նամակի հա-
 մար՝ երկու դահ., եւ այսպէս իւրաքանչիւր 15
 կրամ կամ պակաս ծանրութեան յաւելման համար՝
 մէկ դահ, եւ կ'առնուի: Գարձեալ իւրաքանչիւր
 արձանագրեալ (Բէ-ՀՀԷ-ԴԼԷ-) նամակէ սովորա-
 կան նամակի գինէն զատ մէկ դահ. կ'առնուի
 արձանագրութեան համար եւ 10 փարա եւս՝ կրն-
 ֆոյ համար:

Ծ-Ն.ՕԲ.— Բացառութիւն են ծովագետայ սե-
 դերը, ուր զբնակուած նամակներու ծանրութեան
 իւրաքանչիւր 15 կրամին եւ ասոր կոտորակնե-
 ռուն համար 20 փարա կը վճարուի, շոգեմաւն՝
 փոխադրուի թէ շոգեկառ եով: Իսկ եթէ արձանա-
 գրեալ քլլայ նամակը, սովորական գինէն զատ 20
 փարա կը վճարուի արձանագրութեան համար, 10
 փարա ալ կննոյ համար:

Ծովային թղթատարով փոխադրուած եւ մինչեւ
 75 կրամ ծանրութիւն ունեցող լրագրի, զրֆի եւ
 սեսրակի, նաեւ աշխարհացոյցի, կարուածագրի
 (ՀԷ-ՅՀԷԼ), պակեթի, կայսերական հրովարակի
 եւ վանառականական տոմարներու համար 10
 փարա կ'առնուի, եւ իւրաքանչիւր 75 կրամ ծան-
 րութեան յաւելման համար 10 փարա եւս կ'առ-
 նուի: Սակայն ցամաքային թղթատարով փոխա-
 դրուած եւ մինչեւ 50 կրամ ծանրութիւն ունեցող
 այս սեսրակ իրերու համար 10 փարա կ'առնուի,
 50էն մինչեւ 100 կրամ ծանրութիւն ունեցողնե-
 ռու համար՝ 20 փարա. եւ անկէ վեր իւրաքանչիւր
 50 կրամ կամ պակաս ծանրութեան յաւելման
 համար 10 փարա եւս կ'առնուի: Այս սեսակ իրի
 մը ծանրութիւնը 2,000 կրամէ աւելի քլլալու չէ:

Ծ-Ն.ՕԲ.— Ծովային թէ ցամաքային թղթատա-
 րով զբնակուած մինչեւ 30 կրամ ծանրութեամբ լրա-
 գրի, նոյնի (ԲԷ-Դ-ԲԷ), եւ լն. համար 5 փարա
 կ'առնուի բացառաբար:

Ծովային թղթատարով փոխադրուած եւ մին-
 չեւ 250 կրամ ծանրութիւն ունեցող անարժէք
 նոյններու իւրաքանչիւր 75 կրամին համար 10
 փարա կ'առնուի. իսկ եթէ այդ նոյններու ծան-
 րութիւնը 250 կրամէ աւելի քլլայ, իւրաքանչիւր
 50 կրամի համար կ'առնուի 20 փարա: Սակայն

ցամաքային քղթասարով փոխադրուած եւ մինչեւ 250 կրամ ծանրութիւն ունեցող այդ տեսակ նոյն-ներու իւրաքանչիւր 50 կրամին համար կ'առնուի 10 փարա, եւ եթէ անոնց ծանրութիւնը 250 կրամէ աւելի ըլլայ, իւրաքանչիւր 50 կրամի համար կ'առնուի 20 փարա: Թ-գրասարին յանձնուած նմոյքներու ծանրութիւնը 2,000 կրամէ աւելի ըլլալու չէ:

Նամակի մը վրայ եթէ Օսմ. քղթադրուած գրեցուի, Օսմ. Պէտուքեան ո եւ է մէկ կողմէն կրնայ ղրկուիլ եզիպոս, Եւրոպա եւ Ամերիկա: Մինչեւ 15 կրամ ծանրութեամբ նամակի մը համար պարտի վճարուիլ մէկ դահ., եւ մինչեւ 50 կրամ ծանրութեամբ լրագրի համար՝ 10 փարա:

ՀԵՌՍՏՐՈՒԿՈՆ ԿՈՆՈՆՍՏԱՆՍ

Մի եւ նոյն կուսակալութեան, կամ երկու տարբեր կուսակալութիւններու հեռագրական երկու կայաններու միջեւ ֆառուած հեռագրի մը իւրաքանչիւր բառի գինն է 40 փարա:

ՀՈԳԵՒՈՐ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

Տ. Տ. ՄԿՐՏԻՉ Ա.

ԽՐԻՄԵԱՆ

ԾԱՅՐԱԴՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ

եւ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԻՒՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱԿԷՄԻ

Տ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՄՐԲԱԶԱՆ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՍՈՍ ՎԵՂԱՊԵՏԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԲ

ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԻՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՑ

Տ. ՄԱՂԱՔԻԱ

Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԲ

ԵՒ

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԱԶԳՈՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

- Գրիգորիս Արեւ. Յովհաննէսեան Ա. Ասեճապէս
- Մելիսեդէկ » Մո ռաճեանց
- Վահրամ Էպիսկ. Մանկունի Բ. Ասեճապէս
- Գաբրիէլ Ծ. Վրգ. Ճէվահիրնեան
- Գէորգ » Իքիւնեան
- Եղիշէ » Դուրեան Ա. Ասեճապիր
- Յովսէփ » Այվազեան Բ. Ասեճապիր
- Գաբրիէլ Ա. Բննյ. Խաննեան

- Խաչատուր Ա. Բննյ. Տէր-Գաբրիէլեան
- Կարապէս » Սեբեան
- Կարապէս » Սանայեան
- Յովհաննէս » Շահպաղեան

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

- Յարոբիւն Փսա Տաճեան Ա. Ասեճապէս
- Ստեփան » Արսլանեան Բ. Ասեճապէս
- Գաբրիէլ Էճէնի Նորատուկեան
- Գրիգոր » Խոսրեան
- Էլիաս » Չայեան Ա. Ասեճապիր
- Տիգրան » Եւուսուճեան
- Չարեհի » Տիպէր
- Գրիգոր » Գարակէօզեան
- Սենեֆերիմ » Մանուկեան
- Միհրան » Սեբեան Բ. Ասեճապիր
- Կարապէս » Գափամանեան
- Մկրտիչ » Ասատեան
- Սեպուհ » Տէմիրնիպաճեան
- Տիգրան » Տէր-Ներսէսեան

ՀՈՌՎՄԷԱԿԱՆ ՀԱՅ ՀԱՍՏՐՈՎՈՒԹԻՒՆ

ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ ՊԵՏՐՈՍ Ժ. ԱԶԱՐԵԱՆ

ԿԱՔՈՂԻԿՈՍ - ՊԱՏՐԻԱՐԲ

ՏԱՆԵ, ԿՈՎԻԿԻՈՅ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ,

Կաթողիկոս-Պատրիարք, Գաներեց

ԱՆԴԱՄՔ

- Սահակ ԾՎ.Ր. Ճիզվեհեան
- Պօղոս Գեռ. Գազրիկեան
- Հ. Գրիգորիս ԾՎ.Ր. Մերճանճեան
- Հ. Մեսրոպ » Ծաղիկեան
- Յովսէփ » Ռոմոսեան
- Յովսէփ » Աբիկեան
- Ստեփան » »
- Արսէն » Եռուուճեան
- Հ. Եղիա Վ.Ր.Պ. Քիլնեան
- Քառնաբաս » Սամսնճեան
- Կոմիսաս » Իսկէնճեան, Աճնդպիր.

ՎԱՐՉՈՎԱՆ ԺՈՂՈՎ,

Կաթողիկոս-Պատրիարք, Գաներեց

ԱՆԴԱՄՔ

- Հ. Եղիա Վ.Ր. Քիլնեան
- Նիկողայոս » Պագեեան
- Եավէր Բաւա Թընկը
- Կարապետ ԷՃ. Գարազա
- Կոմիսաս » Բեմեզեան
- Գրիգոր » Քիւրէլեան
- Վիչէն » Գասապեան
- Մկրտիչ » Էմբսէրճեան
- Ստնակ » Չիլբօճեան
- Գրիգոր » Սինապեան
- Թովմաս » Թերզեան
- Սիմոն » Թընկը
- Կոմիսաս Վ.Ր.Պ. Իսկէնճեան, Աճնդպիր.

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ԹՈՒՐԲԻՈՅ

ՎՍԵՄ. Ա. ՅԱԿՈՒ ԷՖ. ՊՅՅԱՃԵԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԶԳԱՊԵՏ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԱՅ ԹՈՒՐԲԻՈՅ

Կարապետ էֆ. Սենեքերիմեան
Քարճուղար քրթակցութեանց

Գարրիել էֆ. Մինասեան
Քարճուղար արճանագրութեանց

Ա.ո.աքել էֆ. Կեօզիլպէօյի քեան
Դործակատար

ԱՌԺԱՄԱՆԱԿԵԱՅ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ.

Պատ. Աւեսիս Ասասուրեան
Բրոժ. Յակոբոս էժ. Ճէնիզեան

Պատ. Ստեփան Զորիկեան
Արեակ էժ. Շմաւոնեան

Յակիաննէս էժ. Մինասեան
Պետրոս էժ. Տօննեան

Կարապետ էժ. Սենեքերիմեան

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ ԲԻԹԱՆԻՈՅ

Վ.Եր. Ա. Կ. Ասասուրեան, Նախագահ

» Ա. Պետիկեան, Քարճուղար

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Վ.Եր. Ք. Եղոլպեան, Նախագահ

» Ս. Պապասիմեան, Քարճուղար

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Վ.Եր. Ա. Անդրէասեան, Նախագահ

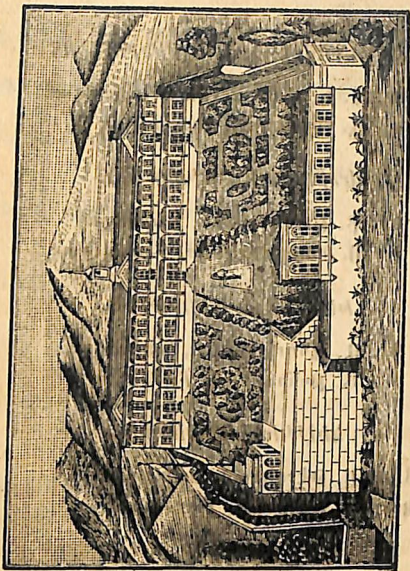
» Ա. Թօփալեան, Քարճուղար

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Վ.Եր. Ս. Թերզիեան, Նախագահ

Պրն. Հ. Աւերեան, Քարճուղար

ՊՐԱՄԻ Կ ՏՄՐԱՆԱՍ ԳՊԴԳԳՄ

ԱՆՑԱՆ ԳԱՑԻՆ

Ամէն օր բաներ կ'երթան յաւիտեան մեր տեսութենէն եւ կը հեռանան մեր հասողութեան սահմանէն : Քանի՛ քանի բաներու համար կը ստիպուինք ըսել , «Անցան գային» : Այս կեանքը կսկսինք ամէն վայելքի յուսով : Քիչ ատենէն շատ բան որ երբեմն մեր հասողութեան սահմանին մէջ էր՝ կ'անցնի կ'երթայ : Ժամանակը կ'անցնի անդարձ կերպով , Երիտասարդութիւնը կ'անցնի եւ շատ անգամ ի զուր : Ազդեցութիւնը կ'անցնի՝

երբեմն մեր յիմարութիւններուն՝ եւ չար գնացքին բերմամբ : Դրամը կ'երթայ, կը վատնուի անօղուտ եւ յիմարական կերպով : Հեազհետէ կեանքն ալ պիտի անցնի, ժամանակն ալ պիտի անցնի, եւ մենք պիտի ելլենք այն Դատաւորին առջեւ որ մեզի համար իր կեանքը տուաւ, եւ մեզի մեր կեանքը տուաւ որ իր ծառայութեան եւ իր փառքին նուիրենք :

Վայրկեանները կը սահին, տարիները կ'անցնին, կեանքը կարճ է, եւ ապա կու գայ ժամանակն հաշուի, ահաւոր հաշուի, զոր պիտի տանք « կենդանիներուն ու մեռեալներուն Դատաւորին » առջեւ : Ուրեմն օգուտ քաղենք ներկայ ժամէն, ամուր բռնենք հասնող ամէն պատեհութիւն, ծախու առնենք ժամանակը, վասն զի չար են օրերը, եւ պատրաստ ըլլանք յիմաւորել մեր Տէրը խաղաղութեամբ եւ մտնել իր ներկայութեան մէջ ցնծութեամբ :

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՈՍԿԻ ԽՐԱՏՆԵՐ

Ահնոգ մի ըլլաք ձեր տան կոյանոցին, ոչ ալ ձեր տան շրջակայ Էկոյուղիներուն վիճակին նկատմամբ : Ընտանեկան առողջութեան առաջին պայմանն է չոր եւ անոյշ մթնոլորտ : Չոր պատերով, չոր մառանով եւ այնպիսի ականներով, որոնց յանձնուած ապականութիւնը լաւ կը քշուի կը տարուի առանց գարշահոտ կազեր արձակելու : առողջական լաւ վիճակի համար մղուած պատերազմը կիսով չափ կը շահուի :

Մի թողուք որ ձեր հորերը կամ աղբիւրները վարակուին ականներու պարունակութենէն կամ ուրիշ կերպով, Խրմեւու մաքուր ջուրը, տան մէջ թէ այլուր, առողջութեան էական պայման է :

Մի արգելէք արեւը ձեր աշխատութեան սենեակները եւ ննջարանները իր

լոյսով ողողելէ : Արեւուն լոյսը բացարձակապէս անհրաժեշտ է որպէս զի օդը զոր կը շնչենք՝ իր յարմար վիճակին մէջ գտնուելի եւ մենք մարմնապէս հանգիստ ըլլանք :

Մի քնանաք բուրդէ նոյն շապիկնեւրով (ֆանէլ) զորս կը հագնիք ցորեկը :

Մի հագնիք բարակ գուլպայ եւ բարակ ներբանով կօշիկ , երբ օդը ցուրտ է կամ խոնաւ :

Պաղ մի առնէք : Պաղառութեան առջեւն առնել աւելի դիրիւն է քան զոր կը կարծուի առ հասարակ : Ֆիզիքական լաւ վիճակի մէջ գտնուող անձ մը պաղի ենթակայ չէ եւ պաղի զո՞հ չըլլար եթէ սաստիկ անհող չգտնուի : Տաք ու չոր պահեցէք ձեր ոտքերը , պաղ՝ ձեր զըլուխը , եւ լաւ պաշտպանեցէք ձեր աղիքները եւ կուրծքը : Զգուշացէք փոթորկի եւ սաստիկ ցուրտի ասին դուրս ելլելէ դատարկ ստամոքսով : Երբ տաքցած էք , զգուշացէք շատ շուտով դովանալէ : Օդի հոսանքներու մէջ մի կայնիք կամ նստիք : Բուրդ շապիկ հագէք : Եւ այլեւայլ ծանր պարազաներու

որ մեծ կշիռ ունին որոշելու մէջ վրտանդաւոր միջավայրի մը դէմ մղուած պայքարին արդիւնքը : Կաղնին ունի մէկ տեսակ կազմութիւն եւ եղեւինը կամ մայրը կամ թեղօը՝ ուրիշ տեսակ : Այսպիսի զանազանութեանց պատշաճ ճանաչումն է որ կ'օգնէ բժիշկներուն՝ այնտեղ ճանչնալու մէջ , եւ կը փոխէ երեւութապէս անյոյս դէպքերու պատահմանց համեմատութիւնը : Գիտութեանց Ակադեմիային մօտերս ունեցած մէկ նստին մէջ Մր. Ֆ. Ու. Ուորնըր կենսաչափութեան խնդրին վրայ խօսած ժամանակը քանի մը շատ ուշադրաւ իրողութիւններ յիշեց որոնք ըստ մեծի մասին ճշմարիտ են : Ըսաւ ,

Ամէն մարդ իր հետ կը կրէ իր երկայնակեցութեան ֆիզիքական նշանները : Երկայնակեաց մարդը կրնայ որոշուիլ կարճակեացէն՝ վրան նայուելով միայն : Շատ պարազաներու մէջ բժիշկը հիւանդի մը ձեռքին վրայ նայելով կրնայ ըսել թէ բնա պիտի ապրի՝ թէ պիտի մեռնի : Ինչէս կ'ենդանեաց՝ նոյնպէս բուսականութիւնն մէջ իւրաքանչիւր կեանք իր ա-

առանձնայատկութիւնը կ'ընդունի այն կեանքէն որմէ ծագում կ'առնէ, Այս ժառանգութեամբ առանձնայատկութեանց մէջ կը գտնենք կեանքի մը սաչափ ժամանակ շարունակելու կարողութիւնը, Ապրելու այս ընդունակութիւնը կը կոչենք ժառանգական կամ հաւանական երկայնակեցութիւն: Աննպաստ պայմաններու մէջ այս երկայնակեցութիւնը կրնայ մեծապէս կարճնալ, բայց նպաստաւոր միջավայրի մէջ անձի մը, ընտանիքի մը կամ ցեղի մը երկայնակեցութիւնը կրնայ աւելնալ:

Հոս ահա կը ներկայանան երկու գըլխաւոր մտածութիւններ, որ միշտ ներկայ եւ միշտ կախման վիճակի մէջ կը գտնուին — երկայնակեցութեան ժառանգութեամբ յարմարութիւնը եւ միջավայրին հակազդեցական ներգործութիւնները, Նա կը շարունակէ:

Երկայնակեցութեան նախնական պայմանն է ինչպէս ուղեղին՝ նոյնպէս սրտին, թոքերուն եւ մարսողական գործարաններուն խոշորութիւնը: Եթէ այս գործարանները խոշոր ըլլան, իրանք եր-

կայն եւ թեւերը ու օրունքները բաղդատապէս կարճ կ'ըլլան: Մարդը նստած ժամանակը երկայն եւ կայնած ժամանակը կարճ կ'ըլլայ: Չեւքը երկայն եւ քիչ մը կարճ ծանր ափ եւ կարճ մատներ կ'ունենայ: Ուղեղը խորը կը գտնուի, օրունքն ինչպէս ականջի ծակին ցած ըլլալը, կապոյտի կամ թուխի զարնոց կաղինի գոյն աչքը օր կը ցուցնէ խառնուածի չափաւորութիւն, նպաստաւոր նշան է: Խոշոր, բաց եւ աղատ ռնգունքը (քթի ծակ) խոշոր թոք ունենալու նշան է: Նեղ եւ կէս մը գոցուած ռնգունքը նըշան է մանր եւ տկար թոքերու:

Ասոնք են երկայնակեացները կարճակեացներէն զանազանող պայմաններուն ընդհանուր կէտերը, բայց հարկաւ բացառութիւններ կ'ըլլան անհատներու մէջ: Եւ սակայն աղէկ գիտցուած է թէ վերոյեղեալ առանձնայատկութիւնները արտայայտութիւններ են ժառանգեալ երկայնակեցութեան, եւ ապացուցուած են վիճակագրական հարուստ ապացոյցներով, Դարձեալ կ'ըսէ իրաւամբ.

Գալով այն անձանց օրոնք մէկ կող-

մէն կարծակեաց եւ միւս կողմէն երկայն-
ակեաց ծնողքներ ունին, խնդիրը աւելի
կը կնճռոտի : Պատուաստման եւ զուգա-
խառման մէջ տեսնուած է որ Բնութիւնը
գերագոյն ճիգ կ'ընէ անցընել կարճագոյն
երկայնակեցութեան սահմանը եւ կեան-
քը երկարել զէպ աւելի երկայնակեցու-
թիւն : Ով որ կը հասկընայ կեանքին այս
տկար եւ վտանգաւոր շրջանները, առաջ-
ուրնէ ազդարարութիւն ընդունած եւ
սպառազինուած կ'ըլլայ : Դիտուած է որ
երկայնակեաց ծնողքներու դաւակները
չատ ուշ կը ժամանեն չափահասութեան,
եւ սովորաբար յառաջադէմ չեն ըլլար
ուսմանց մէջ :

Այսպիսի դիտողութիւններ բարձրա-
գոյն կարեւորութիւն ունին :

ԹՈՒՔԵՐՈՒՆ առողջական վիճակ կ'ըս-
տուգուի այսպէս . կրցադիր չափ շունչ
քաշէ եւ ապա առանց նորէն շնչելու,
ծանր ծանր համրէ, թոքախտաւորն 10էն
աւելի չկրնար համրել առանց նորէն օդի

կարօտութիւն զգալու, երբեմն 6 երկ-
վայեան իսկ չէ կարող համրել առանց
շնչելու :

Թոքասապ ունեցողն 4 - 9 երկվայր-
կեան կրնայ համրել իսկ առողջ թոք ու-
նեցողն 20 - 35 երկվայրկեան կրնայ համ-
րել առանց նոր օդ շնչելու :

ԵՔբ ԲՈՒՆԳ վախճի հետեւեալներն վուր-
ձէ փոխանակ դեղ աննկու : Ելիր ան-
կողինէն եւ մարմինդ ու անդամներդ
անձեռոցով մը շիէ, արեան շրջանը զար-
գացունելու, եւ աւելորդ արիւնը ուղե-
ղէն զէպ ի մարմին մղելու համար . իս-
կոյն ի խոր քուն իյնաս, անկողին մըտ-
նելէ առաջ լուսնաք մը, կամ բացօթեայ
տեղ մը ժուռ դալ կամ սանդուխէն վեր
ելլել կամ վազել . ասոնք օգտակար են
բնութեան քաղցր կազդուրիչն անխախտ
պահելու համար :

ԿԱՊՈՒՏ ՀԱՁԻՆ ՏԵՒՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Տր. Ուէլ երեք տարի առաջ կարծիք յայտնեց թէ կապուտ հազը այն ատեն միայն տարափոխիկ է երբ զեռ հարբուխի վիճակի մէջ կը գտնուի . եւ անկէ հետէ իր կարծիքը հաստատելու համար խիստ փորձեր կատարած է : Այլեւայլ առիթներով իբր 100 մանուկներու , որ առաջուց կապուտ հազ եղած չէին , թոյլ տուաւ քսան կամ տւելի օրեր ընկերանալ միեւնոյն շէնքին մէջ ուր յիշեալ ախտէն տարապոզ մանուկներ կը դրանուէին այնպիսի ժամանակ մը երբ կապուտ հազը սաստկացած վիճակի մէջ էր : Միայն մէկ մանուկ բռնուեցաւ , եւ այս դէպքին մէջ հիւանդը , որմէ վարակուեցաւ մանուկը , կապուտ հազին կանխադոյն տասիճանին մէջ կը գտնուէր : Երեք մանր համաճարակներուն մէջ Ուէլ կարող եղաւ գոհունակութեամբ տեսնել որ վարակումը այն մանուկներէն եղաւ որոնք տակաւին կապուտ հազ եղած չէին , այսինքն զեռ լսկ հարբուխ եղած

էին : Ուստի կ'եզրակացնէ թէ վարակումը կը զարթի երբ ախտին յատկանիշն եղող սաստիկ հազը կը սկսի , եւ թէ ընտանիքի մը մէջ ոչ թէ արդէն կապուտ հազ ունեցողը պէտք է մեկուսացնել , այլ անոր եզրայրները եւ քոյրերը՝ որոնք առաջուց ունեցած չէին կապուտ հազ :

Կենդանիները ջուր խմած ատեն արզրուկ (ախլի) կուլ կուտան , պէտք է անմիջապէս մէկ քանի աի աղ տալ կենդանիին : Եթէ կոկորդին է փակած արզրուկը , եղէգով մը աղ փչելու է վրան :

Այրած կամ խաշած մասերու բուժման լաւ դեղն է 25 տրամ պողլեղի փոշի 100 տրամ պաղ ջրոյ մէջ լուծել եւ լաթ մը այս հեղուկին մէջ թաթխելով վրան դրնել , շարունակ փոխելով :

Այրածի լաւ դեղ մ'է լաթ թաթխել Էֆէրէօի մէջ , դնել այրած տեղին վրայ եւ վրան բամբակ դնելով կապել , լաթը վրայէն մի շարժէր , այլ վրայէն թրջէ Էֆէրէօյով երբ չորնայ :

Այրուացիք ընտիր դեղ կ'ըլլայ կիբի
ջուր ձեխով խառնուելով :

Գլուխը բարձր պառկելն քնասակար
է . քանզի սիրտը բուռն գործողութեան
կենդարկուի արիւնը գէպի գլուխ մղելու :

Փողի ցաւի համար 100 տրամ եւ
ռացեալ ջուր լից 24 տրամ սոսա շաշ
տերեւի վրաւ , թող կէս ժամ մնայ , քիչ
մը քացախ աւելցուր վրան եւ մեզը ըստ
ճաշակի՝ օրը քանի մը անգամ կ'արհարհ
ըրէ ասով :

Սրբ Ասրի Գուրբ կ'ըսէ . իմ առող-
ջութիւնս 30 տարի պահած եմ ժուժկա-
լութեամբ , կանուխ ելլելով ու մարմինս
ամէն առտու պաղ ջրով սրբելով :

Լողացողներու անդամներն երբեմն
յանկարձ կը քաշուին , պէտք է խփոյն
բուռն շարժում ընել անոնցմով :

ՉԱՓԱՋԱՆՑ ՈՒՏԵԼՈՒՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

Որկրամուտութիւնն իր զոհերն ունեցած
է , որոնք ուրիշ մուտքիւններու ըրած
զոհերէն պակաս չեն : Չափազանց ու-
տելը չափազանց բեռնաւորել է մարտո-
ղական գործարանները , այնպէս որ ան-
կարելի ըլլայ անոնց՝ պատշաճ կերպով
կատարել իրենց պարտականութիւնները ,
եւ ուստի վասնզաւոր արտադրութիւն-
ներ յառաջ կու գան եւ վերջապէս ա-
ռողջութիւնը կը խանգարի : Ոչ ոք կր-
նայ չափազանց ուտել եւ ապրիլ իր ակն-
կալածին չափ : Ապահովագրուիլ առա-
ջարկող մարդուն այս կարգի ունակու-
թիւններուն քննութիւնն այնքան կա-
րեւոր է որքան խմելու ունակութիւն-
ներուն քննութիւնը : Մարդիկ իրենք
զիրենք կը սպաննեն այս կերպով , Երեւ-
ելի դատաւոր մը սովոր էր ըսել թէ
այսպիսի մարդիկ իրենց գերեզմանները
իրենց ակռաներովը կը փորեն : Եւ իրօք
այսպէս է բանը : Ընդհակառակն կան
այնպիսիներ ալ որ չափազանց քիչ կ'ու-

տեն : Բոլոր ծայրայեղութիւնք չարիք-
ներ են որոնցմէ զգուշանալ սորվեցնելու
էր փորձառութիւնը :

ՀԱՐԲՈՒԻԻ ԱՏԵՆ ՏԱՔ ԶՈՒՐ

Հարբուխի ժամանակ տաք ջուր խը-
մելով արեան չրջանը կ'արագանայ :
Հարբուխը բազաղրեալ բան մըն է . բայց
այժմու նպատակին համար բաւական է
ըսել թէ արիւնը հարբուխին պատճառաւ
(վասն զի մորթին մակերեսի հերածեւեւե-
րը, որ շատ նուրբ խողովակներ են, կ'ամ-
փոփէ) կը մղուի օդի անցքերուն մէջ եւ
անոնց վրայ ընդհանրապէս , թերեւս այն
պատճառաւ որ անոնք շատ զիւրաւ-
ցուրտ կ'առնեն եւ հանգիստ չունին իրենց
կենսական եւ շարունական անհրաժեշտ
գործերուն համար : Որովայնի պնդու-
թիւն կ'ըլլայ հետեւանքը , եւ արեան
չրջանը կ'արգելուի :

Արդ եթէ նախնական աստիճան-
ներուն մէջ բորբոքման հիւթերուն կլլել

սկսելէն առաջ առատ տաք ջուր խմուի ,
ժամը անգամ մը կամ աւելի յաճախ , ոչ
միայն մորթին պաղած արտաքին կողմը
կը տաքնայ , այլ՝ ներսի կողմն ալ : Վեր-
նամաչկի հերածեւեւերը կ'ընդարձակին ,
քրտինքը կը վազէ , մէզը կ'առատանայ ,
որովայնի պնդութիւնը կ'անցնի (եթէ եր-
կար ժամանակէ հետէ շարունակած չէ ,
եւ հիւսուածները կրակ կտրած չեն բոր-
բոքման հետեւանօք , եւ մինչեւ անգամ
այն ատեն տաք ջուրը անօգուտ չէ) , սա
պատճառով որ կազմութեան միւս մա-
սերէն քաշուելու բաւական արիւն չկայ
որ որովայնի պնդութիւնը պահուի :

Տաք ջուրը վտանգաւոր դարձան չէ ,
ինչպէս կ'ըսեն ոմանք , եթէ մարդ անոր
մէջ չմխրճուիր , ոչ ալ կիսախարշ կ'ընէ
օդի խողովակը կամ ճարպ եւ գիրութիւն
յառաջ կը բերէ , ինչպէս ըսած են ուրիշ-
ներ :

ԶՈՒՐ ԽՄԵԼ

Թէպէտ ջուրը կերակուր չէ այն ի-

մաստով որ ուղղակի օժանդակէ զօրու-
թիւն կամ ջերմութիւն արտադրելու, սա-
կայն կերակուր է սա իմաստով թէ ա-
ռանց մարմնին մէջ անոր ներկայութեան՝
կենսական ամբողջ գործողութիւնը կը
դադրի, վասն զի ջուրին բացակայ զրա-
նուած ատենը փոփոխութիւն անկարելի
է : Մեր մարմնին հիւսկէնները բաւական
ջուր կը պարունակեն : Շարունակ մեծ
քանակութեամբ ջուր կը կորսնցնենք
չնչառութեամբ, արտաշնչութեամբ, այ-
սինքն քրտինքի միջոցաւ, եւ տեսակ
տեսակ ուրիշ պատճառներով եւ, ինչպէս
հիմա ըսուեցաւ, անոր ներկայութիւնը
անհրաժեշտ է որպէս զի տեղի ունենան
այն այլեւայլ քիմիական փոփոխութիւն-
ները որոնցմով կ'ապրինք, կը շարժինք
ու կանք : Այս այսպէս ըլլալով, կրնայ
ընդունուած համարուիլ անոր արժէքն
իբրեւ կերակրոյ նիւթի, եւ կրնանք ա-
ւելի մասնաւոր կերպով մտածել անոր
ներգործութեան եւ օգուտներուն վրայ
երբ կ'առնուի ոչ թէ իբրեւ կերակուր,
հապա իբրեւ միջոց մը առօջութիւնը
պահելու կամ հիւանդութիւնը վտարելու :

Ջուր խմելուն արդիւնքները կը զա-
նազանին խմելու եղանակին համեմատ
էթէ օրինակի համար, բաժակ մը ջուր
մէկ ումպով խմուի, կամ երկու մասե-
րու բաժնուելով խմուի մէջ տեղը կարճ
միջոց մը դադար առնելով, քանի մը ու-
րոշ արդիւնքներ յառաջ կու գան, ար-
դիւնքներ՝ որոնք կը տարբերին անոնցմէ
որոնք յառաջ կու գան դարձեալ նոյն քա-
նակութենէն՝ բայց քչիկ քչիկ, ումպ
ոււմպ առնուելով :

Ումպ ումպ առնելուն արդիւնքը

Ումպ ումպ խմելը գրգիռ կու տայ
արեան չրջան ընելուն, բան մը՝ որ խը-
մելու հաստրակ կերպէն սպասուելու չէ :
Ումպ ումպ խմելու ատեն՝ կ'անհետա-
նայ գործողութիւնը այն շղին որ սրտին
բարախումները կը կամացցնէ, եւ հե-
տեւապէս այդ գործարանը շատ մը աւե-
լի արագ կը կծկի, բազկերակը աւելի
շուտ կը զարնէ եւ արեան չրջանը կ'ա-
րագանայ մարմնին այլեւայլ մասերուն
մէջ : Ասոր հետ մէկտեղ նաեւ կը տես-

նենք որ ճնշումը, որով մաղձը այսինքն՝
 բեղին կը հաւաքուի լեարդին մէջ, կ'ա-
 ւելնայ՝ հեղանիւթներուն ումպ ումպ
 առնուած ժամանակ, Երսզութիւն՝ որուն
 կարեւորութիւնը ուղղակի պիտի տես-
 նենք :

Սովորական կերպով կուլ տալը ումպ
 ումպ առնելուն գրգռիչ ազդեցութիւնը
 չունի, բայց ունի մէկ երկու ազդեցու-
 թիւններ զոր ումպ ումպ խմելը չունի,
 որուն օգտակարութիւնը պիտի յիշենք
 քիչ մը ետքը :

Մեկ ումպով խմելուն արդիւնքները

Պաղ ջուր խմելուն արդիւնքներն են
 ասոնքը. Եթէ օրինակի համար բաժակ մը
 պաղ ջուր մէկ ումպով կուլ տրուի,
 մարմինն ջերմութեան աստիճանը թեթեւ
 կերպով կը բարձրանայ — իբր մէկ աստի-
 ճան փարէնհայթ, Զարկ բազկին քիչ մը
 կը կամացնայ (այնքան չարագնար ինչպէս
 կ'արագնայ ումպ ումպ խմելու ատեն),
 եւ շնչառութիւնը թեթեւ մը կ'արագնայ:
 Ստամոքսը պատող թաղանթին ար-

եան երակները առաջին անգամ կը
 կծկին, սակայն շուտ մը նորէն կ'ընդար-
 ձակին արագ արագ, անոնց մէջէն ար-
 եան հոսումը կ'արագնայ, եւ մարսողա-
 կան հեղուկին մզումը կ'աւելնայ :

Տաք ջուր խմելուն արդիւնքները

Միւս կողմանէ՝ կան շատեր որ կը
 գտնեն թէ այս արդիւնքները աւելի ա-
 ղէկ ձեռք կը բերուին փոխանակ պաղ
 ջուրի տաք ջուր խմելով, թէպէտ ա-
 ռաջին հայեացքով քիչ մը զարմանալի
 կրնայ թուիլ որ նման արդիւնքներ ձեռք
 կը բերուին թէ՛ տաք թէ՛ պաղ ջուրով,
 Բացատրութիւնը պարզ է, Տաք ջուրը
 ճիշդ պաղին պէս կը ներգործէ, միայն
 թէ առանց նախ կծկում յառաջ բերելու,
 Իսկոյն կ'ընդարձակէ երակները, ստա-
 մոքսը դացածին պէս :

Կերակուրի ւսեկն շտաք ջուր խմել

Գէշ է, Բայց քիչը կրնայ մեաս չատլ,
 Թէպէտ իմաստութիւն է կերակուրէն

կա՛մ առաջ կա՛մ ետքը խմել , եթէ չենք
կրնար բմպելիին չափը պղտիկցնել : Ե՛րբ
որ կերակուր մը չափէն աւելի իւզոտ է ,
աղէկ է ջուրը կերակուրէն բաւական ետ-
քը խմել , վասն զի այդ կերպով աղիք-
ներուն մէջի իւղին մարսողութիւնը կը
դիւրանայ :

Ջուրին լուծողական ներգործութիւնը

Շատերուն ծանօթ է թէ ջուրը լու-
ծողական դեղի դեր կը կատարէ : Այս
մասնաւոր ազդեցութեան պատճառն է
սա որ մաղձին մզում տալու զօրութիւն
ունի, նաեւ աղիքներուն սողնական շար-
ժումը կ'աւելցնէ : Վասն զի մաղձը բը-
նական լուծիչ մըն է , եւ սողնական
շարժման արագութիւնը թշնամի է որո-
վայնի պնդութեան եւ աղիքներուն դան-
դաղ գործողութեան : Եթէ պարզ ջուր
խմուի , անոր լուծողական ներգործու-
թիւնը ամենէն աղէկ տեղի կ'ունենայ իր
պաղ ըլլալուն համար : Եթէ բնական հան-
քային ջուրեր խմուին , պէտք է անոնց
մէջ քչիկ մը տաք ջուր խառնել , այնպէս

որ՝ ստամոքսին տաքութեան հաւասար
ըլլայ տաքութիւնը : Տաք ջուրը աւելի
դիւրաւ կը ծծուի քան պաղը . եւ քա-
նակութեամբ չափաւոր՝ քանակութեամբ
մեծէն աւելի : Ծծումը կը կամացնայ ե-
թէ մեծ քանակութեամբ թէ՛ տաք թէ՛
պաղ ջուր խմուի մէկ ումպով : Ջուրին
լուծողական ներգործութիւնը ընդունե-
լու ամենէն աղէկ ատենն է առտուանց
անկողինէ ելլելու ատենը : Անկողինէ
ելլելու ժամանակ աւնուած բաժակ մը
պաղ ջուրը շատ անգամ բաւական կ'ըլ-
լայ աղիքներուն շարժումը դիւրացնելու :
Այս արդիւնքը աւելի ստուգութեամբ
ձեռք կը բերուի ջուրը ումպ ումպ առ-
նելով՝ հագուելու միջոցին : Բայց պէտք
չէ անապարանօք ըլլայ այս , այլ կամաց
կամաց եւ կարճ միջոցներ տալով :

Առաս խմելու արդիւնքները

Առաս ջուր խմելէն երիկամանց եւ
մարմնին հիւսկէններուն վրայ ընդհան-
րապէս վերը յիշուածներէն ոչ նուազ
կարեւոր արդիւնքներ յառաջ կու գան :

Ամէն պատճառ կայ հաւատալու դիտու-
ղութիւններէ , որոնց բնութեան մասին
հարկ չէ խօսիլ , թէ մէզին մզման աւել-
նալը որ կը հետեւի առատ ջուր խմն-
լէն , ոչ միայն կը մաքրէ մարմինը
չատ մը թունաւոր եւ նեխեալ գոյացու-
թիւններէ , այլ ինքնին նշան մըն է մարմ-
նին ներսը տեղի ունեցած փոփոխու-
թիւններուն , որոնց արդիւնքն է մար-
դուս առողջութեան զարգացումը եւ եր-
ջանկութիւնը :

Շատ մեծապար նիւթերը որ յաճախ
ոյժը կը պակսեցնեն եւ յառաջ կը բերեն
զանազան դաւեր , անտարակոյս կը լը-
ուացուին կը վտարին հիւսկէններուն մէ-
ջէն , եւ դուրս կը մզուին երիկամանց
միջոցաւ իբրեւ արդիւնք առատ ջուր
խմելու :

Ունկ ունկ խմուած պաղ ջուրը

Յաճախ կը մեղմացնէ ալքոլի փա-
փաքը այնպիսեաց մէջ , որոնք սովոր են
չափազանց քանակութեամբ գործածել
անկէ , եւ կը ջանան հրաժարիլ խմելէ :

Պատճառը հաւանորէն ջուրը ունկ ունկ
խմելուն արդիւնք կըող դրգորչ գործո-
ղութիւնն է :

ՀԱՆՃԱՐԵՂ ԲՈՂԴԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Տր. Արնոթ մարդկային մարմինը չո-
գեգործիին հետ բաղդատած է . որոց եր-
կուքին մէջ շատ զարմանալի նշանու-
թիւն մը կ'երեւի : Ահա այդ բաղդատու-
թեան մէկ օրինակը :

Շոգեգործիւն գործելու ատեն կ'ընդունի

1. Վառելանիւթ , այսինքն՝ հանքա-
ծուխ եւ փայտ , երկուքն ալ հինցած
կամ չորցած բուսական , եւ երկուքն ալ
վառող :

2. Ջուր :

3. Օդ :

Եւ կ'արձայրի

4. Անընդհատ եռացող տաքութիւն

հարիւր աստիճան , արագ վառելով :

5. Ծուխ ծխնելոյղէն կամ ածխային թթուով եւ չսպիով ծանրարեւեալ օղէն :

6. Մոխիր , վառելանիւթին մասը , որ չվառիր :

7. Շարժիչ զօրութիւն , որ միտցին մէջ հրելու եւ քաշելու սլաշտօնն ունի , եւ որ ներգործելով լծակներու , յօդուածներու , փոկերու , եւն . միջոցով կը գործէ ամբաւ զանազանութեամբ :

8. Եթէ պակտի վառելանիւթը , ջուրը կամ օդը , նախ կը խանդարուի , յետոյ կը դադրի շարժումը :

9. Մեքենայի մը չարաչար գործածուելէ յառաջ եկած տեղային վնասը զայն շինողին ձեռքով կը շտկուի :

Կենդանական մարմինը կեանքին մէջ կ'ընդունի

1. Ուտեստ , այսինքն՝ նոր կամ թարմ բուսականներ եւ միս , երկուքն ալ նման բաղադրութիւն եւ վառող :

2. Ըմպելի (էսպէս ջուր) :

3. Շունչ (շատրակ օդ) :

Եւ կ'արտադրէ

4. Անընդհատ կենդանական տաքութիւն երեսունեւեօթը աստիճան , յամբ վառելով :

5. Ապականալ շունչ խաչափողէն կամ ածխային թթուով եւ չօգիով ծանրարեւեալ օղէն :

6. Կենդանական աւելորդ , կամ ուտեստի մաս որ չվառիր :

7. Շարժիչ զօրութիւն , որ մկաններուն կծկում եւ ընդարձակում կուտայ , եւ որ գործելով անդամոց լծակներուն , յօդուածներուն , լարերուն , եւն . միջոցով կը գործէ ամբաւ զանազանութեամբ :

8. Եթէ պակտի ուտեստը , քմպելին կամ շունչը , նախ կը խանդարուի , յետոյ կը դադրի շարժումը եւ կեանքը :

9. Ապրող մարմինի մը տեղային վընաս կամ հիւանդութիւնը ներքին կենսական ոյժին ներգործութեամբ կը շտկուի կամ կը բուժուի :

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԱՏԵՆ

Կոսրուածներ

Գրեթէ ամէն պարագայի մէջ մարմնին կոտորուած մէկ կողմը ամենէն ազէկ կը դարմանուի հիւանդանոցի մէջ, վասն զի հոն կը գտնուին դարմանման յատուկ պայմանները եւ պէտքերը : Բայց ամէն պարագայի մէջ հարկ է բժիշկ կանչել որչափ կարելի է շուտով եւ անյապազ : Բաւական կը վնասուի եւ կը չարչարուի հիւանդը մինչեւ որ բժիշկ գայ : Ահա հետագայ թելադրութիւնները հիւանդը չարչարուելէ զերծ պահելու համար են : Վասն զի զանդազուծիւնը եւ կատարուելու գործին սգիտութիւնը շատ անգամ այնքան չարիքներու ծնունդ կու տան, որ յետոյ ուշ աղէկնալուն պատճառ կ'ըլլան, չըսենք հիւանդին կրած անհարկի չարչարանքը :

Երբ մարմինն մէկ անդամին ոսկրը կը կոտորի, այդ անդամը կը կախուի, գոր եթէ վերցնես խչրտուք մը կը լսուի

վասն զի կոտորած ոսկորին ծայրերը իրարու կը քսուին : Պէտք է զգուշութիւն բնել որ մէկ անգամէն սուելի չպատահի այս բանը, եւ հիւանդը պէտք է գնել ըստ կարի աղէկ դիրքի մէջ մինչեւ որ բժիշկը գայ :

Կոսրուած բազուկ

Երբ բազուկ մը կոտորի տան մօտը, հիւանդը թող պառկի անկողնի վրայ : Վնասուած անդամին ներքեւը բարձ մը դրէք, այնպէս որ մարմինն հաւասար բարձրութիւն ունենայ. դրէք նաեւ ծանր գիրք մը կամ աւազով լեցուցն սոպրակ մը բազուկին երկու կողմը զանիկա հանգարտ եւ անշարժ պահելու համար : Եթէ ոեւէ կերպով հարկ ըլլայ բազուկը մերկացնել բժշկին հասնելէն առաջ, հանդերձին թեւը սուր մկրատով մը կտրել պէտք է մինչեւ ուսը, բայց եթէ կարելի է, սպասելու է որ բժիշկը գայ հանդերձը հանելէ առաջ : Եթէ արկածը տնէն հեռու անդ մը պատահի, լայն լաթով մը, որ արմուկէն մինչեւ

դաստակը (այլէ+) հասնի, պէտք է կախել թեւը պարանոցէն: Այս լաթը կը բնայ թաշկինակ մը ըլլալ կամ երեք քառորդ եարաս կողմեր ունեցող քառակուսի կակուղ ունէ կտաւ մը: Լաթը պէտք եղած լայնք թողով ծալելու է հակառակ անկիւններէն, եւ միւս անկիւններն իրար կապելու է պարանոցին վրայ:

Եթէ կոտորուածը արմուկէն վերն է, փայտի կտորներ դրէք կոտորուածին երկու կողմերը, եւ թաշկինակով մը կապեցէք աշնչափ մը ամուր՝ որ կոտորուածին մասերը իրենց տեղերը մնան ապահովապէս: Պէտք է միտք պահել որ բոլոր առժամանակեայ դարմաններուն նպատակն է արգիլել բազկին ունէ շարժումը, պահել զայն հանդիստ եւ հաստատուն դիրքի մէջ, որպէս զի շատ չազդուի մարմնին ուրիշ շարժումներէն:

Կոտորուած արունք

Սրունքը կրնայ կոտորիլ ծունկէն վերը կամ վարը: Ծունկին եւ կոճին մէջտեղը

երկու ոսկորներ կան որ կը կոչուին ուլոք եւ ճարմանդ կամ սրունից բարակ ոսկր: Եւ ասոնց մին կամ երկուքն ալ կրնան կոտորիլ եթէ ծունկէն վար ըլլայ վտանգուած մասը: Առժամանակեայ բոլոր դարմանը որ կրնայ ըլլալ կոտորուածը աւելի չմնասուելու վիճակի մէջ դնելն է բժշկին գալէն կամ հիւանդին հիւանդանոց փոխադրուելէն առաջ: Եթէ կարելի է, հիւանդը պառկեցուցէք կատարելապէս փռուած դիրքով եւ կոտորուած սրունքը բնական դիրքի մէջ պահեցէք, եւ երկու կողմն ալ խոշոր դիրք մը կամ աւաղով լեցուն սոպրակ մը դրէք որպէս զի անշարժ մնայ: Բայց եթէ արկածը անէն հեռու տեղ պատահի, եւ առձեռն պատրաստ օգնութիւն չգտնուի, երկար դաւազան կամ ձող մը սռէք, որ հասնի անութքէն (ֆօլիո-ֆ) մինչեւ մնասուած սրունքին կոճը: Յետոյ միւս կողմին համար սռէք նեցուկ մը կամ հովանոց մը, եւ սրունքը ամուր մը կապեցէք քանի մը տեղերէ, կոտորուած մասին թէ՛ վերէն թէ՛ վարէն: Այնուհետեւ երկու սրունքներն ալ իրար կա-

պեցէք ծունկէն եւ կոճէն :

Հիւանդը դրէք պատգարակի կամ նման բանի մը վրայ եւ հիւանդանոց տարէք , եթէ կարելի է , կա՛ տուն՝ եթէ կ'ուզէք : Եթէ գաւազան կամ ձող չգտնուի , մնասուած սրունքը միւս սրունքին կապեցէք լաւ մը , թաշկինակներով կամ փողկապներով , եւ յետոյ պատգարակի նման բան մը գտնելով հիւանդը անոր վրայ պառկեցուցէք եւ տարէք : Կտարուած սրունք ունեցողը առ հասարակ իբր վեց շաբաթ կատարեալ հանդարտութեամբ անկողին պառկելու կը կարօտի . եւ այս նպատակին համար պէտք են զանազան պատրաստութիւններ զորոնք հիւանդանոց մը միայն կրնայ հայթայթել :

Կոտրուած անրակ

Անրակները այն զոյգ մը ոսկորներն են որ կուրծքին վերի կողմը ճիշդ պարանոցին վարէն կ'երթան ուսերը . ընդհանրապէս կը մնասուին յանկարծական ցնցումէ մը , ինչպէս՝ կրք մարդ իր ար-

մուկին վրայ կ'իյնայ : Այս արկածէն զրեթէ անմիջապէս ետքը ուռոյց մը կը գոյանայ կուրծքին վերի կողմը . եւ երբ վրայէն ճնշուի , բաւական ցաւ կը զգացուի , եւ կրնայ խշրտուք մը լսուիլ կոտրուած ոսկորներուն իրար քսուելուն պատճառաւ : Եթէ մօտերը բժիշկ կը գտնուի , բազուկը վերոյիջեալ կերպով լաթի մէջ դրած կախեցէք ուսէն , եւ անյապաղ բժիշկին տարէք հիւանդը : Եթէ չկայ ո՛չ բժիշկ ո՛չ հիւանդանոց , դարմանեցէք հիւանդը ինչպէս պիտի դարմանէիք կոտրուած բազուկ ունեցող մը : Հիւանդը թող անկողին պառկի . եւ բարձ մը դրէք ճիշդ անութին տակը՝ բազուկը բարձը պահելու համար : Թող կոնակի վրայ պառկի , որպէս զի մնասուած ոսկորը իր բնական դիրքը ունենայ մինչեւ որ բժիշկը գայ :

ՍՏՈՒԳԵԼ ԹԷ ՍԵՆԵԱԿ ՄԸ ԽՈՆԱ՞Ի Է

Ստուգելու համար թէ սենեակ մը խոնա՞ւ է թէ չէ , պէտք է անոր մէջ

դնել մէկ հազարակրամ չմարում կիր ,
 դուռները եւ պատուհանները լաւ մը
 պոցելէ ետեւ : Քսանըչորս ժամէն պէտք
 է կշռել կիրը , եւ եթէ կիրը տասը
 կրամէն աւելի (այսինքն հարիւրին տաս-
 նէն աւելի) ջուր ծծած քլլայ , սենեակը
 պէք է որ խոնաւ համարուի եւ վատա-
 ռողջ : Բնակարաններու խոնաւութեան
 խնդիրը յաճախ վէճի պատճառ եղած է
 տանուտիրոջ եւ վարձակալներու մէջ-
 տեղ : Առաջինը բնապէս կ'ուրանայ իր
 տան խոնաւութիւնը : Այս խնդիրը կրու-
 նայ ապագային լուծուիլ կրին այսպէս
 ջուր ծծելու փորձը կատարելով , որ աւ-
 հերքելի ապացոյց պիտի հայթայթէ այս-
 պիտի խնդիրներու մէջ :

ԼՈԳԱՆԻՔ ԵՒ ԻՐ ՅՄԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
 ԽՈՉԱՓՈՂԻ ԱԽՏԵՐՈՒՆ ՀՅՏ

Քթին , կոկորդին , շնչափողին կամ
 թոքերուն հինցած հարբխային հիւան-
 դութիւնը , կարճատեւ բորբոքման ար-

դիւնք , եթէ երբեք բուժուի՝ քիչ ան-
 դամ ըստ պատշաճի կը բուժուի : Ոչ .
 այս մասին լսած ենք բորբոքման կրկին
 եւ կրկին պատահելուն եւ դարմանման
 մասին անփոյթ եւ զանցառու դանուե-
 լու վրայ : Մէն մի բորբոքում իր նա-
 խորդէն քիչ մը աւելի սաստիկ եղած է,
 եւ անոնցմէ ոչ մին բոլորովին բուժուած
 է իր յաջորդին երեւնալէն առաջ : Այս-
 պէս քիչ քիչ կ'ընդարձակի հիւանդու-
 թիւնը , փոփոխութիւններու կ'ենթար-
 կուի , թոքերը կը մլատուին , մինչեւ որ
 հիւանդութիւնը կը հիննայ , եւ պէտք
 կ'ըլլայ երկարատեւ դարմանում , վիրա-
 բուժական գործողութիւններ եւ օգա-
 փոխութիւն լորձնաթաղանթը ըստ կարի
 իր նախկին բնական վիճակին վերածե-
 լու համար : Համոզուած եմ թէ այս
 պարագաներուն շատին մէջ հարբուխ-
 ներուն կրկին եւ կրկին յարձակումը եւ
 սաստիկութիւնը , որ պատճառ են հար-
 բխային ախտերուն յաճախ պատահելուն
 եւ դժուար դարմանուելուն , վերագրուե-
 լու են ոչ այնքան կլիմայի փոփոխու-
 թիւններու , այլ՝ մարդոց անխոհեմուե-

թիւններուն : Շնչառութեան ախտերու երեք մեծագոյն պատճառներն են անշարմար զգեստներ , չափազանց տաքցուած բնակարաններ եւ տաք լոգանք մասնակի կամ ամբողջ մարմնով : Այս վերջինին վրայ , որ մեր նիւթն է , կը շեշտեմ , վասնզի կը տեսնեմ թէ այնպիսիներ , որ գալու ձմեռուան վրայ սոսկումով կը նային իբրեւ թշուառութեան եղանակի վրայ — երբ աշունէն մինչեւ գարուն իրարու կը յաջորդեն հարբուիս , փողացաւ կամ հազ — եթէ ջնջեն տաք լոգանքը եւ անոր տեղը քանն պաղ լոգանք , այլ եւս նուազ ենթակայ կ'ըլլան յիշեալ տկարութիւններուն . եւ իրենց հարբուիքը թեթեւ կ'ըլլայ կամ բոլորովին կը դադրի , եւ ուրիշ հինցած այգորինակ տկարութիւններու այս կերպ դարմանման ատեն նշանաւոր կերպով կը տեսնուի շատ մեծ տարբերութիւն տաք եւ պաղ ջրով լոգանքին ներգործութեան մասին :

Պաղ լոգանքի խօսք ըրած ատենս հարկաւ ըսել չեմ ուզեր ամբողջական պաղ լոգանք , վասն զի մարդ շատ զօ-

րաւոր կազմ ունենալու է ձմեռ ատեն անոր հակազդեցութեան տակալու եւ անկէ օգուտ քաղելու համար , թէպէտ քաջառողջ անձինք եւ այնպիսիներ ալ որ այնքան քաջառողջ չեն՝ կը թուի թէ օգուտ կը քաղին : Այսու ամենայնիւ չեմ կարծեր որ առ հասարակ յանձնարարելի է այդ կերպը :

Ես մասնաւորապէս կը յանձնարարեմ պաղ ջրով լուալ երեսը , պարանոցը եւ կուրծքը իրիկուն առտու : Պէտք չէ զանց ընել ամի մը ազ նետել թաս մը ջուրին մէջ , Պէտք է թրքական խովըով շփել լուացուող տեղերը : Սպունգը չըլլար , վասն զի շփում չտար : Զուրը բաւական պաղ ըլլալու է : Երեսները եւ պարանոցը պէտք է ամուր շփել լաւ մը թրջելով , եւ յետոյ պէտք է չորցնել արագ արագ շփելով թրքական խովըով : Եւ լոգացողը պէտք է անմիջապէս հագուի կամ անկողին երթայ , պարագային եւ յարմարութեան համեմատ :

Այս բանը ինքնին առողջարար մարմնամարդ մըն է . սակայն անտարակոյս պէտք չէ որ գործադրուի եթէ հարկը

չստիպեր : Արեան շրջանը կը գրգռուի .
լաւ արտաշնչութիւն կը սկսի . բազիկին ,
կոնակին եւ կուրծքին մկանները կը
զօրանան . մորթը քաջառողջ հանգա-
մանք մը կ'առնէ , բայց չցուցնելու տաք
լոգանքին տաքուկ , կակուղ , քրտնցնող
եւ կարմիր գոյն տուող յատկութիւնը :

Մարդս սովորութեան արարած է ,
այսինքն՝ ինքզինք պարագաներու յար-
մարցնելու կարողութիւնն ունի : Հնոց-
պանը կրնայ կայնիլ շոգեշարժ մեքենա-
յին բաժնին մէջ հնոցին արձակած սոս-
կալի տաքութեան դիմացը , վասն զի
սովորած է : Ոստիկանութեան պաշտօն-
եան երթալով քաջառողջ կ'ըլլայ վեր
վար քալելով ցուրտ փողոցներուն մէջ ,
վասն զի շարունակ դուրսը գտնուելու
սովորած է : Այսպէս է բանը նաեւ պաղ
ջրով լուացուելու մասին : Երեսը , պա-
րանոցը եւ կուրծքը ցուրտի եւ խոնա-
ւութեան կը սովորի ապահով մէթոտով
մը , այն է՝ հանապազօրեայ պաղ եւ ա-
ղով խոռն ջրով լոգանք : Մորթը այդ
կերպով կը գրգռուի եւ կը կարծրանայ ,
այսպէս ըսենք , ամէն օր ցուրտի եւ

խոնաւութեան ենթարկուելով , այնպէս
որ երբ յանկարծ ենթարկուի ցուրտի .
հովի կամ փոթորկի , չսարսափ , ուստի
չմտիր կամ պաղ առնելու եւ հարբութեւ
նման տկարութիւններէ զերծ կը մնայ :

Մորթին մակերեսը շուտով կ'ընտե-
լանայ ցուրտի , եւ պաղ առնելու են-
թակայ անձը , որ միշտ կը փոնգտար
փողոցի կառքէն դուրս ելլելու ատենը ,
որ անոր անհրաժեշտ արգելիչ դարման
կը համարէր օդին , որ ձմեռը փողոցնե-
րէն անցած միջոցին գլուխը վերարկուին
մէջ կը թաղէր , այնպէս որ իր լուսագոյն
բարեկամներն անգամ չէին ճանչնար զնա
տնէն դուրսը , հիմա մէկ կողմ կը նետէ
իր պարանոցը փաթթած բրդեղէնը , վար
կը կ'օտրէ վերարկուին օձիքը , բարձր եւ
նուրբ կը բռնէ գլուխը եւ երեսը եւ պա-
րանոցը կու տայ ցուրտ եւ սաստկաշունչ
հովին . հաճոյք կը զգայ պաղ օդէն փո-
խանակ անկէ փախչելու առաջուան պէս ,
երբեք հոգ չընել խայթիչ հովը եւ բուքը
որոնք իր կողորդին եւ քթին կը փչեն :
Կը դադրի այլեւս այդ պատճառաւ ամէն
տարի բժիշկներու դիմելէ :

ԱՎՈՒԱՆԵՐՈՒՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր ակռաները մեր Արարիչը սուած է մեր տարիքին եւ վիճակին յարմար մեծութեամբ եւ թուով : Յայտնի է թէ անոնց տրուելուն նպատակն է ծառայել մեզի կատարեալ ծամողութեամբ , ինչպէս կը հասկցուի անոնց կազմութենէն : Եւ իրաւամբ կրնանք մակաբերել թէ , պատշաճ խնամով եւ սնունդով կրնան անոնք այնքան աւելի որքան կը աւեւն մեր եղունգներն ու ոսկորները : Այսուամենայնիւ հազուադէպ չէ տեսնել թէ յոյժ դեռատի անձինք կեղծ ակռայ դրած են :

Ակռաներուն ժամանակէ առաջ փաւլուն պատճառը հետագայ պարագաներէն մէկը կամ աւելին է : Ակռայի սննդեան պակասութիւնը , տաք եւ պաղ ըմպելիներու գործածութիւնը , ընկոյզ , կաղին եւն . կոտրելը , ակռաներուն անմաքուր պահուիլը , արագ ուտել , զանոնք քիչ գործածել , ծխախոտի եւ ուրիշ թոյներու կիրառութիւնը : 1. Հիմակուան

ժամանակները ակռաները կ'աւրուին եւ թէ շատ գործածուի նորաձեւութեան կարգն անցած այն ձերմակ ալիւրը . վասն զի այսպիսի շատ ձերմակ ալիւր անմտաբար գործածուելով՝ մաժանիւթը , մանրաճճիները եւ ընդհանուր ոսկրային նիւթերը , մասնաւորապէս լուսածնատը , կ'արտաքսուին : 2. Շատ տաք կերակուր կամ ըմպելի գործածելով եւ անկէ ետեւ պաղ գործածելով , ակռային կիտուածը կը ճաթի — այս կիտուածը ակռան բոլոր թթուներէ պաշտպանելու համար է — վասն զի բուն ոսկորը չկրնար սոկալ թթուներուն ներգործութեանը : 3. Ընկոյզ , եւն . կոտրելով ակռաներուն կիտուածը կը ճաթի , ներքին մասը թթուներուն նշաւակ կ'ըլլան : 4. Կ'աւրուին ներուն նշաւակ կ'ըլլան : 4. Կ'աւրուին եթէ յաճախ չմաքրուին վրձինով զոր պէտք է օճառաջրի կամ ալքոլի մէջ թաթխել : Ասոնք կը չէզոքացնեն թթուները որոնք այնպէս շատ կը գտնուին բերնին մէջ . վասն զի կ'արտադրուին ուտեստի , եւն . մասնիկներու փաւլութենէն : 5. Արագ ուտելով եւ ուտեստը բաւական չծամելով : Այս աննպաստ է երկու

նկատու մով, ուսեսաք պատշաճ կերպով
 չպատրաստուիր որպէս զի կարող ըլլայ
 մարտուիլ, եւ ակռաներուն ու ծնօանե-
 րուն բաւական գործ չարուիր որ զար-
 քանան 6. Մխախտիին գործածութիւնը,
 մանաւանդ ծամելով, կորուսիչ է ակ-
 ռաներու :

Հնգհանուր գաղափար մը կայ թէ
 շաքարի գործածութիւնը աննպաստ է
 ակռաներուն աւելցուցութեանը Բոլորովին
 սխալ : Ահա Արեւմտեան Հնգկաստանի
 մէջ շաքար շատ կ'ուտուի շաքարաչի-
 նութեան ժամանակ եւ երբեք ակռանե-
 րու աննպաստ բան չպատահիր : Ըշմա-
 րիտ է նաեւ թէ Սմերիկեան հարաւային
 նահանգներու սեւերուն ակռաներէն ա-
 ւելի ընտիր ակռաներ կարելի չէ գտնել,
 մինչ անոնք անաղին քանակութեամբ
 շաքար կ'ուտեն շաքարաչինութեան յա-
 տուկ եղանակին : Այսու ամենայնիւ,
 քանի որ անուշեղէնները տաքութիւն
 արտադրող են, ճերմակներուն համար
 աղէկ չէ զանոնք շատ գործածել տաք
 եղանակին, այլ՝ զով եղանակին պար-
 տին պահել զանոնք : Իմ կարծեօքս,

ուս իրողութիւնը թէ այս անուշեղէնները
 ամենուն համար արտօրօքի ինն, աղէկ
 եւ բաւական ապացոյց է թէ արուած
 են ազատ եւ առատօրէն գործածուելու
 համար, մանաւանդ որ իւզային ուսեսո-
 ները, որոնք եւս տաքցնող են, աւելի
 դժուարամարս են :

Աղէկ է հոս աւելցնել թէ թունաւոր
 շատ շաքարեղէններ կան, որոնցմէ պէտք
 է խնամով զգուշանալ, քանի որ սարդ
 շաքարը ուրէ անուշեղէնի չափ արտօ-
 ժանամ է : Եւ սակայն թէպէտ շաքարը
 բնապէս աննպաստ չէ առողջութեան,
 պէտք է միտք բերել թէ՛ եթէ չափա-
 զանց առատութեամբ գործածուի շաքա-
 րը եւ ակռաներուն վրայ այնչափ մնայ
 որ խմորացում յառաջ դայ, կրնայ ակ-
 ոայի փտուութիւն յառաջ բերել :

ԱՆՁԻԴ ՀՈԳ ՏՍԻ

Փրոֆ. Սփարքըր կ'ըսէ. Աղէկ մտա-
 ծէ տանդ — այսինքն մարմնիդ — վրայ ո-

բուն մէջ կը բնակիս : Հաստատ միտքդ
դիր զանիկա չաւրել : Մի ուտեր զանի-
կա վնասող բան մը : Մի հազնիր զանի-
կա ծամածռող կամ ցաւցնող բան մը :
Մի բեռնաւորեր զանիկա ուսեաաներով,
ըմպելիներով կամ գործերով : Կանոնա-
ւոր եւ շատկէկ քնացիր : Մարմինդ
հագուեցուր տաքուկ հանդերձներով :
Ցուրտ մի առներ : ցուրտին դէմ մեծ
ղգուչութիւն ըրէ : Եթէ ցրտառութեան
առաջին նշանները զգաս , դիւցազնաբար
ըրէ ամէն դարման : Ինքզինքդ լաւ մը
տաքցուր մարմնամարդով : Այս է միայն
այն մարմինը զոր ունիս այս աչխարհին
մէջ : Խորապէս եւ ժրջանութեամբ ու-
սումնասիրէ զայն կառավարող օրէնք-
ները :

ՏՂԱՅՈՑ ԱԿՈՒԱՆԵՐՈՒՆ ԽՆՄԱՔ

Որովհետեւ կաթի ակոսները բնա-
կան ընթացքով քանի մը տարիէն պիտի
իյնան անդ տալու համար մնայուն ակ-
ոսներուն , ծնողք միակեալ են այնպէս

ենթադրելու թէ անօգուտ է մասնաւոր
ուշադրութիւն ընծայել անոնց : Կը կար-
ծեն թէ մինչեւ որ աղուն մնայուն ակ-
ոսները դան , բաւական ժամանակ կայ
ակոսներու հոգ տանիլ սորվեցնելու ա-
նոր : Միայլ է այս :

Նախ՝ բնաւ կարելի չէ որ աղան բարի
ունակութիւններու վարժեցնելը չափէն
աւելի կանուխ ըլլայ : Երկրորդ՝ անոր
մնայուն ակոսներուն աւելի աղէկ հոգ
կը տարուի , եթէ վարժուած է իր կաթի
ակոսները վրձինով մաքրել այն ժամա-
նակէն սկսեալ երբ կարող եղաւ ակոսյի
վրձին գործածել :

Նաեւ կաթի ակոսները՝ որչափ կա-
րելի է՝ երկար ժամանակ պահպանուելու
են , եթէ կ'ուղուի որ աղան իր մանկու-
թեան եւ չափահասութեան մէջ գեղե-
ցիկ երեւի , հանդիստ եւ առողջութիւն
վայելէ :

Անոնց ամենէն կարեւոր պաշտօննե-
րէն մին է ծնօտներուն մէջ երկրորդ
կարգի ակոսներուն համար տեղ մը բըռ-
նել , եւ եթէ շատ շուտ ելլեն , երկ-
րորդ ակոսներն ալ շատ շուտ կու գան

եւ իրենց կանոնաւոր տեղէն դուրս կը բուսնին : Այն ատեն ետքի ակռաները բաւական տեղ չեն դասեր եւ կողմնակի կ'աճին կամ միւսներուն առջեւը կամ ետեւը կը խճողուին :

Առաջին ակռաները , երկրորդներուն պէս , պէտք են նաեւ կերակուրը լաւ ծամելու համար , գործողութիւն մը՝ աւելի անհրաժեշտ հետզհետէ անոյ տղուն , որ աւելի սնունդի կարօտ է քան իրմէ երկու անգամ մեծ եղող անձ մը :

Վերջապէս իր ակռաներուն շարքին մէջ երեք չորս պարագայ տեղ ունեցող տղու մը երեւոյթն ամենեւին գրաւիչ չէ : Եւ ծնողք ամչնալու են տեսնելով հետեւանքն իրենց անհողութեան , որով իրենց զաւակներուն կաթի ակռաներուն պահպանման չհսկեցին պահանջուած զգուշութեամբ :

Երբ ակռաները կը բուսնին , անմիջապէս պէտք է մաքրել զանոնք կակուղ լաթով : Իսկ երբ տղան բաւական կը մեծնայ , պզտիկ վրձին մը տալու է անոր եւ սովորեցնելու է գործածութիւնը : Այնուհետեւ մայրը կամ մանկապահը նա-

յելու է որ վրձինը կանոնաւորապէս գործածուի :

Ամէն տղու բերան տարին երկու երեք անգամ քննուելու է ատամնաբոյժէն եւ ոեւէ փոքրիկ ծակեր խցուելու են առժամայ գրութեամբ մը : Արդարեւ առաջին ակռաներուն նոյնչափ հոգ տանելու է որչափ կը տարուի երկրորդներուն համար , վասն զի կարճատեւ ըլլալով հանդերձ տեւականներուն չափ անհրաժեշտ պայման են առողջութեան , գեղեցկութեան եւ հանդստութեան :

ԳԼԽՈՒ ՅԱԻ

Գլխու ցաւ կը պատահի կազմութեան բոլոր անկարգ վիճակներուն մէջ , կրնայ պատահիլ գրեթէ բոլոր սաստիկ ու կարճատեւ եւ հինցած ու երկարատեւ հիւանդութիւններու միջոցին : Երբեմն կը պատահի անոնց ընթացքին մէջ , եւ երբեմն կրնայ անոնցմէ առաջ պատահիլ : Ծաւը կրնայ դուրսէն կամ ներսէն ըլլալ :

եւ պատճառն են տեսակ տեսակ ազդեցութիւններ որ կը ներգործեն կ'ամ գըլխին մորթին եւ կ'ամ դանկին պարունակութեան վրայ : Յաւին ենթարկուող մասնաւոր հիւսկէնները որոշելը կարի դժուարին է , մասնաւորապէս այն պատճառաւ որ տառապողը անկարող է որոշակի ըսել թէ ցաւը իր ս'ր կողմն է .

Գլխու ցաւը դուն ուրեք կը նկատուի որոշ հիւանդութիւն : Կը նկատուի մանաւանդ կազմութեան մէջ ուրիշ հիւանդութեան մը ախտանիշը կամ ընկերը : Արեան շրջանի այլայլութիւններ , եւ անոր հետեւանքն եղող եղանակաւորութիւնները արեան ճնշման , արեան մէջ թունաւոր նիւթերու գոյութիւնը , ուղեղին փոխանցուած գրգռութիւններ մարմնին աւելի կամ նուազ հեռաւոր մասերէն , կամ մարտողական գործարաններուն խանգարեալ կամ ախտացեալ վիճակները , ասոնք ամէնքը պատճառ կըրնան ըլլալ տկարութեան այս ամենէն հասարակ ձեւին , գլխու ցաւին : Այս պատճառները , երբ կը ներգործեն առանձինն կամ միասնաբար , ընկերանա-

լով ուղեղին ջիղերուն եւ այդ ջիղերը բովանդակող թաղանդներուն կարի դժայուն վիճակին հետ , ցաւ յառաջ կը բերին :

Գլխու ցաւի ամենէն հասարակ ձեւը մարտողական գործարաններուն անկարգ վիճակէն յառաջ եկածն է : Այսպիսի գլխու ցաւերը անմարտութեան եւ որովայնի պնդութեան հետեւանք են , ինչպէս նաեւ չափազանց ուտելու եւ խմելու : Խանգարուած ստամոքսը կամ աղիքներու յամր գործողութիւնը կամ անգործութիւնը հանդերձ չափազանց աչխատութիւնով եւ բաց օդին մէջ քիչ մարմնամարզով գլխու ցաւի յաճախադէպ պատճառներ են այնպիսի անձանց համար՝ որոնք նստողական գործով եւ տան մէջ փակուած ժամանակ կ'անցնեն :

Այս տեսակ գլխու ցաւի դարմանն է կանոնաւոր մարմնամարզ եւ ուտելու խմելու մէջ չափաւորութիւն , հրաժարելով այնպիսի ուտեստներէ որոնք աննդարար եւ զիւրամարս չեն , եւ ուշադրութիւն աղիքներու վիճակին :

Գլխու ցաւի ուրիշ տեսակ մ'ալ , որուն պատճառը երբեմն ուշադրութենէ

կը վրիպի , աչքին նեղութենէն յառաջ կու գայ : Յարմար ակնոցներ գործածուելով եւ աչքի մասններուն վիճակը բարւոքելու նպատակով դարմաններ անորինուելով շատ անգամ շուտով ապաքինում ձեռք բերուած է :

ԱԿԱՆՁՆԵՐԸ ԾԱԿԵԼ ՕՂ ԴՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

«Չեմ կարծեր որ կանայք ծակելու են իրենց ականջները , բայց եթէ պիտի ծակեն , ականջները պէտք է որ պատշաճ կերպով դարմանեն» Այսպէս պատասխանեց վիրաբոյժ մը Նի- Եօր+ Հէ-բըւրի լրագրողներէն մէկուն որ պատմած էր թէ փոքրիկ խալալացի աղջիկ մը որուն ականջը ծակած էր մայրը , մեռած էր արեան թունաւորմամբ : Կ'երեւնայ թէ ծակերուն մէջէն կանաչ դերձան մը անցուած էր որպէս զի բաց մնային մինչեւ որ վերքերը աղէկնային :

Վիրաբոյժը երբեք հանդիպած չէր այդպիսի հեռեւանքի , բայց անսամ էր

մեծապէս տառապողներ : «Ես երբեք տեսած չեմ ականջ ծակելու գործողութիւնը պատշաճապէս կատարուած ո՛չ մայրերու եւ ո՛չ գոհարավաճառներու ձեռքով , » ըսաւ : Այս առանին գործողութիւնը երբեք ըստ պատշաճի չկատարուիր : Ամենէն մաքուր անձը , կրը վիրարութեան գործողութեան կ'ենթարկուի , երբեք մաքուր չէ գիտական տեսակէտով , անմաքուր է բժշկականապէս : Կ'արժէ որ զիտնաք թէ ինչ ծայրագոյն աստիճան զգուշութիւն ի գործ կը դրուի յոյր լաւ կառավարուող հիւանդանոցներուն մէջ : Գործողութիւն կատարող վիրաբոյժը երբեք չթողուր որ մէկը մինչեւ իսկ անձեռոց մը սայ իրեն , եթէ նա իբրեւ իրեն օգնական իրեն ձեռքերը հակամեխելով մաքրած պատրաստած չէ : Գործածուելու յոյր գործիքները մաքրուած են :

«Բայց , ընդհակառակն կին մը ասեղը կ'առնէ , օրեւիցէ ասեղ մը , եւ անոր կ'անցնէ օրեւիցէ դերձան մը : Այս դերձանը թերեւս անոր կարի սակաւին մէջ ամիսներէ հետէ կը կինար ամէն տեսակ

գոյներ ունեցող ուրիշ դերձաններու կից՝
 Զխորհիր լուալ իր ձեռքերը, կամ ա-
 կանջը որ պիտի ծակուի։ Սուռնկ մը
 կ'առնուի շիշի մը բերնէ, առանց խոր-
 հելու թէ ինչ կը պարունակէ շիշը, կամ
 ո՛րչափ ասեմնէ ի վեր սուռնկը կը կենայ
 փոշիին մէջ։ Այս սուռնկը կը գրուի ա-
 կանջին բլթակին ետեւը ասեղին դէմ
 իբրեւ յենարան։ Բնական հետեւանքը
 կ'ըլլայ բորբոքում եւ թարսխում։

«Ես միշտ պնդած եմ թէ գործողու-
 թիւնը պարտի կատարուիլ վիրաբոյժի
 ձեռքով, եւ այնպիսի վիրաբոյժի՝ որ
 գործողութիւնը պատշաճօրէն կատարե-
 լու նեղութիւնը յանձն կ'առնէ։ Բլթակը
 լուացէք հակամեխականով մը։ Լաւ մը
 մաքրեցէք զայն վիրաբոյժի մը զգուշա-
 ւորութեամբ։ Գործածեցէք ծակող ասեղ
 մը։ Սնցուցէք զայն բլթակին կեղրոնէն
 եւ անոր հետ ուղիղ անկիւնով։ Գոր-
 ծածեցէք յատուկ պատրաստուած մե-
 տաքսաթել, այնպէս որ զերծ ըլլայ հի-
 ւանդութեան սերմերէ, եւ զիւրին դառ-
 նայ ծակին մէջ, որպէս զի բորբոքում
 յառաջ չգայ։»

Ը Ն Տ Ա Ն Ե Կ Ա Ն

ՇԻՇԵՐՈՒ ապակիէ խցիկը (Բախ))
 երբեմն անհնար կ'ըլլայ հանել։ Կաթիլ
 մը ձէթ քսէ շուրջը եւ կրակին մօտ
 բռնէ որ տաքնայ։ անշուշտ թող պիտի
 տայ։ կրկնէ գործողութիւնը եթէ առա-
 ջին անդամ չ'յաջողի։

ՄՈՐԹԷ ձեռնոցներ մաքրելը դիւրին
 է։ Թարմ կաթ դիր պնակով ձախ կողմէ,
 ուրիշ պնակի մը մէջ օճառ մը դիր, եւ
 քանի մը անգամ ծալլուած մաքուր լա-
 թի մը վրայ տարածէ ձեռնոցը, յետոյ
 ֆանէլայի կտոր մը թաթխէ կաթին մէջ
 եւ լաւ մը օճառին քսելով ձեռնոցին
 վրայ քսէ միշտ դէպի մատները։ Շա-
 րունակէ եւ թող որ չսրնայ։

ՅԵՅԸ հանդերձանոցէն հետու պահե-
 լու համար բերանը բացուած շիշ մը թէ-
 րէմէնթինի ոգի պահէ հոն։

ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԴ ԵՐԷ ԿՈՂԵՍ ԱԿ-
հել, նաեւ ատոյգութիւնդ, կանուխ ե-
լիր. կողեբս պանել արժանիքդ, հա-
մեստ եղիր. կողեբս երջանիկ ըլլալ,
ջանա այլոց երջանկութեան պատճառ
ըլլալ:

ԴՈՒՌՆԵՐԸ բաց պանելու համար
քարի մը վրայ ծաղկեայ կերպասի մը
կտոր անցուր եւ դրան առջեւը դիր:

ՃԱՆՃԵՐՆ յիճացնելու համար առ
դգալ մը սեւ պլպկեղի փոշի, դգալ մը
չաքար եւ դգալ մը սեր (եփած կաթին
երեսէն), խառնէ եւ սնակով դիր սնն-
կակը:

ՍՊԻՏԱԿ ՁԵՌՔԵՐԻ. Գաւաթ մը Բօ-
լօնիոյ ջուր եւ նոյնչափ լիմոնի հուժ
չաղուէ օճաօի փոշիով մինչեւ թանձր
խմոր ըլլայ, եւ ուզած ձեւիդ վերածե-
լով չորցուր եւ ասով լուա:

ՄԵՏԱՔՍ, սաթէն եւ բրթեղէն նիւ-
թեր այսպէս կը մաքրուին. 32 կրամ

օճառ, նոյնչափ մեղր, հաւկիթի մը ճեր-
մկոցը, եւ գաւաթ մը բոս լաւ խառնէ
եւ նիւթը այս հեղուկով շփէ վրձինով,
յետոյ պաղ ջուրէ անցուր, կախէ որ
ցամքի եւ արդուկէ քանի որ դեռ խո-
նաւ է:

ԿԱՆԴԵՂԻՆ պատրոյգը, որպէս զի չը
միայ, զօրաւոր քացախի մէջ թաթիւէ
եւ չորցնելէ յետոյ գործածէ:

ԿՕՇԻԿՆԵՐՆ ջրոյ անթափանձ ընելու
համար քիչ մը մեղրամոմ եւ ոչխարի
ձարպն հալեցուր եւ կօշիկին եղերքնե-
րուն քսէ:

ԱՊԱԿԵՂԷՆՔ պէտք է միշտ պաղ
ջրով լուանալ, որով միշտ փայլուն եւ
պայծառ կերեւին:

ԱՆԿՈՂՆՈՅ մէջ կարգալն փաստա-
կար է աչաց եւ կը կուրացնէ զանոնք:

ՄԵՐ ԽՈՂԱՆՈՅՐ

Հաւ ջարդուած եզան ճարպ մէկ մեծ գաւաթ , կաթ՝ փոքր գաւաթ , հացի փշրանք՝ 50 տրամ , չամիչ (†էշէշ) 50 տրամ լաւ մաքրուած , 25 տրամ նուշ ծեծուած , 10 տրամ չամիչ , 3 հաւկիթ լաւ զտրնուած , երկու հաւկիթի սպիտակ , շաքար , հնդկաքնկոյզ , կինամոն ծեծուած եւ գաւաթ մը ուտ : Բոլորը խառնէ խմոր մը շինէ եւ կաղապարի մը մէջ դնելով երեք ժամ եռացուր :

Կէս քաշ ալիւր , 75 տրամ շաքար , 8 տրամ շէնճէֆէլ լաւ ծեծուած : Ասունք ալիւրին հետ լաւ մը խառնէ , 75 տրամ կարագ հալեցուր , 4 հաւկիթ զարկ եւ կարագն ու հաւկիթներն իրար խառնէ որ խմոր մը կ'ըլլայ : Փոքրիկ կարկանդակներ ձեւացուր եւ չափաւոր տաքութեամբ փռան մէջ եփէ :

Հինգ հաւկիթ եւ 50 տրամ շաքար ծեծուած եւ մաղուած : Հաւկիթները

շաքարին վրայ կտորէ , կէս ժամ զարկ , լեմոնի մը կեղեւը վրան տաշէ եւ երկու քուկէս հաւկիթի կեղեւի պարունակածին չափ ալիւր վրան աւելցնելով լաւ մը խառնէ եւ կարագով օծուած թղթի վրայ լեցունելով դիր գաղջ փռան մէջ :

Շաքար լաւ ծեծուած եւ մաղուած , ախա թարթարիք , քարպօնաթ սօտա 25 ական տրամ , լեմոնի ողի (եւան) 40 կաթիլ , Այս շաքարին հետ խառնէ եւ միւս փոշիները վրան աւելցուր եւ երկու անգամ մաղէ եւ պահէ խցեալ շիշի մը մէջ չոր տեղ մը : Առողջարար եւ կազգուրիչ բուսկիք կուսննաս երբ դգալ մը դնես գաւաթ մը ջրոյ մէջ :

Շաքար 2½ քաշ , լեմոնի հիւթ 25 տրամ , մեղր 25 տրամ , շէնճէֆէլ ծեծուած 50 տրամ , ջուր 12 քաշ : Ջուրին երեք քառորդին մէջ շէնճէֆէլը կէս ժամ եփէ : վրան շաքարը լեցուր նսու լեմոնին հիւթն եւ մեղրը եւ մնացեալ ջուրը եւ քամէ : Երբ պաղի , հաւկիթի մը սպիտակին մէկ քառորդը վրան աւել-

ցուր եւ թէյի դգալ մը լեմոնի ոգիւ թող
4 օր կենայ, յետոյ շիշերու մէջ դիր
դոցէ եւ պահէ. ամիսներով կրնայ պահ-
ուիլ այս ընտիր ըմպելիքը :

Մէկ չափ խնձոր, երկու չափ ալիւր
խնձորն եփէ եւ մածուկն նման ըլլա-
լուն, ալիւրն եւ քիչ մը խմոր (ճշտ)
վրան աւելցնելով՝ քիչ ջրով հացի նման
չաղուէ եւ թող որ խմորի (ճշտլանճաէ) .
8-12 ժամ յետոյ երկայն հացերու բաժ-
նելով փուռը խրկէ :

Նորածին մանկանց մէկ անգամուան
ուտելիքն է դգալ մը թարմ կովի կաթ .
սա երկու դգալ տաք ջրոյ հետ խառ-
նելով քիչ մը շաքար դիր : Ամէն 2-3
ժամը նոյնը պէտք է տրուի, մինչեւ
մայրը կարող ըլլայ անձամբ սնուցանել :

Վեցամսեայ երախայից համար 100
տրամ կաթ (միշտ թարմ եւ հորթ ունե-
ցող կովէ) եւ 100 տրամ ջուր եռացուր .
կէս գաւաթ պղղ ջրոյ մէջ մեծ դգալ մը
ալիւր խառնէ եւ կաթին վրայ լից կամաց

կամաց եւ միշտ խառնելով, թող 20
րոպէ եռայ : Աւելի մեծ մանկանց հա-
մար միայն ջրոյ մէկ երրորդը դնել պէտք
է : Սա է ամենահաճոյ եւ էն առողջա-
բար կերակուրը մանկանց համար :

Հարիւր տրամ կաթի մէջ երկու դգալ
բրինձ դիր — հարկաւ լաւ մաքրուած եւ
լուացուած, երկու խնձոր 4 կտոր ըրէ,
կեղեւէ եւ մէջը դիր . քանի մը չամիչ
ալ կրնայ աւելցուիլ : Կամաց կամաց ե-
փէ մինչեւ որ բրինձը հալելու մօտ ըլ-
լայ : Կաթի եւ շաքարի խառնուրդի մէջ
հաւկիթ մը զարնելով վրան աւելցուր եւ
թող որ պաղի :

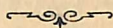
Գեանախնձոր 10-20 հատ խաչէ,
ստկէ եւ փայտէ դգալով ճզմէ, 4 հաւ-
կիթ 100 տրամ կաթի մէջ զարկ եւ
գետնախնձորին խմորին հետ խառնէ .
շաքար եւ համեմ աւելցուր ըստ ճաշա-
կի : Անօթ մը իւղոտէ, մէջը դիր եւ կէս
ժամ փուռը թող կենայ :

Եւ սա ապուրի՞ն ինչ պիտի ըսեն մեր

տիկնայք, բայց թող փորձեն եւ տեսնեն: Սոխը շատ բարակ կը ջարդեն, կարագ հալեցնելով եւ գզալ մը ալիւր եւ հացի մանրուք հետը խառնելէ ետեւ, բոլորը կրակի վրայ կը խոռովեն. երբ դեղնագոյն կ'ըլլայ սոխը, մէջը լից ջուր կամ միսի ջուր այնքան որքան կուզես որ ապուրն ըլլայ, քիչ մ'ալ հնդկաընկոյզ եւ աղը դնելէ ետեւ թող որ եռայ:

Կաթով ալ ապուր կ'ըլլայ: Եռացած կաթին վրայ կարագի մէջ խորոված հացի մանրուք աւելցուր եւ պէտք եղած աղն ու պղպեղը մէջը դնելով քիչ մը եփելէ ետեւ պատրաստ է ուտուելու:

Խոշած գեանախնձորը մաքրելէ ետեւ մանրէ (ռէնդէ) եւ հալած կարագի մէջ խառնէ, յետոյ միսի ջուր լից վրան (կամ պարզ ջուր) եւ պէտք եղած աղն ու համեմբ մէջը դնելով թող որ եփի: Լաւ ապուր մ'է այս:

ՀԱՐՑՅԵՐՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Կայծակի եւ որոտման ատեն ի՞նչ զգուշութիւն ընել հարկ է:

— Կայծակէն մի վախնար, սակայն զգուշութիւն ըրէ, մետաղներու քով մի կանգնիր, բարձր ծառերէ եւ ծխնելոյզներէ հեռու կեցիր, սենեակին զուռն ու պատուհանները մէկտեղ մի գոցեր, թող որ օդ մտնէ հոն մէկ կողմէ: Ոչխարներն շատ անգամ կը զարնուին քանդի միմեանց քով խոնեալ կանգնելով շոգին վեր կելլէ ու կայծակը կը հրաւիրէ, նոյն պատճառաւ մարդիկ նաեւ խմբովին նստելու չեն կայծակի ատեն: Կայծակի ատեն վազելն ալ վտանգաւոր է, քանզի օդի հոսանք կը պատճառէ այսպէս ընելով:

Հիւանդութիւններէ զերծ մնալու համար ի՞նչ ընելու է:

— Ստոր պատասխանը Օրացոյցին Ա.

նողջաբանական մասերն ուչադրութեա՛ր կարդալով եւ— ըստւածնեռն ի գործ դնեալով — կ'ըլլայ, եթէ կուզես սակայն Ձիւնու կայսեր օրինակին հետեւէ։ Նա, Քիէն Լօնկ, ունէր չորս բժիշկ, որոց յանձնած էր իւր առողջութիւնն. ամէն շարաթ անոնք վարձքերնին կ'ստանային ցորչափ կայսրը առողջ էր, հիւանդացած օրէն սակայն կը դադրէր վճարմունքս «Վստահ եղիք, կ'ըսէր կայսրը, որ հիւանդութիւնքս խիստ կարճատեւ կ'ըլլան»։

Խնդրեմ ըսէք, ի՞նչ ընեմ որ մազերս չթափին։

— Ս.ռ 4 ասի դոսախի (շեշէր) տերեւ, մէկ ու կէս քաշ ջրոյ մէջ 15 վայրկեան եռացուր գոցուած հողէ ամանի ՚ը մէջ, քամէ, վրան աւելցուր 3 մեծ դգալ Գօլօնիոյ ջուր (օ Գը Գօլօն)։ այս հեղուկով գլուխդ ամէն առաւօտ լաւ մը շփէ։

Եթէ մէկը շունէ խածնուի ի՞նչ ընելու է։

— Բաւ է որ շունը կատաղած չէ, ան

ատեն խածած մասը պաղ ջրով լուա, վէրքը ծծէ ու աղ ջրով լուա. ապահով է դժոխաքարով վէրքը յետոյ տաղել։

Կատուին ճանկած մասին դեղ պէ՞տք է։

— Ո՛չ, լաւ մը լուա եւ մաքրէ, եւ եթէ վէրքը խոր է, տաք ջրոյ մէջ լաթ մը թաթիւէ վրան դիր։

Մեղուին խայթին ի՞նչ դեղ լաւ է։

— Ս.մօնիա եւ ոչ ուրիշ բան, խցիչը (Ճանճար) ամօնիայէն թրչել տուր եւ խայթին վրայ քսէ։ Եթէ այս նիւթէն չունիս, աղջուր գործածէ եւ ձէթով շփէ։ Սակայն միշտ խայթոցը վէրքէն հանել կարեւոր է։ Մժեղին եւ այլ խայթերու համար ալ այս դեղ գործածէ։

Չուկ կերած ատեն երբ տղայոց կոկորդը փուշ մնայ, ի՞նչ ընելու է։

— Կէս ծաբած հացի պաստառ մը կուլ տալ, եթէ օգուտ չընէ եւ փուշը կերելի, մատով դուրս քաշէ։

Քրիստին մէջ օտար նիւթ մը մտած աւան ի՞նչ պէտք է ընել :

— Քիչ մը քթախոտ քաշել տուր որ փռնզտայ , սակայն քթախոտը շատ մեղմիւ քաշելու է , քանզի օտար նիւթն աւելի վեր կը մղուի եթէ ուժով քաշեն : Ծունչը բերնէն պէտք է առնել մինչեւ նիւթն հեռանայ քիթէն : Եթէ չեղնէ , պէտք է նիւթին եղած տեղէն վեր սեղմնել քիթը եւ բուժ շիշով մը դուրս քաշել :

—

Ականջս օտար նիւթ մտած ատեն ի՞նչ ընեմ :

— Եիրրնկայով մը ջուր մղէ ականջը որ ներսի նիւթը լողալով դուրս քրչուի : Եթէ ճանճ ըլլայ ականջին մէջ մտածը , նախ ձէթ կաթեցուր ականջին մէջ որ միջատը մեռնի եւ ապա ջուր մղէ հոն :

—

Երբեմն մատանին մատէն չելլեր ինչ որ ընենք , միջոց մը կա՞յ :

— Այո՛ , մատը իւղոտէ , աճառէ եւ ջանա մատնին սահեցունել . եթէ չէ

հնար , թող կենայ մէկ երկու ժամ , յետոյ մատը պաղ ջուրի մէջ դիր մէկ քանի բոպէ , չորցունելէ ետեւ , առ երկայն եւ բարակ դերձան մը եւ մատին ծայրէն սկսելով շարունակ կարգ կարգ փաթթէ մինչեւ հասնիս մատանին եզերքը . դերձանին ծայրը անցուր մատանին տակէն եւ բռնելով կամաց կամաց քակէ մինչեւ մատին ծայրը . քակուած դերձանը մատանին հետը կը տանի : Այս ալ չեղաւ . է՛հ , խարտեցը գործածել տուր ուրիշի մը :

—

Ծաղիկներս ի՞նչպէս թարմ պահեմ :

— Փունջը սրակէ ջրով եւ ամանին մէջ օճառի ջուր լից եւ հոն դիր , ամէն առաւօտ հանէ փունջը ամանէն , պաղ ջրոյ մէջ դիր եւ ազա նորէն ծաղիկին ամանին մէջ : Օճառին ջուրը 3-4 օրն անգամ մը նորոգէ : Ամիս մը ծաղիկները թարմ կը մնան :

—

Մուկերէն ազատելու ճար մը գիտէ՞ք :

— Մուկերուն եղած տեղը արջասպի (Գարա պչյա) խառնուրդով պարտնա ընել

տուր, մուկերուն եղած տեղերը ար-
ջասպ դիր եւ բոլորը կ'անհետանան :
Պարանային մէջ արջասպ խառնելուն օ-
գուան է նաեւ որ Բէֆօ, ջերմ, դե-
սանԲէրի եւ այլ հիւանդութիւն տունէն
կ'արտաքսուին .

Պարզ անգլիական խոտերդէն մը հա-
ճեցէք յանձնարարել :

— Առ 100 տրամ կարագ եւ լաւ մը
զարկ, 100 տրամ հաւկիթ կշռէ զարկ
20 բոպէ որ փրփրայ, հարիւր տրամ ան-
կուտ չամիչ եւ 100 տրամ շաքար . բո-
լորն ալ լաւ մը խառնէ՝ քիչ մը կաթ
աւելցունելով, յետոյ փուռը տար :

Յօդացաւ (բրձախիչ) ինչպէս կրնայ
բժշկուիլ :

— Կէս քաշ սօտա (լուացքի սօտա)
առ եւ տաք ջրոյ մէջ հալեցունելով լո-
գարանին մէջ լից պէտք եղած ջուրով
եւ հիւանդը մէջը թող նստի, կամ յօ-
դացաւ ունեցած մասը միայն մէջը դր-
ուի : 3 օրն անգամ մը կրկնէ զայս :
Չուրը չպաղելու համար լոգանքի ատեն

տաք ջուր աւելցունելու է :

Վախէն մարդ կը մտնի՞ :
— Այո՛, պատմութիւն մ'ընեմ : Ա-
րապները կըսեն թէ օր մը ժամտախտին
հրեշտակին պատահեցաւ ճանապարհորդ
մը որ Գահիրէ կ'երթար : Ո՛ւր բարով
հարցուց ճանապարհորդը մահուան հրեշ-
տակին :

— Դէպի Գահիրէ, պտտախանեց սա :
— Ի՞նչ գործով :
— Երեք հազար հոգի սպաննելու
պաշտօնով :

Ժամանակ անցաւ եւ ճանապարհորդը
նորէն պատահեցաւ այն հրեշտակին :
« Ստեցիր », ըսաւ ճանապարհորդը,
« չէ՞ որ 3000 պիտի սպաննէիր, ինչո՞ւ
30,000 ջարդեցիր :

« Չէ՛ », ըսաւ հրեշտակը, « յիրաւի
ես միայն 3000 սպաննեցի, մնացեալք
վախերնուն մեռան » :

Իրիթէն հոսած արիւնը ի՞նչպէս դադ-
րեցունելու է :

— Գեր եւ արիւնոտ անձանց այս

արեան հոսում բնական եւ անվնաս է ,
այլոց համար պէտք է իսկոյն դադրե-
ցունելու ջանք ըլլայ . գլուխը ետին հա-
կած եւ թեւերը վեր բռնած ճակտին եւ
երեսին պաղ ջուր սրկելու է , եւ եթէ
չդադրիր , աղջուր կամ պողոկոյի (շառ)
ջուր քաշելու է քիթին մէջ :

Երբ մէկ տեղս կտրեմ , ինչ ընելու
եմ :

— Պարզ դեղն է սեւ պղպեղը , լուս
կտրուացքը եւ չորցունելէ ետեւ ձեծ-
ուած սեւ պղպեղը վրան ցանէ եւ կա-
պէ . թող այսպէս մնայ մինչեւ անցնի :

Այրուացքի կամ խաշուացքի ինչ
պարզ դարման կայ :

— Լաթի մը կտոր թաթխէ բեւեկնիի
իւղի (Բերեօկեի Եօդի) մէջ եւ վրան դիր
Թեթեւ այրուացքի համար օճառն ալ
լաւ դեղ է : Կամ հաւասար չափ կիրի
ջուր եւ ձէթ , քիչ մ'ալ բեւեկնիի իւղ
իրարու խառնելով լաւ դեղ կ'ըլլայ : Ե-
թէ կիրի ջուր չկայ , հաւկիթին ձեր-
մակն եւ ձէթ միմեանց խառնելով նոյն

դործը կը տեսնայ :

Տղու մը հանդերձ եթէ բռնկի , ինչ
ընել հարկ է :

— Պաղարիւնութեամբ եւ առանց չփո-
թելու գորգ (Խալ) մը տարածել բռնկած
աղուն վրայ եւ դատրել . չափահասի մը
հանդերձն եթէ բռնկի , փոխանակ փախ-
չելու թող գետինը պառկի եւ գլորի :

Հարուած մը երբեմն աչքին կամ գըլ-
խուն վրայ սեւ նշան կը ձգէ , կա՞յ մի-
ջոց ասոր դէ՞ :

— Այո . քացախ ջրոյ մէջ լաթ մը
թաթխելով փոփոխակի վրան դնել եւ
ոչ ուրիշ բան :

Գեանախնձորէ կարկանդակ կ'ըլլա՞յ :

— Ահաւասիկ . 100 տրամ խաշած
ճղմուած գեանախնձոր , 25 տրամ սն-
կուտ չամիչ , նոյնքան շաքար եւ կա-
րագ եւ 4 հաւկիթ խառնէ եւ փուռը
տուր :

Հաղի համար դեղ մը կրնա՞ք յանձ-

նարարել :

— Փանելայի մը կատր թաթխէ տաք ջրոյ մէջ գրուած մանանեխի ջրոյ մէջ եւ դիր քամելէ ետեւ կուրծքին վրայ . կրկնէ եւ շատ օգուտ պիտի տեսնես : Նաեւ կրնաս բեւեկնիի իւղի մէջ թաթխել Փանելան եւ կուրծքիդ վրայ դնել . երկուքն ալ կը տաքցունեն եւ կը կարմրցունեն կուրծքը :

Վէրքի պարզ դարման ո՞րն է :

— Կաւը փոշի քրէ , վէրքին վրայ ցանէ , շուտով կը բուժի վէրքը :

Սենեակին օդին ապականեալ ըլլալուն ստոյգ նշանն ի՞նչ է :

— Երբ սենեակին ճրագները պայծառ չեն վառիր , օդն ապականեալ է , պէտք է պատուհան բանալ :

Պարզ մարմնամարզն ո՞րն է :

— Արանց համար փայտ կոտրել եւ սղոցել . կանանց համար դաշնակ զարնել եւ մեքենայով կար կարել , որոնցմով բոլոր մարմին շարժման մէջ կը

գրուի : Քալելը նաեւ պարզ մարմնամարզ մ'է , ամբողջ մարմնոյն վրայ կ'ազդէ եւ շնչառութեան ու արեան շրջանը կը զօրացունէ : Նախանձով մի' նայիք չքեղ կառքով շրջողներուն վրայ , անոնք մարմինը տկարացնող գործիքներ են եւ կը փութացնեն մահ . մեր սրունք քալելու համար են շինուած , կառքը կը պաղեցունէ մարմինը եւ կ'արգիլէ ամէն տեսակ բնական շարժում :

Ծովուն եղերքի քայախազներն ի՞նչպէս յղկեալ են , այսպէս են շինուած արդեօք :

— Ո՛չ , անոնք ամէնը ծուռ ու մուռ ժայռի կտորներ էին սուր եւ հատու (կտրող) ծայրերով : Ալիքներէն հոս ու հոն նետուելով եւ այսպէս մէկզմէկու քտուելով՝ իւրաքանչիւրը կորսնցուցեր է իր սրութիւն եւ եղեր է կլոր , ձուածեւ եւ յղկեալ քայախազ : Լաւ դաս մը կայ հոս : Մենք մարդիկս բնութեամբ տձեւ, տպեղ ու ծուռ ու մուռ եւ սուր եւ հատու էակներ ենք : Ամէն կերպ փորձանք , այսինքն մեզի հաճոյ չեղած ո

եւ է բան , նման արիքի , մեզ հոս ու հոն կը քչէ կենաց ուկիրանոսին մէջ , մէկզմէկու կը քսուինք , ընդհարումներ կունենանք , եւ իւրաքանչիւր կը կորսնցունէ իր տգեղ եւ վնասակար բնութիւն , կը յղուի եւ հաճելի էակ մը կ'ըլլայ : Ստոր համար Յակոբոս երանելի կը կոչէ զայն որ փորձանաց կը համբերէ :

Երբ զմոյս բիծեր ըլլան հանգերձի վրայ , ինչպէս հեռացնելու է :

— Լաթի մը կտոր 2—3 անգամ ծալլէ եւ քիչ մը թրջէ , մէջը վառած ածուխ դիր , փաթթէ եւ բիծին վրայ ճնշէ : Մոմը կը հալի եւ ածուխը կը ձծէ վերջին կաթիլը առանց հետք մը ձգելու :

Վարդի իւղ ինչպէս կը շինուի :

— Մայիս ամսոյ մէջ վարդերը ժողուելով եւ ամէն օր հաւաքուած վարդը ջրոյ մէջ նետելով կ'եռացունեն եւ կը թուրեն (Իճպէկէ կ'անցնեն) : Քանի որ ջուրը կը շողիանայ , երեսի իւղը կ'առնեն եւ շիշի մէջ կը զնեն : Երկու քաշ վարդէն հազիւ մէկ տրամ իւղ կելլէ :

Թէյը ինչպէս պատրաստելու եւ խմելու է :

— Թէյի գործածութիւնը մասնաւորապէս ցուրտ եղանակներուն սովորութեանց կարգը մտնելու վրայ է այս երկրին մէջ , ինչպէս է երկար ժամանակէ հետէ Ռուսիոյ եւ Պարսկաստանու եւ ուրիշ երկիրներու մէջ , Թէյն ալ ուրիշ բնակիչներու նման , բաց ի անոյշ , յատակ ջուրէն , կրնայ այնպէս գործածուիլ որ մարդուս թէ օգտակար եւ թէ վնասակար ըլլայ : Բայց եթէ լաւ պատրաստուի եւ չափաւոր գործածուի , շատերու թէ ախորժելի թէ օգտակար ընպելի մը կ'ըլլայ : Երբ Թէյը մէկու մը կը վնասէ , ճարտար բժշկի մը խորհուրդ հարցնելու է : Մարդկային մարմինը բաւական ջուրի պէտք ունի , ինչպէս ուտեստի պէտք ունի : Չափազանց պաղ ջուրը , մասնաւանդ ձմեռուան մէջ , աղէկ չէ , եւ մարդ չուզեր միշտ տաք ջուր խմել :

Ընդհանրապէս բաւական կ'ըլլայ շատերու օրը մէկ անգամ թէյ խմել , եւ մէկ անգամուն երկու գաւաթը կը բաւէ :

Քիչ կը պատահի որ մարդ որը երկու անգամէն աւելի առնէ : Թէյին մէջ պէտք է քիչ մը շաքար դնել , շատ քիչ քանակութեամբ դնելու է կաթ , կարապ կամ սեր :

Թէյը յաճախ գէշ կը պատրաստուի , ուստի այն ատեն կ'ըլլայ անախորժ եւ վնասակար ըմպելի մը : Փոքրիկ թէյի դգալ մը մարդու մը բաւական է մէկ անգամուան համար : Թէյամանինն ներսի կողմը պէտք է որ սաքցուի քիչ մը փաք ջուր լեցնելով , յետոյ այս ջուրը պէտք է թափել , եւ մէջը թէյը դնել եւ վրան եռացած ջուր լեցնել : Այնուհետեւ թէյը պէտք չէ որ եռայ , այլ մնայ սաք տեղ մը հինգէն մինչեւ տասը վայրկեանն , եւ ահա խմուելու պատրաստ կ'ըլլայ : Գործածուած թէյը պէտք է նետել եւ թէյամանը լաւ մը մաքրել եւ չոր պահել մինչեւ որ նորէն թէյ պատրաստել պէտք ըլլայ : Բոլոր այս կանոնները կարեւոր են , վասն զի հինցած թէյը մնասակար տարրեր կ'արտադրէ :

Ժամացոյցներն ինչպէս գործածելու է :

— Ժամացոյցը բազազրեալ մեքենայ մըն է : Ամենէն պարզ ժամացոյցը հարիւր յիսուն ուրոյն մասեր ունի , ոմանք մինչեւ իսկ հազարէն աւելի . եւ մէն մի մաս ղեղեցկապէս յարմարուած է իր փափուկ պաշտօնին : Շարժումները երբեք չեն դադարիր , եթէ ժամացոյցին սէրը զանց չընէ զանիկա լարել նախազգուշութեամբ որ անհրաժեշտ է անոր բանելուն , կամ եթէ ընդհակառակն այնքան հոգածու չըլլայ որ ինք իր ձեռքովը շիտկել փորձէ անոր թիրուծիւնները զմելինով , գնդասեղով , մատիտով կամ ուրիշ ատանց նման անյարմար գործիքով :

Ժամացոյցը կանոնաւոր միջոցներ տալով լարէ : Ժամացոյց գործածողներու համար առաջին միւս կանոնը այս է : Հաւանօրէն առաւօտն է ժամացոյց լարելու լաւագոյն ժամանակը , որպէս զի ժամացոյցին զսպանակը իր մեծագոյն ձկաման մէջ գտնուի ցերեկին , երբ ժամացոյցին գործիքները աւելի ցնցուելու են թակայ են : Ժամացոյցը կանոնաւոր միջոցներ տալով մաքրել եւ իւզոտել

տուր : Փափուեկ հաւատարակչոիչ անիւը տարուան մէջ 150,000,000 ճօճում կ'ընէ : Ա.մենէն ընտիր իւզն անգամ սոսընճային , փակչուն հանդամանք մը կ'առնէ այսպէս շարունակ շփման մէջ :

Ժամացոյցի գրպանդ մաքուր պահէ : Մի' թողուր որ անոր անկիւններուն մէջ կտաւի թելեր կամ նուրբ փոշի հաւաքուին : Օգուտ չընեն ժամացոյցին կափարիչներուն խնամով գոցուիլը , նուրբ փոշին դիւրաւ կը մտնէ ներս եւ կը կատարէ իր աւերկութեան գործը :

Ամենէն աւելի , ասնճէ հետաքրքրութիւնդ : Մի' բանար կափարիչները եւ գններ մեքենաները , ժամացոյցին մեքենաները տակաւին իրենց տեղերը կը կենան թէպէտ երէկուընէ հետէ չես տեսած գանոնք : Եթէ ժամացոյցդ գործելէ դադրի պատճառով մը , մի' ջանար դուն ինքնդ հասկնալ թէ ի'նչ է պատճառը : Ժամագործը քեզի չնեղանար եթէ լոկ նայիս եւ յաւելուածական վշահ մը չընես ժամացոյցին : Եւ մի' փորձեր ժամացոյցիդ ետ մնալը կամ առաջ երթալը շիտկիլ : Թերեւս այդ բանը կա-

րող ըլլաւ ընել յաջողակութեամբ . բայց պարագաներուն անտեղեակ եւ : Թերեւս կրթք պէտք չկայ ժամացոյցը խառնելու : Բոլոր ժամացոյցները բայց լաւագոյններէն , ճմեռն առաջ կ'երթան եւ ամառը ետ կը մնան : Բայց կան մարդիկ որ իրենց ժամացոյցը կը շիտկեն իրենց տեսած ամէն ժամացոյցի վրայ , եւ կը շարժեն անոր կանոնաւորիչն ալ :

Ապակիէ եւ թղթէ զգեստ ի՞նչպէս կը շինուի :

— Սովորաբար կը համուի թէ տիկնոջ մը գլխարկը գտնուած իրերուն մէջ ամենէն շուտ հինցող եւ անպիտան եւ զոյներէն մէկն է : Բայց եթէ գլխարկներն ազակիէ ըլլան , այն ասեն բանը շատ տարբեր կըլլայ : Տիկինը կամ օրիորդը իր գլխուն վրայ ազակեայ ծածկոց մը կրելով հանդիստ կրնայ ըլլալ մինչեւ իսկ ամառուան տեղատարտիներու ժամանակ :

Վենետիկցի ապակեգործ մը հազարաւոր ապակեայ կանացի գլխարկներ կը շինէ հիմա : Ազակեայ կտաւը որմէ

զլխարհները կը շինուին , մետաքսեղէնի մը գոյնին փազփիւնը եւ պայծառութիւնն ունի : Այս կտաւէն ջուր չկրնար անցնիլ :

Զգեստի համար մասնաւոր սոկուսնութիւն ունեցող նիւթ մըն է Ճափոնցւոց իրրեւ շապիկի , անդրավարտիքի եւ ուրիշ ներքին հանդերձներու կտաւ գործածած թուղթը , նուրբ եւ խորշումեալ : Զգեստը կը կարուի ուրիշ կտաւներէ շինուած հանդերձներու պէս : Անկէ շինուած հանդերձները սոկուսն եւ ճապուկ կ'ըլլան :

Գաղղիական թերթ մը այս նիւթին վրայ անդեկութիւն տուած ատեն կ'ըսէ թէ մասնաւոր թեթեւութիւն եւ առաձգականութիւն ունի : Երբ մարդ կը փորձէ ձեռքով պատռել զայն , գրեթէ նոյնքան ընդդիմութեան կը հանդիպի որքան ձեռնոցի համար գործածուող բարակ մորթ մը պատռել փորձած ժամանակը : Թուղթը մինչեւ անգամ թաց եղած ժամանակը դժուար կը պատռուի :

Հովանոցն ի՞նչպէս պահելու է :

— Անգիացի մը հետագայ զգուշութիւնները կը թելադրէ հովանոցներու համար :

Պարզուած լիճակի մէջ մի թողուր չորնալու համար . վասն զի մետաքսը կը պրկուի եւ ծակեր կը բացուին կարեւրուն քովը :

Կոթը վեր դիրքով մի դնել չորցնելու համար : Վասն զի ջուրը կը հաւաքուի կեղբոնը , ուր կողքերը իրար կուղան , եւ մետաքսը կը փտի :

Երբեք պահանոցը մի դնել առանց պարզելու զայն , եթէ ոչ երկարատեւ չոր եղանակէ մը ետեւ պիտի տեսնաս որ շարունակ ճնշման ներքեւ մետաքսը կտարտուած է կողքերուն մէջտեղերը :

Եթէ գոհ ես առ այժմ քու հովանոցէդ , եւ ստիպուած չես նոր մը գնելու , նայէ որ ջուրի կաթիլները կոթէն վար կաթին , եթէ կոթը թանկագին չէ ու խոնաւութենէն դիւրաւ կը վնասուի : Այսպիսի հովանոց մը պահպանելու հաստատուն կանոններ չկան .

Մելանի բաղադրութիւն մը կրնա՞ք

յանձնարարել :

— 35 քաչ ջուրի մէջ խառնէ 3 քաչ ծեծած պխտոր (ճաղի) եւ երեք ժամ եռացունելէ ետեւ վար առ եւ հանդարտելէ ետեւ քամէ . 1¹/₄ քաչ Արարիոյ խէժ , 1¹/₄ երկաթի օքսիտ (շաշ էւրբշ) ջրոյ մէջ լուծէ, քամէ եւ միւսին հետ խառնէ , ասով կ'ունենաս 30 քաչ մելան : Ասի ձեւ մելան կ'ըլլայ : Ահա ինչպէս կը շինեն կարմիր մելան . ծեծուած Պրազիլիոյ փայտ 35 կրամ , ջրախառն քացախի թթու, (աւիո աւելի) 100 կրամ , պողզեղ 5 կրամ , ասոնք յղկեալ (շաշ) ամանի մը մէջ ժամ մը եռացուր , քամէ եւ վրան աւելցուր 10 կրամ Արարիոյ խէժ :

Կօշիկի ներկի լաւագոյն բաղադրութիւնը ս'ըն է :

— Փղոսկրի սեւ փոշի 50 տրամ, 50 տրամ քէտիւշ , 4 տրամ պողզեղի փոշի , 1 տրամ թիրէմէնթին , 5 տրամ ծծմբոյ թթու եւ 15 տրամ հում պէղէր էաղ : Առաջի երկուքը իրար խառնէ , յետոյ միւսները վրան աւելցուր :

Պ Ա Տ Մ Ա Կ Ա Ն

ԿԱՌԱՒՈՒՄԲԻՆ ՏԱԿ

Երկաթուղիին կայարանը բազմութիւնը կոպատէր կառախուսքին գալըստեան , եւ խումբ խումբ բաժնուած ճանապարհորդք՝ ժամանակը խօսակցութեամբ կանցունէին : Մէկ խումբին խօսակցութեան նիւթն էր թէ հնա՛ր է արդեօք որ մեծ վախի մը պատճառաւ մարդուս մազերը ճերմկին : Սեղանի մը քով նստած էր բարձրահասակ մարդ մը , որ թէեւ ճերմակ մազեր եւ ալեւոր մօրուք մ'ունէր , բայց հազիւ 35 տարեկան կրնար ըլլալ . սա վիճաբանողներուն մտենալով , խոնարհութիւն մ'ըրաւ եւ ըսաւ , « ներեցէք որ ձեր խօսակցութեանց մասնակցիմ . ես կենդանի ապացոյց մ'եմ թէ վախը մարդուս մազերը կը ճերմկցնէ » : Բոլորը

հետաքրքրեալ հրահրեցին զինքը իրենց քով նստիլ եւ պատմել թէ ի՛նչպէս ինքը իր առոյգ այրական հասակին մէջ սպիտակամազ ծերունիի մը փոխուեր է :

Օտարականը այսպէս սկսաւ պատմել .

« Բնիկ Համարկիցի եմ, սակայն Ամերիկա գաղթեցի : Քիչ ատեն Նիւ Եօրք կենալէ ետեւ Օպըրնի ոճրագործներու յատկացեալ բանտին բժիշկ նշանակուեցայ : Ամենածանր ոճրագործներն իմ հսկողութեանս եւ խնամքիս յանձնուեցան : Երկու ցկեանս բանտարկութեան դատապարտեալ ոճրագործներ քանիցս փախուտ փորձած ըլլալով՝ մասնաւոր հսկողութեան էին ենթարկեալ : Ասոնք ինձ դէմ յետին աստիճան ատելութիւնն ցոյց կուտային , քանզի օր մը դիտելով որ ասոնց քով երկաթէ գործիքներ կային յաջորդ փախստեան մը համար , բանտապետին իմաց տուի որ ասոնք մէկզմէկէ՛ զատելով՝ աւելի խիտ հսկողութեան ենթարկեց : Այսու ամենայնիւ առաւօտ մը ասոնց մին , եւ քանի ո՛ր յետոյ միւսն ալ փախած էին ,

առանց հետք մը թողած ըլլալու : Փախուստէն իբր 15 օր յետոյ ձիով քաղաքը գացի , ուր հասայ կէս օրին . գործս տեսնելէ յետոյ երեկոյին ճամբայ ելայ բանտը վերադառնալու . ճամբան անտառէ մը կանցնէր : Երազներ տեսնելով հին հայրենեացս վրայ եւ ձիուն սանձը թոյլ ձգած , կամաց կամաց յառաջ կերթայի : Յանկարծ քովէս շղթայի շառաջման ձայն լսեցի , իսկոյն ատրճանակս քաշեցի , սակայն նոյն վայրկեանին գլխուս իջաւ մի ահօնի հարուած : Իմացողութիւնս կորսնցնելով գետինը ինկայ :

* * *

Կէս գիշերուան մօտ պէտք էր ըլլալ երբ փոքր ինչ խելքս զլուսս եկաւ . լուսինը երկնից կամարը պայծառ կը լուսաւորէր . սաստիկ ցաւ մը զլուսս չէր թողէր վեր վերցնել , բնազդմամբ ձեռքս գլխուս պիտի տանէի , սակայն չէր հընար , ձեռքերս ոտքերս կապուած էին : Կամաց կամաց խորհուրդներս հաւաքուեցան եւ ես յիշեցի թէ յարձակում մը

կրած էի : Ահռելի կասկած մը գլխէս
անցաւ , զգացի որ երկու երկաթ ցողե-
րու վրայ էի , որք մարմինս կը ցաւցը-
նէին . պառկած տեղէս ջրոյ հոսելուն
ձայնն ականջիս կուգար , տարակոյս չը
կար որ կապուած նետուած էի երկա-
թուղիին կամուրջին վրայ , երկաթ կո-
ղերուն վրայ . անտարակոյս էի որ յա-
ջորդ կառախուսմբ մը զիս ջախջախէր
սկիտի . յուսահատեցայ , արիւնս սրաղե-
ցաւ , բարձր ձայնով սօռացի , բայց ի
զուր , չկար օգնութիւն ո եւ է կողմէ :

* * *

Հեռուէն , խիստ հեռուէն , կառա-
խուսմբ մը սլանալուն ձայնը ականջիս
կուգար . ահ ու դող անդամալոյծ ըրին
զիս , սակայն եւ այնպէս խորհեցայ թէ
միայն յայնժամ ազատութիւն հնար էր,
եթէ երկու երկաթ զիծերուն մէջ տեղ
երկննայի : Սողացի , ծռեցայ , գլտորե-
ցայ , արմուկներովս եւ սրունքներովս
աշխատեցայ , յուսահատական ջանքե-
րով եւ դառն չարչարանքներով կարո-

ղացոյ երկու ցողերուն մէջտեղ երկըն-
նալ : Ազատա՛ծ էի : ատոր վրայ խոր-
հելու ժամանակ չունէի , բաւ էր որ գոր
ինչ հնար էր ըրի :

Կառախուսմբ շառաչիւնը զգալի
կերպով մտտեցաւ , անխնեբուն աղմկա-
լից չըջանը , շղթաներուն հնչիւնը կըր-
նայի որոշել . կառախուսմբ 100 քայլ
հետի էր ինձմէ , շոգեշարժ վիթխարի
ծիուն երկու ահռելի աչքերն — լսալ-
տերներն — մահ կ'սպառնային ինձ :
Հրեղէն բոց մը սլացաւ դէմքիս վրայէն,
հրատապ շունչ մը զարկաւ երեսիս , ա-
պա խաւար , մարմնոյս վրայէն գոռա-
լով անցնող կաւքերուն շարքէն պատ-
ճառեալ . վերջին կաւքն մարմնոյս վրա-
յէն սլացաւ , անցաւ , բայց ահռելի կա-
տակ մը ըրաւ : Ետին կախուած շղթա-
յին ճանկը հանդերձիս անցաւ , եւ քիչ
մը տեղ զիս քաշեց տարաւ . բարեբաղ-
դաբար ամրան բարակ հանդերձս ճան-
կէն պատուելով ազատեցայ ջախջախ-

ունէլէ : նորէն երկու երկաթ ցողերուն
մէջտեղ նետուած էի զգայազուրկ եւ
խելահորոյս :

* * *

Երբ դարձեալ խելքս գլուխս եկաւ,
զիս անկողնոյս մէջ գտայ, չըջապատեալ
ծանօթ դէմքերէ : Երկաթուղիին
գիծին հսկող պաշտօնեան առաւօտուն
իր սովորական շքանը կատարած պահուն
զիս գտնելով եւ ճանչնալով՝ բնակարանս
փոխադրած էր : Մաստիկ ջերմ մը
զիս տապալեց երկու շարաթ : Ի վերջոյ
սպաքինեցայ, երբ առաջին անգամ
հայելիին դիմաց կանգնեցայ, սարսափահար
եռ փախայ, քանզի դէմս կանգնած էր
ճերմակ մազերով եւ սպիտակ մօրուքով
երիտասարդ մը » :

Օտարականը լռեց, սակայն այս
պատմութիւնը ըրած ատեն ճակտէն հոսող
քրտինքը եւ դիմաց արտայայտութիւնը
ցոյց կուտար թէ այն ահուելի գիշերին
լի յիշատակն ինչ տպաւորութիւն
կընէր իր վրայ :

Ի ԼՈՅՍ ՊԻՏԻ ԳԱՅ

Աննա որուհի մ'էր 18 տարեկան
եւ վաճառականի մը տան ծառայութիւն
կընէր : Տէրն եւ տիրուհին շատ
գոհ էին Աննայի վարուց, բարուց մաքրութեան,
ժրութեան, հաւատարմութեան եւ հնազանդութեան :

Աննա տան մէկ ծայրը առանձին
խուց մը ունէր, ուր նաեւ գիշերը կը
քնանար : Առաւօտ մը սովորական ժամուն
Աննա վար շեր իջած, տիրուհին
քանիցս կոչեց, բայց ձայն տուող չկար :
Սորհելով թէ գիշերը հիւանդացած է,
տիրուհին Աննայի խուցը գնաց . ինչ
ահուելի տեսարան ներկայացաւ սակայն
իր աչաց, երբ դուռը բանալով խուցը
մտաւ : Աղջիկը անկողնոյ մէջէ արլունաթաթախ,
Աննա մեռած էր : Տիրուհին սարսափած
ազաղակեց, բոլոր տնջիք դէպի
խուցը վազեցին . աղջիկը սպաննուած
էր, անոր տարակոյս չկար . բոլոր
քաղաք տարածուեցաւ Աննայի սպանման
լուրը, իւրաքանչիւր ցաւ

զգաց գեղանի եւ անարատ աղջկան մահուան վրայ :

Վաճառականը անմիջապէս ոտտիկանութեան իմաց տուաւ , մեռեալին մարմինը ըստ օրինի քննուեցաւ եւ հաստատուեցաւ թէ բուժ գործիքով մը գլխուն տրուած հարուածէ մը սօլաննուած է աղջիկը :

Ոտտիկանութեան ամէն ջանք ի դէրեւ ելաւ յանցաւորը գտնելու համար . կողոտտելու նպատակաւ այս ոճիր չէր գործուած , քանզի սենեակին մէջ եղած ո եւ է բանի բնաւ ձեռք չէր դրած : Ոտտիկանապետն լրագրաց միջոցաւ դէպքը պարագաներով ծանոյց եւ վարձ խտտացաւ ոճրագործին նկատմամբ լոյս տուող անձին : Այս ալ անօգուտ եղաւ :

* *

Վաճառականին տունէն քիչ մը հեռուն հացագործ մը կը բնակէր , նա Թ տարեկան տղայ մ'ունէր . սա դեղձանիկ մ'ունէր այնքան ընտանի որ նշան մը բնելուն կուգար եւ ուսին կամ ձեռ-

քին վրայ կը կանգնէր եւ կառուցով տղուն բերնէն կերակուր կառնէր :

Օր մը յանկարծ հիւր մը սենեակէն ներս մտնելով թոչունը վախցաւ եւ ասունէն դուրս իջաւ : Տղան անոր ետեւէն վազեց բռնելու համար , սակայն թոչունը խրտչելով թաաւ եւ փողոցը ելաւ : Տղան միշտ կը հալածէր թոչունը եւ սա ճարր հատնելով պատի մը վրայի ծակին մէջ մտաւ : Տղան ձեռքը ծակը խօթելով բռնեց թոչունը , միեւնոյն ժամանակ ձեռքին բան մը դպաւ , դուրս քաշեց զոյն եւ գտաւ որ որմնագիրի մուրճ մ'էր : Մէկ քարով երկու թոչուն բռնած ըլլալուն վրայ ուրախանալով տուն եկաւ պատմեց ծնողաց թէ ինչպէս թոչունը բռնած եւ մուրճ մ'ալ գտած էր , եւ յաղթանակաւ մուրճը հօրը ձեռքը դրաւ : Հայրը քննեց գործիքը եւ տեսաւ որ արեան նշաններ կան վրան . լրագրին ծանուցումը հօրը միտքը եկաւ . աղջիկ մը սպաննուած էր բուժ գործիքով մը :

* *

Նոյն պահուն քաղաքին զօրանոցէն
 զինուոր մը ներս մտաւ Գ. Բ. ի մը գնեցու։
 Հացազործը մուրճը ցոյց տալով ըսաւ
 թէ իր որդին զայն պատին ծակին մէջ
 գտած էր։ Զինուորը ուշադրութեամբ
 քննեց գործիքն եւ ըսաւ թէ նա իր մէկ
 ընկերինը ըլլալու է, որ լաւ որմնագործ
 էր։ Իրա՞ւ, գոչեց հացազործը, շոտ
 ուրախ եմ որ մուրճին տէրը գտնուե-
 ցաւ, սէտք է զայն անոր վերադար-
 ձնենք։ Զինուորն, իրաց վիճակին ան-
 տեղեակ, հեռացաւ եւ իսկոյն հացա-
 գործը ոստիկանութեան դիմելով ման-
 րամասնորէն պատմեց մուրճին պատ-
 մութիւնը։ Ոստիկանապետը զարմացաւ
 եւ տեղեկագիր մը պատրաստելով զըն-
 դապետին զրկեց զայն։ Մուրճին տէրը
 ձերբակալուեցաւ եւ եղևոնադատ առ-
 եանին առջին բերուեցաւ։ Հազիւ թէ
 մուրճը իրեն ցոյց էր տրուած, թշուառ
 մարդատպանը սկսաւ դողալ բոլոր մարմ-
 նով, իրր թէ ջերմով բռնուած ըլլար։
 Մուրճին իրեն ըլլալը խտատվունէէ ե-
 տեւ պատմեց թէ երկար ատեն ամէն
 ջանք ի գործ դրած էր աղջկան սիրտը

չահելու, նա սակայն, միշտ պաղու-
 թեամբ մերժած էր զինքը եւ սպանա-
 ցած էր գնդապետին գանգատ բառնալ
 եթէ շարունակէ ետեւէն իյնալ։ Այս
 սպաննալիքէն քիչ յետոյ ինքը ծանր
 պատժոյ ենթարկուեցաւ զօրանոցին մէջ
 գործած յանցանաց համար, խորհելով
 թէ աղջիկը իրեն դէմ իրօք գանգատած
 ըլլալուն հետեւանքն էր այդ պատիժ,
 որոշեր էր վրէժ լուծել։ Պատերազմա-
 կան ատեանը դատաւարուեց զինուորը
 մահուան. յաջորդ օրը նա կախուեցաւ։

Զիք ինչ ծածուկ օր ոչ յայտնեցի։

ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆ ՎՃԻՌ ՄԸ

Ռուս վաճառական մը Բեթսալուրիէն
 ցամբայ ելաւ Եւրոպա պտըտելու։ Վար-
 շաւիայի մէջ քաղաքին առաջնակարգ
 բնակիչներէն մէկուն դիմեց եւ պատ-
 ուով ընդունուեցաւ։ Ետքաւ մը քա-
 ղաքը կեցաւ եւ իր հիւրընկալը ամէն
 ջանք ի գործ դրաւ իր հիւրը մեծարե-

չու եւ քաղաքին տեսնուելու արժան տեղերը անոր ցոյց տալու : Քաժանեման օրն եկաւ եւ նախաճաշէն ետեւ հիւրը փափաք յայտնեց քաղաքին օ՛յն մասերն ալ տեսնել ուր այդքատ եւ նուաստ դատակարգի անձինք կը բնակին , որոց նկատմամբ տարօրինակ պատմութիւններ լսած էր : Անդրեց գալայն իր հիւրընկալէն որ թանկագին նիւթեր պարուհ նակոյ տուի մը , որ միշտ քովը կը կրէր , տանը մէջ պահէ , որ մի գուցէ այն չարագործներուն բոյնը մտած ատեննին ո եւ է փորձանք մը հանդիպի տուիրն : Ամենայն յօժարութեամբ հիւրընկալը տուփը տանը մէջ պահեց , եւ հանգիստ սրտով օտարականը իր բարի հիւրընկալին հետ ճամբայ ելաւ :

Հետեւեալ անուօտ նախաճաշէն ետեւ օտարականը իր վայելած հոգածութեանց եւ հիւրընկալութեան համար շնորհակալութիւն յայտնելով ծանոյց որ ճամբայ սխտի ելլէ եւ խնդրեց որ

բարեհաճի տուփը վերագարձնել իրեն : Հիւրընկալն եւ իր կինը զարմանօք իրարու երես նայեցան : Ի՞նչ տուփ , պատասխանեց այրը , միտքս չի գար որ այդպիսի բան մը մեզի պահ տուած ըլլաք : Իսկ դ՞ու , սիրելիս , գիտե՞ս , ի՞նչ տուփ է այս , հարցուց կնոջը տարակուսական ձայնով մը : Ոչ , ըսաւ սա , բնաւ չեմ յիշեր թէ մեզի այդպիսի բան մը տրուած ըլլայ : Ի՞նչպիսի տուփ էր այն , հարցուց այրը օտարականին . սենեակը մուցած չըլլաւ : Վաճառականը շուարելով ջանաց կնոջ միտքը ձգել , սակայն այր եւ կին սկսան երգնուլ թէ բնաւ տեղեկութիւն չունին , եւ բարկութեամբ եւ սպառնալիքներով ցոյց տուին թէ եթէ օտարականը իր պահանջը կրկնէ , ուրիշ կերպով կրնան վարուիլ իր հետ :

Օտարականը ահով եւ երկիւղով լեցուած , յաիչտակեց գլխարկը եւ տունէն դուրս ելաւ : Առաջին ընելիքն հարկաւ ոստիկանութեան դիմել էր , հոն պատմեց բոլոր եղելութիւնը մի առ մի : Դուք ձեր թանկագին գանձը , ըսաւ

ուտիկանապետը , կը յանձնէ ք մէկու մը գոր շարաթէ մ'ի վեր կը ճանչնաք , առանց վկայի կամ անդորրագիր ստանալու . . . շիտակը մեծ անխոհեմութիւն : — Բայց նա զիս յետին աստիճանի մեծարեց , բարձրաստիճանի մարդ մը . . . : — Ամօթ , ընդմիջեց ուտիկանապետը , ձեզ նման գործի մարդ այդդէս չկրնար խօսիլ եւ գործել , բայց սենի՞ք վկայութիւն որ տուիր ձերինն էր : — Այս բանալիէն զատ բան մը չունիմ , ըսաւ վաճառականը , տուիր կղպուած էր եւ բանալին քովս է . այսպէս ըսելով ցոյց տուաւ բանալին :

Ուտիկանապետը պահ մը խորհեցէ ետեւ ըսաւ . մէկ բան մը կայ որ ձեզի համար կրնամ ընել . մեծ իշխան Քոնսթանթին , Վարչավիոյ կուսակալը , խիստ ուղիղ եւ արդարասէր անձ մ'է , եթէ նա հաւատայ ձեր պատմութեան , ինչ որ կարող է ի գործ պիտի դնէ : Ձեզ անմիջապէս անոր պիտի ներկայացնեմ :

մը . . . զմար մտքովս մտածեալս զայս
 զի տա մի ցմովի զայն զայն բնապէս
 ապա , զծնար միբայմակ զմէ զտի

Քոնսթանթին մեծ իշխանը կը նդունի վաճառականը եւ մի առ մի պատմել կուտայ բոլոր եղելութիւնը : Պահ մը կը խորհի իշխանը , ապա զանգաղը կը հընչեցունէ : Տղայ մը ներս մտաւ եւ հրաման ստացաւ օտարականին հիւրընկալը խնայն իր առջին բերել : Հրամանն ի գործ դրուեցաւ , հիւրընկալն եկաւ , իշխանը առանց ո եւ է խօսքի կամ հարցման հրամայեց . — նոտէ՞ք սա սեղանին առջեւ եւ գրեցէք ինչ որ ըսեմ ձեզի : Մարդը նստաւ , առաւ գրիչը եւ Մեծ իշխանը այսպէս սկսաւ .

« Սիրեցեալ կինս , զմտայն զմտայն »

« Ամէն բան երեւան ելաւ — »

— Ո՛չ , զոչեց մարդը , ամթուէն վեր ցատիկելով , այդպէս ընաւ չպիտի գրեմ :

— Ուրեմն յանցաւոր էք , ըսաւ իշխանը հաստատ եւ աղղու ձայնով մը :

Գունաթափ , յուզեալ եւ խռովեալ նորէն նստաւ մարդը եւ բառ առ բառ գրել սկսաւ ինչ որ իշխանը կը սէր . —

« Սիրեցեալ կինս , ամէն բան երեւան ելաւ , տուիր զրկէ այս տողերը բերուիլն հետ : »

խոյն ? զմտ

Հոս ստորագրեց իշխանին հրամանաւ եւ սպան առաւ թուղթը եւ տուն տարաւ : Կինը երբ կարգաց այս տողերը , գունաթափեցաւ եւ սկսաւ դողալ : Գորոցէ մը հանեց տուփը եւ յանձնեց սպային , սա ալ զանի իշխանին ձեռքը դրաւ : Իշխանը զանի վաճառականին յանձնելով հրամայեց որ բանայ եւ տեսնէ թէ մէջէն բան պահած է : Տուփէն բան պահած չըլլալը ստուգուելուն պէս , իշխանը նորէն հնչեցուց զանգակը :

Սպան ներս մտաւ :

— Այս մարդը Սիպէրիա տարէք , հրամայեց իշխանը , առանց նորէն իր տանը սեմէն ներս մտնելու , Սիպէրիա տարէք այս մարդը :

Ի՛նչ ՀԱՐԿ եկեղեցի երթալ հարցուց բրոֆէսոր մը ծերունիի մը , քանի որ կը դաւանիք թէ Աստուած ամէն տեղ է : Ինչ հարկ կայ աղբիւրը երթալ , կրկնեց ծերունին քանի որ կը սորվեցունէք թէ մեզ չըջապատող օդը լեցուն է ջրով :

ՀՆԻԿԿ մը երազին մէջ երկինք կը մտնէ եւ հոն կը տեսնէ շատ մը չորցած լեզուներ եւ ականջներ : Ի՛նչ են ասոնք կը հարցունէ առաջնորդ հրեշտակին :

Հա՛ , կեցիր որ ըսեմ , կ'ըսէ հրեշտակը , այս ականջներ անոնց են որ լսեցին քարոզներ բայց սրտերնին եւ վարքերնին չ'իփոխեցին , ուստի ականջներն հոս են իսկ մարմիններնին դժոխք են նետուած :

Ասոնք են լեզուներն անոնց որք բարի խօսքեր կը խօսէին բայց բարի վարք չունէին , ուստի լեզուներն հոս են պահուած , մինչ մարմիննին դժոխք են ձգուած :

ԿԱՏԱՂԻ շուն մը խածաւ իր տիրոջ կինը եւ դուստրը , սա խկոյն բռնեց շունը գլխէն եւ խեղդեց զայն , սակայն տկուան իր ձեռաց մէջ մտաւ : Ինձ համար հոգ չէ ըսաւ մարդը եւ կինն ու աղջիկը Բասթէօտի հաստատութիւնը խրկեց որ կատարելագոյն բժշկուեցան : Իսկ իրեն վրայ քիչ ատենէն կատաղու-

թեան նշաններն տեսնուելով գլուխը պատին դարկաւ եւ մեռաւ չարաչար : Կարգ մը կարճամիտներ կ'ըսեն թէ կրօնքը կանանց համար է , բաւ է սակայն որ մեղաց թոյն են իւրաքանչիւր մարդկային էակ վարակեալ է , ուստի պոանց բացառութեան դիմել Յիսուսի , այն մեծ Բասթէօտին եթէ այս թշուառին նման չեն ուզեր ի վերջոյ չարաչար կորսուիլ :

այ գրո րծման միջոցով մի գնումս
գրան մասը ըստ մի խոսով զի դժգոսով մի

Օղիի եւ ոգելից ըմպելեաց երեկոյեան խեղճ ընելէ ետեւ լաւ կրնանք քննալ կ'ըսեն շատ կարճամիտներ : Հետեւեալ տողերը պէտք է սթափեցնէ զայնս եթէ չեն ուզեր կանուխ գերեզման մըտնել : — Երիտասարդ մը նոյնը կը պընդեր , բժիշկի մը . սասոր անհիմ ստութիւն մ'ըլլալն ցոյց տալու համար երկընցուց բազուկը երիտասարդին եւ հրամայեց որ համրէ բազկերակին զարկը , քանի որ բժիշկը կանգնած էր : Երիտասարդը վայրկեան մը համրեց եւ գտաւ 74 զարկ , բժիշկը ճաթոսին վրայ

նստաւ եւ նոյն հրամանն ըրաւ : Երիտասարդը 70 զարկ համրեց : Բժիշկը բազմոցին վրայ պահեցաւ եւ նորէն բազկերակին քննել տուաւ , որ 64 զարկի իջած էր : Տե՛ս , ըսաւ բժիշկը , երեկոյին կը պահկինք քանզի սիրտը հանգըստեան է կարօտ , չէք հասկնար սակայն այս անդադար գործող գործարանը հանգստեան է կարօտ : Տեսաք որ պառկած ատենս սիրտը 10 զարկ պակաս կը գործէ մէկ վայրկեանի մէջ : Հաշիւը դիւրին է , ժամը 600 կ'ընէ եթէ զայս քնոյ 8 ժամուան հետ բազմապատկենք իբր 5,000 զարկ պակաս կ'ունենանք : Սրդ սիրտը ամէն մի զարկի 6 ունկի արիւն կը մտէ մարմնոյ մէջ , ուստի մէկ գիշերուան համար 30,000 ունկի արիւն մղելու գործողութենէն կը հանդէս : Երբ առանց ոգելից ըմպելիքի պառկելու ըլլամ . սիրտը կը վայելէ իր այս հանգիստը , երբ սակայն գիւնի , օդի խմելով պառկինք , այս հանգիստը կաւերի , կը խանգարի , քանզի ոգելից ըմպելիք զարկն աւելցունելու կը նպաստեն կամ խարազան մ'են սրտին որ

փոխանակ հանդէշերու շարունակել կուտայ ցերեկուան գործողութիւն եւ 15 հազար զարկի յաւելում կը պատճառէ : Այս է պատճառ որ յաջորդ առաւել յոգնած եւ գործելու անկարող կ'արթննաս, եւ կը ստիպուիս առտուն եւս ոգելից ըմպելէաց խարազանին ենթարկել սիրտը :

ՔԱՐՈՉԻՉ մը զանձն անիծող մարդու մը պատահելով ըսաւ, բարեկամ, ձեզի կ'սպասեմ . կը սխալիք, ըսաւ նա, զիս դեռ տեսած չէք : Այո', կրկնեց քարոզիչը, երէկ տեսայ ձեզ, երբ գործէ դառնալով կաղօթէիք : Ի՛նչ, իմ ազօթք ընելա լսեցիք, ըսաւ մարդը, յիրուսի սխալած էք, քանզի կենացս մէջ աղօթք բրած չեմ : Այո', լսեցի, ըսաւ քարոզիչը, եւ եթէ Աստուած ձեր ազօթք լսած ըլլար, այսօր հոս չալտի գտնուէիք, այլ դժոխք իջած պիտի ըլլայիք, քանզի լսեցի թէ ինչպէս կը պոսացիք որ Աստուած աչքերնիդ կուրցնէ եւ դժոխք նետէ : Այո', անէծք կար-

դացողներ թող փառք տան Աստուծոյ որ իրենց անէծքի աղօթքնին չեն լսուիր եւ անպատասխանի կը մնան :

ՊԵՐԼԻՆԻ փողոցը քանի մը աղայք կը խաղային եւ մէջերնին կուր ծագելով հազիւ 3 տարեկան պզտիկ մը սոսկալի հայհոյութիւններ ըրաւ միւսներուն : Անցորդ մը ըսաւ, Ա՛յ դու փոքրիկ մանկիկ, լաւ հայհոյել սորվեր ես : Այո', աղտոր կը հայհոյէ ըսաւ մայրը զոհունակութեամբ, որ մօտը կանգներ էր : Աղօթք ընել ալ գիտէ՞ հարցուց անցորդը : Աղօթել, գոչեց մայրը զարմանօք, դեռ շատ փոքր է, դեռ հազիւ կրնայ խօսիլ : — Յաւալի չ՞ որ Հայ մանկիկներ եւս դեռ խօսելու կարող չեղած ամեն տեսակ հայհոյանք կը սորվին ու ծնողք կ'ուրախանան : Հայհոյութիւն սորվիլ կարող եղած մանուկին ինչո՞ւ ընտիր երգեր, աղօթքներ եւ ասացուածքներ չեն սորվեցուններ : Հայերբ եւ մայրեր արթնութեամբ հսկեցէք

փոքրիկներուն լեզուին վրայ, հայհոյող մանկիկը օր մը հայհոյիչ այր կամ կին պիտի ըլլայ անտարակոյս:

ՏՂԱՆ մայրառին մէջ գնտակը փընտ-
ռած ատեն իժը խայթեց մատը, միւս
ձեռք տղան խեղդեց օձը եւ վազեց
տուն եւ հորթին ծծել տուաւ թունա-
ւորեալ մատը, տղան ազատեցաւ բայց
հորթը մեռաւ: Տէր Յիսուսի փրկու-
թեան գործին սքանչելի օրինակ, անոր
վէրքերով մենք բժշկուեցանք, մեզի
համար նա մեռաւ:

ՎՕԼԹԷՌՈՒ այն մեծ անհաւատը, երբ
մահուան անկողնոյ վրայ էր ըսաւ բժշ-
կին, ունեցած իս կէտն քեզի պիտի տա՛մ,
եթէ ինձ վեց ամիս կեանք չնորհես:
Վեց չարաթ խոկ հնար չէ որ ապրիս,
ըսաւ բժիշկը: Վօլթէո արտասուեց եւ
հեծեծալով ըսաւ, աւա՛ղ, դժոխք պի-
տի երթամ:

ՉԵՄ ԿՐՆԱՐ ՏԵՍՆԵԼ, կ'ըսէր ըն-
չասէր մարդ մը, քարոզիչն: Երբ սա
հոգեւոր նիւթերու վրայ խօսէր իր հե-
տը: Օր մը քարոզիչը թղթի մը վրայ
Աստուած բաւը գրելով հարցուց անոր
թէ կը տեսնէ՞ զայս: Այո՛, ըսաւ ընչա-
սէրը: Յետոյ ոսկի մը դնելով բառին
վրայ հարցուց, կը տեսնես հիմա: Ո՛չ,
գոչեց մարդը: Մնաք բարով ըսաւ քա-
րոզիչը եւ գնաց, թողելով որ նա խորհի
թէ չտեսնելուն պատճառը միայն ազա-
հութիւնն էր որ կ'ուրուցանէ զաչս
մարդկան:

ԴԷՄԻՍՊՆՈԿԼԷՍ կ'ուզեր թագաւորին
ներկայանալ խնդիր մը մատուցանելու
համար, արդ գրկեց արքայազուն իշ-
խանը եւ այնպէս մօտենալով թագաւո-
րին ընդունուեցաւ խնդիր: Այս է Սր.
Գրոց յանուն Յիսուսի աղօթելն:

«ՓԱՌՔ ՔԵԶ, ԱՍՏՈՒԱԾ, ԵԿԵՂԵՅԻ
ԿԸ ՏԵՄՆԵՄ»

Խուժք մը նաւազներ որ, ինչպէս ը-
սին իրենք, «հաւատք չունէին մարդու-
կերներու համար կատարուած միսիօնա-
րական ձեռնարկներու վրայ», իրենց
միտքը փոխել սորվեցան : Խաղաղական
Ուլկիանոսի կղզեխուժերէն մէկուն մէ-
ջերը սլտոյտ մը կ'ընէին : Եւ անա ի-
րենց նաւը խուժի մը զարնուեցաւ եւ
ջուր առաւ : Հարկադրուեցան մակոյկի-
ները մտնել եւ դէպ ի ցամաք դիմել,
թէեւ ըստ իրենց տեղեկութեան՝ այգ
ուրիշ բան չէր, բայց միայն ընտրել փո-
խան շանաձուկերու որս ըլլալու՝ տեղա-
ցիներուն կեր ըլլալ : Պատահեցաւ որ
ծովեզերքին այն մասը ուր ցամաք ե-
լան՝ անբնակ էր : Խուռչի մը մէջ պա-
հուրացեան մինչեւ որ հարկ եղաւ ու-
տելիք գտնել՝ տեղացիներէ ուտուելու
վտանգով : Վերջապէս արկածեալ նա-
ւազներուն ամենէն քաջասիրտը համար-
ձակեցաւ բլրի մը գագաթն ելլել, ուր-

կէ կրնար տեսնուիլ հեռակայ բազմա-
մարդ հովիտը : Յանկարծ իր անարեկ
ընկերները տեսան որ նա ցատկեց ու-
րախուլթենէն եւ իր գլխարկը շարժելով
գոչեց, «Եկէք, տղաք, վախի սլա-
ճառ չկայ : Փառք քեզ, Աստուած, ե-
կեղեցի կը տեսնեմ : »

ԱՂՈՒԷՄՆ ՈՒ ՕԶԸ

Ժամանակաւ աղուէս մը եւ օձ մը
միասնաբար ճամբորդած ատեն գետի
մը կը հանգիստլին : Աղուէսը իւր լողալու
վարժութեան ապաւինելով կը դառնայ
իւր ընկերոջ, օձին, եւ կ'ըսէ, «Բարե-
կամ, ես հիմա լողալով կրնամ միւս
կողմը անցնիլ, բայց դուն ի՞նչ պիտի
ընես : » Օձն ի պատասխանի «Ուրեմն
ես ալ քու պարանոցդ փաթթուիմ եւ
զիս ալ անցուր» կ'ըսէ : Աղուէսը կը հա-
ւանի ասոր եւ թող կուտայ որ այնպէս
ընէ : Հուսկ ուրեմն աղուէսը կը սկսի
լողալ իւր ընկերը շարժած : Երբոր գե-

տին մէջտեղը կ'երթան, օձը կը մտադրէ մեռցունել իւր բարեացակամ ընկերը եւ ուստի կը սկսի ուժգին սեղմել անոր պարանոցը : Բարեկամ, ի՞նչ կ'ընես» կը պոռայ աղուէսը, որուն պատասխանելով կ'ըսէ օձը, «Ի՞նչ պիտի ընեմ, քեզ պիտի մեռցնեմ :» Ուրեմն վայրկեան մը թող զիս որ անգամ մը համարեմ աչերդ եւ ապա մեռցուր զիս» կ'ըսէ աղուէսը եւ փոխանակ համարեւ լաւ մը կը ճզմէ անոր գլուխն իւր ախոաներով . ապա միւս եզերքին վրայ ուղղապէս երկնցունելով մեռած օձը՝ կ'անցնի գլուխը եւ կ'ըսէ, «Օձ բարեկամ, այսպէս ուղիղ ըլլալու է ինձ բարեկամացողը :»

Սոյն առակ ցոյց կուտայ թէ չարամիտ անձինք անշուշտ պիտի կրեն իրենց պատիժը նման այս ապերախտ օձին : «Ճամբորդելէ առաջ հաշտուէ ընկերիդ հետ որ մի գուցէ բարկութեամբ վրէժ առնէ քեզմէ» :

ՍՈՂՈՄՈՆԻ ՎՐԱՅ ԱՒԱՆԴԱՎԷՊ ՄԸ

Երբայայտն ամենէն զեղեցիկ աւանդավէպներէն չատեր Սողոմոն Իմաստունի շուրջ կը դառնան :

Այդպիսի աւանդավէպի մը համաձայն Սողոմոն իր աստուածապարգեւ իմաստութեամբ պատրաստեց կենսատու հեղուկ մը, այնչափ հզօր որ գողաւոր զմրուխտի մը սիրտը լեցնող սլգալի քանակութիւնն իսկ կարող էր կենդանացնել մահամերձը եւ անորոշ ժամանակ մը երկարել անոր կեանքը : Այս հեղուկին համբաւը ամէն կողմ տարածուեցաւ : Ամբարիշտ մարդ մը գնաց կեանքի երկարութիւն եւ բարեկարգութեան ժամանակ խնդրեց թագաւորէն : Բայց Սողոմոն մտիկ չըրաւ վախնալով որ մարդը ոճիրներ ալ կ'աւելցնէ իր մտլութիւններուն վրայ : Ապա կենսատու հեղուկը բարի մարդու մը համար խնդրուեցաւ : Բայց թագաւորն այդ սլահուն խնձոյքի մէջ էր եւ երբ հացկերոյթն աւարուեցաւ, մարդը մեռած էր : Ուրիշ անգամ

մը պիտի տար, բայց պետական գործերով զբաղած էր: Ուրիշ անգամ մը եւս լաւ տրամադրութեան մէջ չզբտնուեցաւ: Անգին կենսատու ոգին, որ առաջ ստէպ կը փնտառէր եւ չէր տըրուեր, յետոյ քիչ անգամ խնդրուեցաւ մինչեւ որ մարդիկ գրեթէ մոռցան անոր գոյութիւնը:

Այդպէս տարիներ անցան: Վերջապէս Սողոմոն թագաւորը մահուան դուռն հասնելով միտք բերաւ բնակելն, որ կրնար զինք վերագարծնել կեանքի եւ զօրութեան եւ վայելել տալ հարստութիւն, փառք եւ իշխանութիւն: Փութով մէկը զրկուեցաւ բերել անգին պարունակութեամբ զմիտխտը: Թագաւորն ետանդով ձեռքն առաւ զայն: Բայց, աւա՛ղ, պարապ գտաւ: Թանկագին վերջին կաթիլը շոգիացած էր: Ինչ որ Սողոմոն զանց ըրած էր ուրիշներու համար գործածել չգտնուեցաւ երբ ինք պէտք ունեցաւ անոր: Քիչ ետքը մեռաւ Սողոմոն: Մեզմէ իւրաքանչիւրն իր մէջ ունի կենսատու ոգի մը, հոգեւոր գօրութիւն մը, որ կը նորոգուի գործ

ծածելով: Իսկ չգործածելով կը ցնդի, եւ վերջապէս անհոգութիւնը մահացու կըլլայ ինչպէս ուրիշներու՝ նոյնպէս եւ մեզի:

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՎԱՐԴԵՆԻՆ

Երջանիկ հարս մը իր նշանաւոր փմատնին կորսնցուց երբ շարաթ մը անցած էր Անգղիոյ մէկ գիւղին մէջ իր նոր տունը փոխադրուելէն ետքը: Թանկագին ազամանդեայ մատնի մըն էր այն. իր ամուսինը ամէն ջանք ըրաւ զանիկա գտնելու համար: Տունը կրկին եւ կրկին աւելել տուաւ: Տան բակը եւ ծաղկանց պարտէզը տակնուվրայ եղան մանրակրկիտ հետազօտութեամբ, եւ վերջապէս ծառաները թող տրուեցան կասկածելով թէ մատնին գոյցած էին: Կորսուած գանձը չգտնուեցաւ:

Հարսը նախապաշարեալ էր, եւ համոզում գոյացաւ իր մէջ թէ իրենց աւմուսնութիւնը դժբաղդ ամուսնութիւն մըն էր եղած, թէ ապագային մէջ չառ

րիքներ պիտի գային իրենց վրայ : Բայց երբ ժամանակ անցաւ, ապագայ չարիքներու վախը բաւական փարստեցաւ իր ներախղիչէն : Երջանիկ ամուսնութիւն մը կնքած էին ընդհակառակն : Ամուսնին գործերը շատ յաջող գացին . զաւակներ ունեցան, որոնք մեծցան մարմնական առողջութեամբ եւ մտային կորովով : Այնպիսի տուն մըն էր իրենց տունը, ուր խաղաղութիւն կը տիրէր եւ գոթադրութիւն երբեք մուտ չգտաւ :

Երբ ամուսնութեան քսաներորդ տարեդարձը եկաւ, պարզ հանդէս մը կազմակերպուեցաւ : Հարսը, գիւղի նոր տունը մտած ժամանակը, պարտէզին մէջ իր ձեռքով տնկած էր ձերմակ վարդեր բացող վարդենի մը, որ մեծ ծառ մը եղած էր եւ տարուէ տարի շատ ծաղիկ կուտար : Բայց վերջապէս քանի մը տարիէ ի վեր սկսած էր ծաղիկ չտալ, եւ տանուտէրը որոշած էր հանել այդ ծառը եւ տեղը մատաղատունի (Ֆիլան) վարդենի մը տնկել : Տանը տիկինը, իր ամուսնութեան տարեգլխին, պարտէզի բահը ձեռքն առաւ եւ խորունկաց

փռաւ ուր մատաղատունի վարդենին պիտի տնկուէր : Յանկարծ դէպ յառաջ ծռեցաւ եւ հողին մէջէն դուրս հանեց տարօրինակ շողողուն բան մը :

« Կորսուած մատնի՛ս է, » պոռաց յուզմամբ իր ամուսնին դառնալով : « մատնէս ձգած ըլլալու եմ երբ առջի վարդենին տնկեցի քսան տարի առաջ : »

Մատնին հոն կը մնար երբ ծառաները արձակուեցան դողութեան կասկածով, եւ երբ նորատի հարսը կը չարչարուէր չարիքի եւ թշուառութեան գուշակութիւնով որ երբեք չկատարուեցաւ :

« Ատոր հետ ուրիշ բան մըն ալ թաղուած էր, » ըսաւ ամուսինը ժպտելով : « Միտքդ կուգաս՞ թէ ի՛նչ նախապաշարուամներով կը չարչարուէիր մատնիին կորսուելուն վրայ : Տարիներով չփոխեցիր համոզումդ թէ նշանուքի մատնիի մը կորուստով սկսուած ամուսնութիւն մը ուրիշ բան չկրնար ըլլալ, բայց եթէ վիշտերու կոյտ մը : Տարուէ տարի կը սպասէիր ապերջանկութեան, որ երբեք չեկաւ, մինչեւ որ վերջապէս ա՛լ չհաւատացիր քու անտեղի վախերուդ : Նոյն

ապեն մատնին հանդարտ կը սպասէր առաջին վարդենիին մահուանը եւ տեղէն հանուելուն, եւ դուն նորէն գտար զանիկա : Բայց այդ գիւտով մեր երջանկութիւնը մեր առաջուան երջանկութենէն աւելի պիտի չըլլայ : »

ՈՒՆՍԼԻ ԻՆՉՊԷՍ ԱԻՐԵՑ ԻՐ ՔԱՐՈՋԸ

Մշակ մը գնաց Ուէչպիի մտիկ ընել : Ուէչպի ըսաւ թէ երեք նիւթի վրայ պիտի խօսի : Առաջինն է դրամ : Այս բաժանման ամփոփումն էր, «Շահեցէ՛ք որչափ կրնաք : » Մշակն արմկով հրեց ընկերը եւ ըսաւ, «Ասանկ բան բնաւ լրած չէի . պատուակա՛ն քարոզ : »

Ապա խօսեցաւ աշխատասիրութեան, եւ զարծ ունէութեան վրայ եւ երկրորդ բաժանումն ըրաւ, «Ընայեցէք որչափ կրնաք : » Մշակն հրճուեցաւ : « Ասանկ ազուոր բան լրուած է երեք : » Քարոզիչն հաստատեց չտնտեսելու եւ անհաշիւ եւ ունպէտ ծախքերու յիմա :

րութիւնը : Ծաղրեց, ծանակեց շոյլութեան կամակոր ամբարշտութիւնը : Մշակն ուրախութենէն շիւեց իր ձեռքերը, մտովի ըսելով թէ այդ ամէնն ինք տղայութենէ սորված է : Իրեն այնպէս թուեցաւ թէ «Վրկութիւն» հասած է իր տանը :

Ուէչպի եկաւ իր երրորդ բաժանումին, որ էր «Տուէք որչափ կրնաք : » «Կա՛շ,» ըսաւ մշակը, «աւրե՛ց բոլորը : » Շատեր կը հաւանին կրօնի մինչեւ այն կէտը ուր կը սկսի քաշել իրենց քսակին կապերը : Իսկ հող կը թթուեցնեն իրենց դէմքերը :

«ՄԵՁ ԱԶԱՏԷ»

«Աս քաքարէն նորէն կ'ուղեմ, մայրիկ, չա՛տ մը, չա՛տ մը,» ըսաւ Պերճ սիրուն շարժումներով : «Ոչ, ոչ, տղաս,» պատասխանեց մայրը խնդալով . «այս քաքարը շատ ծանր է քեզի համար : Կը հիւանդացնէ քեզ, եթէ աւելի ու-

տես » Պերճ մտածեց պահ մը խնդրոյն վրայ եւ ապա ըսաւ որպէս թէ հանճարեզ գիւտ մը ըրած ըլլալով , « Մայրիկ , դուն ինձի տուր , ես Աստուծոյ աղօթք կ'ընեմ որ իս հիւանդ չընէ : »

Չկա՞ն տարիքով աւելի մեծ շատ մը մարդիկ որ Պերճի այս սկզբունքով կը շարժին : Անոնք իրենց հաճոյքին ետեւէն կ'երթան : Պարապ տեղը վտանգի կը դիմեն եւ ապա կ'աղօթեն . « Չարէն մեզ ազատէ : »

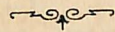
ՕՐԷՆՍԳԻՏ ԵՂԱԻ

Երիտասարդ մը , օրէնագէտ ըլլալու բաղձանքով , փաստարանի մը դիմեց եւ պաշտօն մը խնդրեց անոր գրասենեակին մէջ : Այդ առթիւ տեղի ունեցաւ հետագայ ոչ-պայմանադրական տրամախօսութիւնը .

« Է՛ , պարոն , կ'ուզէք փաստարան ըլլալ , այնպէ՞ս է : » « Այո , տէր , կը փափագիմ : » « Ո՞ւր է ձեր հրացանը : Կ'ուզեմ տեսնել զայն , սիրելի պարոնս ,

որ որսորդութեան սիրահար էք : » « Ես հրացան չունիմ , եւ հրացան գործածել ալ չեմ ուզեր : » « Հրացան չունի՞ք : Ուրեմն նաւակ ունի՞ք , այնպէ՞ս է : Կը սիրէ՞ք թիավարել : » « Ոչ , նաւակ ալ չունիմ եւ չեմ գիտեր թիավարել : » « Ժամացոյց ունի՞ք կամ շուն կը պահէ՞ք : » « Ժամացոյց գնելու կարողութիւն չունիմ : Շուն ալ չունիմ : » « Իուք կը յաջողիք , տղաս , եթէ յարատեւէք այդ ընթացքին մէջ : Օրէնագիտութիւնը նախանձոտ տիրուհի է : Հնար չէ սիրաշահիլ զայն առանց անրաժան ուշադրութեամբ անոր հետամտելու : Յիշեցէք այս խրատս , եւ ես կ'երաշխաւորեմ ձեր յաջողութիւնը : Կրնաք ապաւինիլ բոլոր այն օգնութեան զոր ձեզի տալու կարող եմ : »

Երիտասարդը մտաւ անոր գրասենեակը եւ ժամանակին եղաւ անուանի օրէնագէտ մը :

ԱՄՈՒՍՆԱՅԵԱԼ Ք

ԵՒ

ԱՄՈՒՍՆԱՅՈՂ Ք

Վարսուն հրահանգ երջանիկ ամուսնութիւն մը
կնքելու և ցկեանս պահելու համար:

Հին ազգաց մէջ միայն Հսովմայեցիք
կանանց իրաւունքն կը ճանչնային, ա-
նոնք կանայք մարդկութեան մէկ անդիւ-
մասն կը համարէին, արժան սիրոյ, խնա-
մոյ պաշտպանութեան և ակնածու-
թեան . քրիստոնէութիւն սակայն ճանչ-
ցուց աշխարհիս անոր արժանիք իբր մեր
հաւասարն և վիճակակից, ընկեր և
օգնական :

Կանայք կ'ազդեն նաեւ մեր վրայ

ամուսնական կենաց մէջ , թիչ շատ կը
կառավարեն մեզ , մեր ընկերներն , մեր
սրտակիցներն և սփոփիչ բարեկամներն
և օգնականներն ըլլալով : Ուստի այս
նպարտք կը դնէ մեր վրայ անոնց վիճակ ,
Բարեոքելու և զարգացնելու անոնց ի-
մացական և բարոյական ձիրքերն , Կա-
նայք ո՛րքան աւելի լուսաւորուին այն-
քան աւելի զմեզ կը լուսաւորեն :

Օրիորդներն որ լոկ դաշնակի և պա-
րելու տուած են ինքզինքնին թող զգոյշ
ըլլան որ իրենց համար չըսուի թէ այն-
քան խելք կայ ձեռքերնուն և ոտքեր-
նուն մէջ որ հաղիւ թէ քիչ մը մնացեր
է զլուխը : Մտքի մշակութիւնը գերա-
զանց է քան դաշնակահարութիւնն և
պարել : Մտքի մշակութիւնն ընտիր
գրեանց ընթերցանութեամբ միայն կ'ըլ-
լայ , ուստի թող ընթերցասիրութեան
տան խելքերնին : Ասով նաեւ խօսակ-
ցութիւնն մտքուր և փափուկ կ'ըլլայ :

Ազջիկներ ևս ձեռագործի պէտք է
վարժուին , ոչ թէ միայն սանդնագոր-

ծութեան այլ առանձին անտեսութեան
աւէն ճիւղերուն մանաւանդ խոհարար-
ութեան :

Ծնողաց պարտաւորութեանց մէկն
ալ այս է որ իրենց զաւակաց ամուսին
ընտրելու ժամանակ անոնց լաւ առաջ-
նորգութիւն ընեն , անաքինութեան եւ
սրտի ձիւքեր չեն փնտռուիր սովորա-
բար , այլ հարստութիւն , չեն հարցնել
թէ արդեօք բնութիւններն կը յարմարին
միմեանց , կը պնդեն որ աղջիկը չը սիրա-
ծին հետ լծակից ըլլայ :

Իուստորը երկու անձինք կնութեան
խնդրեցին , մին հարուստ էր , իսկ միւսն
աղքատ , արժանաւոր համարեց նա աղ-
քատն եւ ըսաւ , լաւ կը համարիմ որ
աղջկանս այլը ըլլայ մարդ առանց դրա-
մի , քան թէ դրամ առանց մարդոյ : Ու-
կեղէն տառերով գրուելու արժան է
այս :

Եթէ ամուսինք կուզեն իրենց եր-
ջանկութիւն պահել , պարտին միմեանց
դէմ նոյն ակնածութիւնն եւ ուշադրու-

թիւն ունենալ որ ունէին ամուսնանալէ
առաջ :

Կանայք որ կ'ուզեն իրենց արանց
սէրն միշտ ապահովել թող չհետեւին
այնպիսեաց որ հազիւ թէ կ'ամուսնու-
նան թուշալ կ'օկսին եւ չեն ջանար
հաճոյ երեւիլ իրենց կողակիցներուն :
Դեռ չամուսնացած ինչպէս որ կ'ուզէին
եւ կը ջանային անոնց երեւիլ նոյնը ը-
նելու են նաեւ յետ ամուսնութեան , ի-
րենց արանցը եւ ոչ այլոց հաճոյ երեւ-
նալու համար :

Եթէ կին մը այլոց երեւցած ատեն
անձը կը զարդարէ մինչ ուրիշ ատեն ան-
հոգ է , իրաւամբ ինքզինք կասկածելի
կ'ընէ թէ նա կ'ուզէ օտարաց ուշադրու-
թիւնը եւ ակնածութիւնը գրաւել եւ ոչ
իր կողակիցին , որով անոր սրտին մէջ
ատելութիւն կ'օկսի եւ աչք եւ սիրտ
ուրիշ տեղեր կը պարտին :

Ամուսնութեան մէջ եւս ուրիշ թե-
րութիւններ կ'երեւին մէկուն կամ միւ-

սին վրայ , սակայն այրը ամէն օր սիրոյ
անուդ տալու է , քանզի իր աւելի լաւ
կարծած կիներ գուցէ անանկ թերու-
թիւններ ունենան որ հետերնին կենակ-
ցած ատեն երեւան պիտի ելլէին եւ ա-
ւելի զժգոհ ընէին զինքը :

Աւելի պէտք է որ այրը իր թերու-
թիւններն տեսնէ քան կնոջը եւ ջանա-
լու է զանոնք մոռցնել տալ կնոջը ա-
ւելի հաճելի կերպով հետը վարուելով :
Մէկուն բարեմասնութիւններն տեսնե-
լով պէտք է ներողամիտ ըլլալ պակա-
սութեանց :

Եթէ անանկ կին մը ունիա որ իր
ժանտ քնաւորութեամբ միշտ կը վշտա-
ցունէ քեզ հրապարակաւ մի խօսիր ա-
նոր վրայ : Ասի ամօթալի ախտ մ'է որ
հազիւ թէ բժշկաց յայտնել կը վայելէ :

Կնոջ անպատուութիւնը ամօթ եւ
նախատինք է այրին , ուստի կ'անիրա-
ւես զինքդ եթէ անոր վրայ խօսիս եւ
ամբաստանես , պէտք է գաղտնի պահել
եւ ապաքինել այս ախտ : Բայց իրոհե-

մութիւն պէտք է , հիւանդին դեղ տա-
լու է , առանց հիւանդին ձայն հանել
տալու :

Բարկութեան ատեն բանականու-
թեան ձայնը չլսուիր , ուստի խրատա-
կան խօսքեր միայն ա'յն ատեն խօսէ
երբ կնոջ կամակորութիւնը թուլցած եւ
խոհականութեան դուռն բացուած է :

Եթէ կինդ կիրթ եւ առաքինի է պա-
տուէ այս յարգութիւններն եւ զինքը
երկնից պարգեւն համարէ , իսկ եթէ
այսպիսի մէկին կը վշտացնես գիտցիր որ
երկար ժամանակ չի պիտի վայելես զին-
քը , մահը շուտով պիտի յափշտակէ զնա
ձեռքէդ :

Կնոջ վրայ ունեցած իշխանութիւնդ
լիովին մի գործածեր , եթէ հարկ չկայ ,
բռնաւորութիւնը միշտ ատելի է : Յոր-
դորէ զնա քաղցրութեամբ , քանզի նա
ընկերդ է եւ չէ թէ գերիդ :

Ընտանեաց մէջ պէտք է յայտնի ըլ-

լայ թէ այրն է գլուխ, բայց առն եւ կնոջ մէջ տէրն ու ըլլալն որոշուելու չէ, կին մը, սակայն, որ ընտանեաց մէջ գլուխ եղած է միշտ ամուսնոյն դէմ կը կենայ :

Կիրթ եւ խոհեմ կինը երբեք չզայրացնէր ամուսինը, այլ քաղցրութեամբ եւ ազնիւ կերպերով ամէն բան կ'ստանայ իրմէ, եւ ինքզինք անոր սիրոյն արժանի կ'ընէ :

Մօնիկէ, Ս. Օգոստինոսի մայրը իր հեթանոս այրն այնպէս կը կառավարէր որ զարմացում կը պատճառէր այլ կանանց : Ասոնք երբ իրենց ընտանեկան թշուառ կենաց վրայ կը դանդաղէին, Մօնիկէ կ'ըսէր ծիծաղելով, լեզունիդ սանձեցէք, քանզի կանայք իրենց արանց ընդիմութիւն ընելու չեն, քաղցրութեամբ եւ հեղութեամբ վարուեցէք անոնց հետ, իբրեւ ձեր տէրերուն հետ եւ ան ատեն պիտի ապրիք խաղաղութեամբ :

Ամուսնութեան մէջ կատարեալ գոհունակութիւն մի ակնկալէր, կ'ըսէ սի-

կին Մէնտոն իր դստեր, թող այրդ քու ամենալաւ բարեկամդ եւ խրատաւոր ըլլայ, դու ալ անոր խրատ տուր որպէսզի մի սիրտ, մի հոգի ըլլաք :

Ամենալաւ ամուսնութիւնն այն է որուն մէջ այր եւ կին քաղցրութեամբ միմեանց պակասութեան կը համբերեն :

Կինը հնազանդելով իր այրին սրտին կ'իշխէ :

Մի խնդրեր որ այրդ քեզ այնքան սիրէ որքան դու զինք սիրես, քանզի արք կանանց նման չեն զգայուն :

Խնդրէ Աստուծմէ որ նախանձտտ չըլլաս, այս է ամուսնական կենաց աւերիչ միջբոստ :

Երբ կամքդ այրիդ կամաց զո՞հ կ'ընես մի պահանջեր իրմէ, քանզի մարդիկ կիներէն աւելի ազատ կը մեծնան, եւ բռնաւոր են կանանց դէմ, կ'ուզեն որ իրենք ազատօրէն զուարճանան եւ

կիներն անկէ զրկուին, մի քններ թէ այս իրաւացի է, համակերպէ:

Չուարձութիւնը չափազանց մի սիրեր մանաւանդ այդ հպատակութեան վիճակից մէջ, երբ ուրիշէ կախում ունիս, զսպէ զիեքդ եւ համբերէ, ասոնք պէտք են:

Պոստն տիկիինն ալ հետեւեալ խրատներն կուտայ իր դստեր: —

Մարդոց ընթացք կը փոխուին, սէրը չէ յարատեւ, ուստի ամէն բանի պատրաստ եղիր:

Երբ այրդ քեզմէ անանկ բաներ պահանջէ որ առաքինութեան եւ բանակաւորութեան չեն հակառակիր, պարտիս զիջանիլ եւ պահել խաղաղութիւն որոյ համար ծներ ես:

Աղջկանց դատարակութեան մէջ մեծ սխալ է գաղափար տալ անոնց թէ երբ ամուսնանան անձիջխտն պիտի ըլլան, ասով վիճակնին անտանելի կ'ըլ-

լայ: Պէտք է սորվեցունել թէ ամուսնացողին պարտաւորութիւնն է հլութիւն եւ հնազանդութիւն:

Ամուսնութիւնն անձկութեան եւ անձնուրացութեան վիճակ մ'է, եւ առանց վեհանձն սիրոյ, դժուարին է այն կենաց պարտաւորութիւններն կատարել:

Ոյժ եւ կորով այրին յատկութիւններն են, հլութիւն եւ քաղցրութիւնն ալ կ'սոջ, ուրեմն հնազանդինք իշխելու համար, եւ հլութեամբ տանինք անհանգըստութեանց որ մեծ ամեծ զուարճութիւններն վայելենք:

Քու ամուսնացած օրէդ սկսելով, սիրական դուստր իմ, կը դադրի իմ հեղինակութիւնս: Ալ մայրդ միայն բարեկամդ է, քու պարտքդ է ամուսնոյդ եւ ոչ ինձ հնազանդիլ, քանի որ առաքինութեան եւ պատուոյ դէմ չեն անոր հրամաններն:

Երանի թէ ամուսնացող անձինք ա-

ուաջ զիրար լաւ ճանչցած ըլլային, զիրար տեսնել կամ երբեմն միմեանց հետ խօսիլ բոլորովին վստահելի չկրնար ըլլալ, քանզի երկու կողմն ալ կրնան խաբել, որով յիտ ամուսնութեան փոխանակ սէրն աւելնալու, զօրանալու տկարանալ կ'սկսի, եւ այն երջանիկ վիճակ թշուառութեան աղբիւր մը կ'ըլլայ:

Ուստի ով որ լաւ ընտրութիւն կուզէ ընել թող ուշ զնէ ծնողաց խրատներուն եւ խոհեմ անձանց խորհուրդն յարգէ, մանաւանդ Աստուծոյ առաջնորդութիւնը ընտրէ նման Եղիազարի որ իր տիրոջ որդւոյն Իսահակի համար կին փնտռելու կ'երթար: Ընտիր եւ առաքինի աղջիկներ հագուազիւտ չեն, բանը գտնեն եւ որոշման գալու վրայ է, քանզի այսպիսիք սովորաբար հարուստ չեն:

Սէրը կը կուրցունէ, ուստի երբ ամուսնանալու ժամանակ եկած է, քու խոհեմութեանդ եւ դատողութեանդ մի վստահիր: Առաքինի կին գտնողը բա-

րիք — գանձ — կը գտնէ, եւ Տէրոջմէ շնորհք — պարգեւ — մը կ'ստանայ:

Իմաստուն կինը իր տունը կը շինէ բայց յիմարը զանի իր ձեռքովը կը քակէ:

Աղէկ է տանիքի մը անկիւն բնակիլ, քան թէ կռուասէր կնոջ հետ մեծ տան մէջ: Նոյնը կրնան եւ կանայք ըսել կռուասէր այրերու համար:

Աղէկ է անապատ տեղ մը բնակիլ, քան կռուասէր եւ բարկացող կնոջ հետ:

Առաքինի կինը ո՞վ կրնայ գտնել, անոր գինը շատ գոհարներէն աւելի է: Անոր էրկանը սիրտը անոր վրայ վստահ է: Անիկայ իր կենաց բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ, եւ ոչ թէ չարիք: Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ, եւ իր լեզուին վրայ քաղցրութեան օրէնք կայ:

Վայելչութիւնը սուտ եւ գեղեցկութիւնը ունայն է, սակայն Տէրոջմէն

վախցող կհինն է որ գովութիւն պիտի ստանայ :

Ամուսնութիւնը շատերուն համար հրամայական պարտաւորութիւն մ'է , լաւ կողակից մ'ալ նախախնամութեան ամենամեծ պարգեւն է . քանզի կրնայ ըլլալ որ ամէն խոհեմութիւն գործածելէ ետեւ իսկ լաւ ընտրութիւն մը չընենք : Ուստի Աստուծոյ շնորհաց պէտք է ապաստանիլ ամենայն խոնարհութեամբ :

Ընտրութեան պահուն իրականը թողլով երեւայականինը չփնտռենք , դիմաց կայտառութիւն , փայլուն աչքեր , հնչիւն ձայն , վսեմ շարժում սրտին կը տիրապետէն յիրաւի , անոնք պէտք չէ անարդել թէեւ , սակայն այս ազդեցութեանց տակ ընկճուելու չէ : Քանզի ճշմարիտ կնոջ բովանդակ կատարելութիւնը եւ հանգամանքը չեն կազմեր :

Միտ շահելու համար ստել , կեղծել խղճին վէրք կը պատճառէ ի վերջոյ , սիրոյ օրինաց դէմ մեղանչելուն համար :

Միտք բեր որ զաւակներ պիտի ունենաս , ուստի ըստ այնմ ընտրէ , չըլլայ որ տղաքդ քեզ անիծեն տկար եւ ախտաւոր կազմուածքներուն համար : Քաջառողջ թող ըլլայ ընտրած կողակիցդ :

Գիտուն ամուսին լաւ է ունենալ եթէ պարկեշտ եւ համեստ ըլլայ եւ ոչ թէ միայն ուսեալ , Այրը սակայն կնոջմէ աւելի խելացի ըլլալու է միշտ , քանզի կինը հպատակութիւն պարտի իր ամուսնոյն , խելք չունեցած մէկու մը սակայն հպատակութիւն պարտի իր ամուսնոյն , խելք չունեցած մէկու մը սակայն հպատակութիւն անհնարին է տածել :

Ամուսնութեամբ նոր կողակցութիւններ եւ յարաբերութիւններ պիտի սկսին քեզ համար , ուստի նայէ որ յետոյ նախատինք եւ ամօթ չզգաս :

Նախ գործի տէր ըլլալ , բարեկեցիկ վիճակ ունենալ եւ ապա ամուսնանալ :

Անխոհեմ ամուսնութիւնը առողջութիւն
եւ անմեղութիւն կը կործանէ :

Կանուխ ամուսնութիւն պատճառ
կ'ըլլայ կանոնաւոր եւ օգտակար կեանք
վարելու , եւ ազատ կ'ըլլան կազմուած-
քին եւ պատուոյն մշաս հասցնող յարա-
բերութիւններէ : Ուշ ամուսնացողին
տղայքը , կ'ըսեն սպանիացիք , շուտով
որբ կը մնան : Ֆրանքլին ալ կ'ըսէ թէ
թէեւ կանուխ ամուսնացողաց տնտե-
սական իմաստութիւնը թերի կրնայ ը-
լալ , սակայն ծնողաց եւ ազգականաց
խրատներն այս պակասութիւնը կը լեցնէ :

Կնոջդ համար համբաւ հանել մի աշ-
խատիր , համեստ առաքինութիւն աշ-
խարհածանօթ ըլլալէ լաւ է , մանուշակ
ծածկեալ տեղեր կը բուսնի :

Մաքուր պահէ սիրտդ , որ վիճակիդ
անպատուութիւն չբերես : Եթէ կ'ուզես
սիրուիլ կնոջմէդ , կատարեալ վստահու-
թիւն ունեցիր անոր վրայ :

Թէ արամութիւն եւ թէ ուրախու-
թիւն հաղորդեցէք միմեանց . բաց սիրտ
եղիք միմեանց եւ թափանցիկ :

Ով կին , ծանրազուխ եղիր , հա-
մեստութիւն քու զարդդ է , կինը այ-
լոց դէմ ոչ կը կարմրի , ոչ ալ յանդուգն
համարձակ է :

Ամուսնոյդ ազգականաց եւ բարեկա-
մաց բարեսիրտ եղիր , հլութեամբ տար
անոր տկարութեանցը քանզի դու ալ
անոր համբերութեանը կը կարօտիս :

Միշտ միմեանց քով մի կենաք , լաւ
է երբեմն առանձնանալ , նոյնութիւնը
ձանձրոյթ կը բերէ :

Երբ փոխադարձ սէրն պակսելու
վրայ է իսկոյն պատճառն արմատէն խլել
ջանացէք , միմեանց հետ շուտ հաշտուե-
ցէք , քանզի ամուսնութեան կեանքն է
սէր :

Ով կին , քու ամուսինէդ զատ մէկուն
մի հաւատար : Ով այր , քու կնոջմէդ ա-

ւելի սրտակից բարեկամ մի ունենար :

Աստուծոյ կամաց զիջանելը կը քաղցրացունէ դառն գաւաթը , իսկ անհամբերութիւնը այլ եւս դառն եւ անտանելի կ'ընէ զայն :

Ի մի բան եթէ կ'ուզես ամուսնութեան մէջ երջանիկ ըլլալ , վստահութիւն ունեցիր , սիրէ , համբերէ , հաւատարիմ , հաստատամիտ եւ մաքուր եղիր :

Կիրքերը բանականութեան ձայնին միշտ նազանդ ըլլալու են , եթէ որոշեր ես ամուսնանալ , մտածէ , կշռէ ոյժդ , լաւ քննէ ապրուստի միջոցներդ , քննէ թէ պիտի կարենա՞ս ամուսնութեան պարտաւորութիւններն կատարել , զաւակներդ հոգալ , խնամել , դաստիարակել եւ լաւ վիճակի տէր ընել : Ինչ ոճիրներ չեն գործուիր Եւրոպայի մեծ քաղաքաց մէջ , քանի օրիորդներ որք աղղի մը պարծանք կրնային ըլլալ , ծնողաց անխոհեմութեան եւ աղքատու-

թեան զոհ են գացած , պատիւ եւ համատուժիւնն անարգ գնով վաճառելով , եւ նոյնն ըրած են շատ մայրեր իրենց զաւակաց սննդեան համար . որքան տղայք ի Չինաստան կ'սպանուին ծնողաց պատճառաւ : Եթէ անստոյգ բախդին պիտի ապաւինիս ամուսնանալէ ետեւ այս անխոհեմութենէն ծագելիք բոլոր չարեաց համար պատասխանատու ես Աստուծոյ , լաւ խորհէ ասոր վրայ :

ՄԵՐ ՍԻՐԱՍՈՒՆ ՉԱԻԱԿՈՒՆՔ

Երեսուն հրահանգ մեր զաւակներ փոխան ծնողաց փշեայ պսակ՝ անոնց փառաց թագն ըլլալու :

Առոյգ եւ բարեկազմ մարմինը թող բնութեան ձգուի, որ աճի եւ զարգանայ բնական կերպով եւ վարժուի ամէն բանի ի սկզբանէ :

Հայն եւ արձակ հազուստ աւելի յարմար է տղայք բարեկազմ եւ յաղթանդամ ընելու, որով անոնք քաջատուջ եւ ուժեղ կ'ըլլան :

Վարժէ՛ զաւակդ խստակեցութեան, հեռի ամէն փափկակեցութենէ թէ անկողնոյ եւ հազուստի եւ թէ կերակրոյ եւ ըմպելեաց կողմանէ :

Օղին փոփոխութիւններուն ալ պէտք է վարժեցնել տղայք : Դիողինէս ձեան մէջ մերկ կը շրջէր :

Տղայոց անդադար շարժումը կը զօրացնէ մարմինը, ինչպէս նաեւ վազելը եւ ցատկելը :

Չափաւոր կերակուր ուտող տղայք զուարթ եւ դիւրաշարժ կ'ըլլան, իսկ երբ ստամոքս ծանրաբեռնած է, տկար, դժգոհ եւ անհանգիստ :

Կանոնաւոր ժամերուն մէջ միայն ձաշելու հոգ պէտք է տարուի :

Սկսէ կրթել զաւակդ երբ կարող է ուշադրութիւն ընծայել քեզ, քանզի կրթութիւնը որբանէն կը սկսի :

Չաւակն ապերջանիկ եւ թշուառ ընելու միջոցն է անոր կամքը կատարելն :

Տիկին մը իր մէկ հատիկ զաւակին

կամքը միշտ կը կատարէր: Օր մը տղուն ձայնը լսելով պատուհանէն նայեցաւ որ տղան կատաղութենէն երեսները կը ձանկուտէր, քանզի ծառան իր խնդիրը չէր կատարէր: Փա՛րչելի, ինչո՞ւ տղուն ուզածը չես կատարեր, գոչեց աիկինը: Ուզածը չկրնար ըլլալ, եթէ մինչեւ վաղն կանչուըտէ, ըսաւ ծառան: Այրն ալ զայրացաւ եւ գոչեց ծառային. Ա՛ն-զգամ, ի՛նչ համարձակութեամբ աիկի-նին չես հնազանդիր եւ տղուն կամքը չես կատարեր: Տէր, ըսաւ ծառան, աիկինն ալ կարող չէ տղուն ուզածն ընել. քիչ մը առաջ դոյլին մէջ լուսնի պատկերը տեսաւ եւ կ'ուզէ որ զանի դոյլէն հանելով իրեն տամ: Այս ազդու դաս մը եղաւ աիկինին եւ իսկոյն փո-խեց ընթացքը:

Հիմա կուլա՞ս, կ'ըսէր Եղուարդ Դ. իր թագուհւոյն, որովհետեւ քիչ մը խստութեամբ պատժեցի որդիդ, բայց օր պիտի գայ որ պիտի ողբաս թէ իրեն եւ թէ քեզ զէ՛մ ցոյց առւած ընթացքին համար: Եւ այնպէս ալ եղաւ, գահն

ելլելուն պէս մայրը բանտարկեց պալա-տին մէջ, որ ստիպուեցաւ յետոյ հե-ռանալ պալատէն եւ հեղեղի նման ար-ցունք թափելով ուրիշ քաղաք մը եր-թալ, ի վերջոյ խելագարեցաւ եւ սրտին ցաւէն մեռաւ:

Դիոնէսիոս իր թշնամիէն, Դիոնէն, վրէժ առնելու համար իր ձեռն զերի ինկած անոր որդին, փոխանակ սպան-նելու, անոր բարի յատկութիւններն արմատէն խլելու համար, թողուց որ ամէն ուզածը ընէ, տղան ամէն անկար-գութեանց մէջ ընկզմիլ սկսաւ. ոչ ոք կար վրան հսկող, ուստի սոսկալի սրի-կայ մը եղաւ: Յայնժամ տղան հօրն խրկեց: Դիոն իմաստուն դաստիարա-կաց զիմեց, բայց ի զուր, տղան չու-զեց ուղղուիլ, այլ պատուհանէն վար նետուելով մեռաւ:

Տղու մը առաջին արտասուք տեսակ մը աղաչանք են, որք հրամաններու կը փոխուին, իրմէ զգոյշ չըլլաս:

Տղուն շուրջը գանուողներուն վրայ խիստ հակողութիւն պէտք է, մի թողուր զայն չը փորձուած ընկերութեանց մէջ :

Տղայոց կամակորութիւնը ջնջելու համար ամէն ջանք ի գործ դրուելու է :

Գեղեցիկ խրատներէն եւ ընտիր յորդորներէն աւելի կարևոր են ծնողաց օրինակ տղայոց բնաւորութեան կազմութեան համար :

Տղայոց առջին աչալուրջ զգուշաւորութիւնն խիստ կարեւոր է, քանզի անոնք կարծածէ՞ք աւելի ամէն բան լաւ կը դիտեն, տեսնեն եւ նշմարեն :

Ոմանք կ'ըսեն թէ պէտք է տղայոց ամէն բան ըսել եւ չարն ճանչցնել, որպէս զի անկէ հեռի կենան, սակայն տղայոց բանականութիւնն այնքան զօրութիւն չունի, մոլութեան հրապոյրներուն դէմ կենալու . Սուրբ Գրոց ընթերցման իսկ ծնողք խոհեմութեամբ եւ

ընտրողութեամբ առաջնորդելու են իրենց զաւկներն, Հրէայք Սողոմոնի Երգ Երգոցն 30 տարեկան չեղած չէին կրնար կարգալ :

Տղայք փափուկ բոյսեր են, երբ զայնս տնկես պարարտ հողի մէջ, պատուական հիւթ կը ծծեն եւ եթէ թունաւոր օդէ եւ վնասակար միջատներէ ազատ պահես կը ծաղկին եւ պտուղ կը բերեն :

Տղայոց սորվեցուցէք ակնածիլ ձեռմէ, ուստի հակեցէք ձեր վարուց վրայ որ անոնք թերութիւն գտնելով ակնածութիւննին չկորսնցունեն :

Մեծն Թէոդոսիոս կայսրը իր որդին յանձնեց ուսուցիչի մը եւ ըսաւ, այսուհետէ դու պիտի ըլլաս իր հայրը, զինք բոլորովին քեզ կը յանձնեմ : Օր մը յանկարծ սենեակն մտաւ եւ տեսաւ որ որդին նստած եւ ուսուցիչն կանգնած դառախօսութիւնն կ'ընէր եւ յանդիմանեց ուսուցիչն : Սա ըսաւ, կայ-

սեր որդւոյ մը չվայլէր ոտքի վրայ կանգնիլ, իսկ Թէոդոսիոս նստեցուց ուսուցիչը եւ հրամայեց որ որդին կանգնի եւ գլուխը բաց ունկնդրութիւն ընէ դասատուին :

Բարկութեան ժամանակ տղան ծեծելը ու յանդիմանելը ոչ թէ զանրկայ ուղղել այլ անկէ վրէժ առնել է : Դիմաց արամուծիւնը կուղղէ յանցաւորը : Դատաւորի դիրք՝ բայց հօր մը սիրտն ունեցիր :

Տղան վախցնելու մ'աճապարէր, երկիւղը զօրաւոր մաքրողական գեղ մ'է, որ կաղղէ բայց խառնուածքը կը քայքայէ եւ գործարաններն կը սկարացունէ, վախով կառավարուած հոգին օր քան զոր կը սկարանայ :

Տղայք պատուոյ զգացման սերմն ունին սրտին մէջ, պէտք է սա արծարծել եւ գէպի լաւագոյնն ուղղել : Սպարթացի տղայ մը աղուէս մը կը գողնայ եւ զայն հանդերձին տակ կը գնէ, որ

չտեսնուի, աղուէսը կը փորէ անոր որովայնը եւ աղիքներն դուրս կը թափէ. տղան իր պատուոյն համար կը համբերէ եւ մեռած գետինը կ'իյնայ :

Սորվեցուր աղայոց թէ աւելի քաղցր է տալը քան առնելը, եւ թէ կարօտելոց օգնել պարտ է եւ թէ առաքինութեանց բարձրագոյնն է գթութիւն եւ ողորմութիւն : Դիոնէսիոս օր մը որդւոյն սենեակն մտաւ եւ հոն ոսկի եւ արծաթ շատ մը անօթներ տեսաւ, Դու — ըսաւ Դիոնէսիոս իր որդւոյն — դու արժանի չես թաղաւորելու, քանզի քեզի տուած այնքան ընծաներովս չես կրցեր բարեկամ ստանալ :

Ծնողք պէտք է ըլլան իրենց զուակաց դաստիարակ. այս է բնական օրէնք, երբ սակայն կարողութիւն եւ յարմարութիւն չունին պէտք է արժանաւոր դաստիարակ մը ընտրել : Պլինիոս կ'ըսէ լիքն ասկէ կարեւոր եւ գժուար գործ չը կայ յաշխարհի : Փիլիպպոս Մակեդոնիոյ թագաւորն որդւոյն Աղեքսանդրի ծննդ-

եան օրն Արիստոտելի սապէս գրեց , որդի մը ծնաւ ինձ , շնորհակալ եմ աստուածներուս որ քու ժամանակդ ծնաւ նա , քանզի քեզի նման մէկէ մը դաստիարակուելով , արժանի պիտի ըլլայ մեզ եւ իր ժառանգելիք թագաւորութեան :

Հայր մը կուզէր իր զաւակը Արիստիպպոս անուն իմաստասէրի մը յանձնել , սակայն պահանջած դրամ չատ չափազանց երեւնալով ըսաւ թէ այդ գրամով ծառայ մը կրնայ գնել : Շատ լաւ , ըսաւ իմաստասէրը , գնա՛ , այնպէս ըրէ , եւ այն ատեն երկու ծառայ կունենաս :

Պղատոնի հարցուցին թէ ո՞րը աւելի կը սիրէ , ծնողքը՞ թէ ուսուցիչը : Պատասխանեց , ծնողքս կը սիրեմ կենացս պատճառ ըլլալնուն համար , իսկ դաստիարակս զիս բանական էակ ձեւացնելուն համար :

Չինացի մը , ճանապարհորդելու ըստիպեալ , իր որդւոց դաստիարակու-

թիւնը ուսուցիչի մը յանձնեց : Ճամբայ ելլելէն ետեւ ուսուցիչը իր իշխանութիւնը չարաչար գործածելով իրեն յանձնեալ տղայք մոլի եղան , վատ եւ ապակհանեալ մարդիկներ : Հինգ տարիէն մարդը վերադարձաւ եւ իրաց վիճակ տեսնելով արձակեց ուսուցիչը , սա դատ բացաւ տէրոջը դէմ , իբր թէ խոստացեալ վարձքն ընդունած չըլլայ : Ամենայն սիրով եւ կրկին վարձք պիտի վճարէի , ըսաւ հայրը գատաւորին , երբ լաւ դաստիարակեր զաւկներս . ահա երկուքն ալ , քննեցէ՛ք եւ վճռեցէ՛ք : Յետ քննութեան Մանտարինը (գատաւոր) սա վճիռն արձակեց : Ի մահ դատապարտուի դաստիարակը , իբր սպանիչ իր աշակերտաց , եւ հայրն ալ երկու լիպրա ոսկիի փոշի տուգանք վճարէ , որովհետեւ այնքան երկար ատեն տղայքը անոր յանձներ էր :

Տղայոց միտքը քարահանքէն ելած մարմարիոնի կը նմանի , նա յղկուելով իր գոյնը կը յայտնէ , երեսը կը փայլի , բիծերն ու երակներն երեւան կուգան :

Գործող եւ գործիք պէտք է ասոր համար, վարպետ յղկիչը՝ դիւրաւ եւ կատարեալ կերպով կը յղկէ մարմարինը, գործիքը որքան կատարեալ ըլլայ ա՛յնքան աւելի լաւ կը յայտնուի մարմարինին գեղեցկութիւնը: Դաստիարակութիւնը ճիշդ ասոր է նման:

Ճ Շ Մ Ա Ր Ի Տ Մ Ա Ր Դ

ԵՒ

Ճ Շ Մ Ա Ր Ի Տ Ք Ր Ի Ս Տ Ո Ն Ե Ա Յ

Քառասուն հրահանգ ճշմարիտ մարդ եւ ճշմարիտ Քրիստոնեայ ըլլալու համար:

Ուսման սկզբնաւորութիւնը բնաւ ուշ եղած չկրնար ըլլալ, աշխատութիւնն ամէն բանի կը յաղթէ: Վաթսուն տարեկան Հոովմայեցին, Կատով, սկսաւ Յունարէն սորվիլ: Յակոբ Լօկան Իռլանտացին ներկարարի աշակերտ էր, սակայն ինքնօգնութեամբ Լատիներէն, Յունարէն, Եբրայեցերէն, Իտալերէն, Սպաներէն եւ ուսողութիւն սորվեցաւ:

Բենիամին Ծրանքին աղքատ ծնողաց զաւակ ըլլալով զպրօցական ընթացք չկարողացաւ վարել եւ հօրը հետ օճառաչինութեան եւ մոմաթափութեան կը պարապէր, քիչ յետոյ գրաշար եղաւ, պարապոյ ժամերն ընթերցանութեան տալով միտքը մշակեց եւ խնայողութեամբ հարուստ եղաւ : Երբ մեռաւ, աշխարհիս մեծ մարդկանց ցանկին մէջ կարեւոր դիրք մը կը բռնէր :

Մարգուս հարկաւոր ծանօթութեանց ամենէն առաջինը եւ կարեւորը Աստուածգիտութիւնն է, քանզի ասոր վրայ են հիմնուած եւ հաստատուած բոլոր գեղեցիկ սովորութիւններն, օրէնքներն եւ ընկերական կապերն, Աստուծոյ գոյութեան համոզումը վերցօ՛ւր մարդուն մտքէն եւ անա աշխարհ մոլութեան դաշտ եւ անզգամութեան վայր մը կ'ըլլայ :

Կրօնական խօսակցութեանց մէջ մի յանդգնիր կատակել : Շատ կը սխալին այն կանայք որ անկրօն կը ձեւանան

յարգուելու համար, անհաւատք իսկ անկրօն կիներէն չեն ախորժիր, կանանց քաղցրարարոյութիւնը եւ զգայուն սիրտը կրօնքի փափուկ զգացմանց հետ միացած պէտք է ըլլալ, նաեւ ամուսնութեան մէջ կրօնքն է գլխաւոր ապահովութեանց մէկը : կանանց ողջախոհութեան նկատմամբ, կամ ուրիշ խօսքով անկրօն կին չկրնար ողջախոհ ըլլալ :

Անկրօն երիտասարդ մը քարոզիչի մը կ'երթայ վիճելու, սակայն քարոզիչը կ'ըսէ թէ ինք հաւատոյ վերաբերեալ նիւթոց վրայ վիճելու սովորութիւն չունի, բայց ես անաստուած եմ, կ'ըսէ երիտասարդը : Քարոզիչը լուծիւն պահելով ոտքէն մինչեւ գլուխը կը քննէ զանիկայ, ապշած եւ արհամարհական կերպով մը : Ի՞նչ բան քեզ այսքան կը հետաքրքրէ, կը հարցունէ երիտասարդը : Կը դիտեմ, կ'ըսէ քարոզիչը, անաստուած կոչուած հրէչը, զոր երբէք չէի տեսած : Երիտասարդը չփոթելով իսկոյն կը մեկնի :

Մարդս իր կամօք անաստուած կ'ըլլայ եւ իր կրից պատճառաւ այսպէս ըլլալ կ'որոշէ :

Պոստոսի եւ Բիւթանիոյ Հռովմայեցի կուսակալն, Պլինիոս, (145 Յ. Տ.) կ'ըսէ. երբ մարդս մահուան անկողնոյն վրայ կ'երկննայ, ան ատեն կը յիշէ թէ Աստուած կայ եւ թէ ինք մարդ է :

Կրօնասէրք ալ մարդ ըլլալով անոնք ալ թերութիւններ ունին, ուստի անոնց վրայ պակասութիւն տեսնելով կրօնքը պահարակել յիմարութիւն է, Քրիստոնէութիւնը Քրիստոսէ եւ ոչ թէ Քրիստոնեաներէ պիտի սորվինք, Նա է մեր օրինակ: Հարիւր տարի ապրեցայ, կ'ըսէ Յօնթնէլի, եւ հիմա կը մեռնիմ միսիթարեալ, յիշելով թէ առաքինութեանց ամենափոքրին անգամ ամենափոքր անպատուութիւն մը բնաւ չհասցուցի: Այսպէս վկայողք կա՞ն արդեօք հիմա :

Տիկին Մէնթնօն իր դասեր Պուրկոյնի դքսուհւոյն հետեւեալ խրատները կու-

տայ. Նայէ որ Աստուածպաշտութիւնդ հատաւտ, բանաւոր ու լուսաւոր ըլլայ: Հաստատ եւ ոչ շինծու ձեւեր, բանաւոր որ պարտաւորութիւնքդ նախապատիւ սեպես քան հաճոյքներդ, լուսաւոր որ փրկութեանդ համար անհոգ չըլլաս :

Եթէ կը սիրես ուրախութիւն, հանգիստ եւ զուարճութիւն, գիացիր որ միայն Տէրոջը ծառայութեան մէջ կրնաս զտնել զայնս, մոլութիւն կը տանջէ եւ անհանգիստ կ'ընէ մարդ :

Դիւրին է մոլութեան գիրկն իյնալ, բայց զժուար զատուիլ անկէ :

Սիրէ Քրիստոսի եկեղեցին, յարգէ անոր պաշտօնեաները, պաշտպանէ առաքինի անձինք, խրախոյս տուր բարեգործութեան :

Յաճախ մօտեցիր Հաղորդութեան Ս. Խորհուրդին գո՞ն եւ վստահ սրտիւ, եւ զգօն եւ առաքինի եկեղեցական մ'ալ զեղ խորհրդատու ընտրէ :

Աստուածպաշտութեան վերաբերեալ ընտիր գրքեր կարդա՛ : Մանաւանդ կանանց համար շատ վտանգաւոր է կասկածելի պարունակութեամբ վէպեր կարդալ :

Առաքինի եւ պատուոյ զգացում ունեցող մարդ մը ոչ թէ սուտ չխօսիր , այլ անկէ կը գարշի : Ստախօսին շահն ի՞նչ է , սա , որ այլ եւս անհաւատալի կ'ըլլայ : Ստախօս ճանչցուած մարդ մը երբ որ մը ընկերութեան մէջ բերանը կը բանայ պատմութիւն մ'ընելու , բոլորը մէկանց սուտ է , սուտ է կը գոչեն :

Վեհանձն մարդիկ նախապատիւ կը համարին ճշմարտախօս թշնամիներն քան շողքորթող բարեկամներն : Փիլիպպոս , Մակեդոնիոյ թագաւորը , որ մը գերեաց վաճառատեղին անուշադրութեամբ անվայել զիրքով էր նստած : Զինք շրջապատող պալատականներէն եւ ոչ մին իրեն իմաց տալու համարձակեցաւ , սակայն գերիններէն մին իրեն անձոռնի

նստուածքն իմաց տուաւ իրեն : Փիլիպպոս իսկոյն հրամայեց ազատութիւն տալ գերիին եւ ըսաւ . Զէի պիտեր որ այս մարդը իմ բարեկամս է :

Ան որ իր պատիւը կը սիրէ՝ կը պահէ իր խոստումը , մինչեւ իսկ ամենափոքր բաներու մէջ , քանզի քիչին մէջ հաւատարիմ եղողը շատին մէջ ալ նոյնպէս է : Պօմպէոս՝ Օգթավիոսի զէմ՝ անյաջող պատերազմ մ'ընելով զինադադար ըրին եւ միմեանց խնճոյք տուին : Օր մը երկու հակառակորդք Պօմպէոսի նաւն էին նստած , վերջնոյն հազարապետը զինքը մէկ կողմ կանչելով ըսաւ . Ահա պատեհ առիթ , եթէ զայն գործածես՝ քանի մը վայրկեանէ յետոյ այլ եւս թշնամի պիտի չունենաս : Պօմպէոս վեհանձնութեամբ պատասխանեց . նա իմ խօսքիս վստահելով հոս եկաւ , եւ ես նախապատիւ կը համարիմ խոստամանս վրայ հաստատ կենալ , քան թէ տիեզերաց հրամայել :

Ուրիշին բարերարել , օգնել , ծա-

ուայել այս է կենաց վե՛ն նպատակ , Լա-
ֆօնթէն կ'ըսէ , երբ հնար կայ պէտք է
օգնել ուրիշին , քանզի մեծն իսկ կա-
րօտ է իրմէ փօքրին եւ առանց անոր
չէ կարող վարել ո եւ է գործ :

Մէթաստասիոս , խալաքի բանաս-
տեղծը , կը գրէ մէկու մը համար :

Չէր արժանի նա ծննդեան

Ձի ապրեցաւ իրեն միայն

Կրնանք ակնկալել որ Աստուած իբր
հայր պիտի սիրէ մեզ , եթէ մենք իբր
եղբայր չնկատենք մեր ընկեր եւ չսիրենք
զնա : Բոլոր արարածներ մարդուս համար
են եղած , եւ մարդիկ միմեանց համար
որ օգնեն փոխադարձաբար միմեանց :

Շատերը մարդս ապերախտ է եւ բա-
րիքի փոխարէն չարիք կը հատուցանէ
ըսելով չեն ուզեր բարերարել , սակայն
առանց զայս նկատողութեան առնելու
դու օգնէ՛ լոկ Աստուծոյ հաճոյ ըլլալու
եւ Անոր բարերարութեանը նմանելու
համար :

Բարեգործութիւն ընել առանց փո-
խարինութեան սպասելու մարդկային էն
վե՛ն առաքինութիւնն է : Իտալիոյ Ատի-
ճէ գետը յորգելով կամուրջը կործանե-
ցաւ եւ պահապանին շէնքը , ուր ամ-
բողջ ընտանիք մը կը բնակէր , ջուրե-
րէն քշուելու վտանգին մէջ էր : Կոմս
մը 100 ոսկի խոստացաւ զայնս ազա-
տողներուն , բայց ոչ ոք համարձակե-
ցաւ : Գիւղացի մը , նոյն պահուն անկէ
անցնելով , իսկոյն նաւակ մը ցատկեց
եւ չուանով բոլորը նաւակն իջեցնել
տուաւ , կեանքն վտանքի դնելով , ճեղ-
քեց ջուրերն եւ ապահով ցամաքն հա-
նեց բոլորը : Երբ կոմսը խոստացեալ
վարձքը կը մատուցանէր , գիւղացին վե-
հանձնորէն ըսաւ , ես իմ կեանքս զրա-
մով չեմ ծախեր , իմ աշխատութեամբս
զիս եւ ընտանիքս կապրեցունեմ , այս
զրամը խեղճ ընտանիքի մը տուէք , որ
ինձմէ աւելի կարօտութիւն ունի :

Բարեգործելու ատեն ազնիւ վար-
մունք պէտք է ունենալ , քանզի կա-
րօտեալ անձինք ալ մարդ ըլլալով զգա-

յուն սիրտ ունին, եւ մեր բիրտ եւ ան-
 քաղաքավար եղանակէն կը վիրաւոր-
 ուին: Մեր գթութեան դիմողներն ա-
 նարգել, կշտամբել եւ յանդիմանել ան-
 գթութիւն է եւ անոնց ցաւը կաւելցնէ:

Եթէ ունիս տուր, եթէ չունիս մի
 ամաչեր, բարեգործութիւնն միայն դրա-
 մով չըլլար, հապա խորհուրդ աւելով,
 ստաջնորդելով եւ մխիթարելով: Երանի
 անոր որ ամէն երեկոյ կրնայ ըսել, այ-
 սօր անգործութեամբ չանցուցի օրս,
 այլ Աստուծոյ պարգեւածէն այլոց օ-
 գուտ ըրի:

Կրիտս առեհարանը գիշեր մը ուրիշ
 անձի մը հետ ընթրիք ըրած ժամանակը,
 դիտեց որ նա իր ամէն ըսածին կը զի-
 ջանի, ուստի սապէս գոչեց. է՛հ, բա-
 րեկամ, գոնէ մեկ խօսքիս զէմ զրու-
 ցէ, որ երկու հոգի ըլլալնիս յայտնի
 ըլլայ: Շողոքորթներուն լաւ դաս մը
 որդեգրելու համար:

Ֆրանչիսկոս եպիսկոպոսը կատաղի

Թշնամի մը ունէր որ անտանկի նա-
 խատինքներ կը տեղար վրան, բայց ինք
 լուռ կը կենար: Ի՛նչպէս կըցար համբ-
 րել հարցուցին իրեն բարեկամները, լե-
 զուս եւ ես, ըսաւ եպիսկոպոսը, իրա-
 րու հետ դաշինք ենք ըրած, երբ սիրտս
 խռովի, լեզուս լռութիւն պէտք է պա-
 հել. եւ ի՞նչպէս կրնայի անձը զսպել
 սորվեցնել անոր, առանց լուռ կենալու:
 Ամէն մէկը կրնայ աշխատութեամբ այս
 քաղցրաբարոյութիւնը ստանալ. երանի
 հեղերուն կ'ըսէ Յիսուս, քանզի անոնք
 պիտի ժառանգեն երկիրը:

Բարկութիւնն սանձել մեծ առաքի-
 նութիւն է. Քրեցլօն զօրապետը Հէն-
 րիկոս Դին հետ կը խօսէր իր վրայ
 եղած զրպարտութեան մը համար,
 բայց փոխանակ հանդարտօրէն զինք ար-
 դարացնելու, սկսաւ վիճել եւ բարկանալ:
 Հենրիկոս բարկացաւ եւ դուրս ելլալ
 հրամայեց, բայց զօրապետը ամէն ան-
 գամ նորէն ներս գալով նոյն կերպով
 կը շարունակէր, Հենրիկոսին զէմքը
 փոխուեցաւ եւ ներկայք վախցան որ

իրինց հրամայէ զարնել զօրապետը: Սահայն Հենրիկոս մտայ անդորրութիւնը պահեց մինչեւ որ Քրեյցլօն հեռացաւ: Ապա դարձաւ ներկայից եւ ըսաւ, բնութեամբ բարկասիրտ եմ, բայց ամէն ջանք ի դորժ կը դնեմ մարել այս կիրք, եւ ուրախ եմ որ այսօր սորա ապացոյց տուի ձեզ:

Մի փիլիսոփայ օր մը պատահեցաւ Սպարդացիի մը որ վերջին աստիճան բարկացած չարաչար կը ծեծէր իր ծառան. վերջ տուր, բարեկամ ըսաւ նա կատաղի անձին, վերջ տուր զինքդ ծառայիդ նամանցելուդ:

Վալէնդիանոս Ա. կայսրը թէեւ ազնիւ անձ մ'էր, բայց բարկասրտութեան զոհ դնաց: Քանզի օր մը երբ դեսպանաց առաջարկութեանը կունկնդրէր, ա'յն աստիճան զայրացաւ որ արեան շրջանը դադրեցաւ եւ իսկոյն յանկարծամահ եղաւ:

Պարտինք սանձել բարկութիւնն. սա

գեղեցկագոյնը տգեղ կ'ընէ. վա'յ ան մարդուն որ ստիպեալ է բարկասիրտ կնոջ հետ ապրիլ, այլեւս լաւ է առիւծի, վիշապի հետ կենակցիլ, քան ասանկ կնոջ մը հետ:

Կրակի կը նմանի բարկութիւն, եթէ դեռ լաւ չբռնկած չմարես, կը բորբոքի եւ ահռելի բոցեր արձակելով աւերուծ կը դործէ:

Ազնուասիրտ, մարդասէր եւ քաղաքավար. երեք անգին մարգարիտք: Լուդովիկոս ԺԵ. գիւղաքաղաքէ մը անցած ատեն քաղաքապետը պաշտօն ունէր շնորհաւորել զնա. Վեհափառ Տէր, թոթովեց քաղաքապետը. Ձեր Վեհափառութիւնը տեսնելու ուրախութիւննիս այն աստիճան մեծ է որ. . . չփութեցաւ կեցաւ, նորէն սկսաւ, նորէն կեցաւ, շիկնեցաւ, դողալ սկսաւ: Լուդովիկոս անմիջապէս այս չփոթ վիճակէն ազատեց զայն քաղաքավար ազնուասրտութիւնով, Այո՛, ըսաւ նա, այնքան մեծ է ձեր ուրախութիւն, որ կարող

չէք զանի յայտնել :

Տրայանոս կայսրը շատ քաղցրաբարոյ էր , եւ ամէն մարդ տարօրինակ քաղցրութեամբ կ'ընդունէր : Իր պալատականներն ըսին թէ այս նորին վեհափառութեան նուաստութիւն կը բերէ . բայս ես կուզեմ որ , ըսաւ կայսրը , այնպէս կայսր ըլլամ ժողովրդեան ինչպէս պիտի ուզէի որ իմ տեղս գտնուողը ըլլար , երբ ես հասարակ մարդ մ'ըլլայի :

Ինչ տարբերութիւն կայ իմ եւ ժամացոյցին մէջ , հարցուց դքսուհի մը կարդինալի մը : Տիկին , պատասխանեց կարդինալը մեծ քաղաքավարութեամբ , ժամացոյցը ժամերը կը յիշէ եւ կը ցուցնէ , բայց ձեր ներկայութեամբ դուք զայնս կը մոռցնէք :

Ճշմարիտ քաղաքավար մարդը ուրիշին թերութեանց աչք կը գոցէ :

Դի որդին գազլիացի զօրաց կը հրամայէր , ծեր զօրապետ մը , որ աւելի իր արհեստն քան արքունեաց սովորութիւն գիտէր , առանց հրաւերի հրամա-

նատարին սեղանը բազմեցաւ , սակայն իր սխալը շուտ հասկնալով թողութիւն խնդրեց արքայորդիէն . սա ըսաւ . մէկտեղ ուտենք կերակուրը եւ ես քեզի սորվեցնեմ արքունեաց սովորութիւնը եւ դու ինձ սորվեցուր պատերազմին արհեստը :

Անգորր , խաղաղ սիրտ պահել ինչ որ ալ ըլլայ , մեծ օրհնութիւն մ'է :

Փիլիպպոս Բ. Սպանիոյ թագաւորը նամակները միշտ իր ձեռամբ կը գրէր . անանկ որ գրագիրը միայն հասցէն կը գրէր ու կը զմռէր : Փիլիպպոս բոլոր գիշեր նամակ գրելով անցուցեր էր եւ գրագրին քունն եկած ըլլալով փոխանակ փոշոյ ամանին՝ կաղամարը դարձուց նամակաց վրայ որով անոնք աւրուեցան : Փիլիպպոս մտքի անգորրութիւնը չկորսնցնելով ըսաւ . այս է փոշոյ ամանը եւ աս ալ կաղամարը , յետոյ նորէն գրեց նամակները :

Թէ որ քեզ պարտք ունեցող մը իրօք վճարելու կարող չէ եւ կաղաչէ որ

սպասես , անգթութիւն մի ցոյց տար
 անոր , Ազնուական ընտանիքէ աղ-
 քատ մը կոմսի մը պարտք ունէր ,
 օր մը գնաց որ պայմանաժամն երկարէ .
 պայմանաժամը երկարելու իրաւունքն
 իմս չէ ըսաւ կոմսը , ուրիշ բան մը ը-
 նել կամքէս կախեալ է , պարտքդ կը
 շնորհեմ քեզ :

Անիրաւութիւն է գործաւորին օրա-
 կանը յապաղել , պակսեցնել կամ ու-
 րանալ , Լինիէ՞ն կ'երգեր . Կը տեսնեմ
 գոռոզ պարոններ , որոնք ուրիշին ծախ-
 քովն միշտ իրենց շուրջը ունին մէկ
 կամ երկու ծառաներ եւ բազմաձայն
 սպասներ , իսկ ես որ ոտքով իմ ճամ-
 բաս կ'ընեմ , գէթ կօշիկներս կանխիկ
 գնած եմ :

Զ Ո Ւ Ա Ր Ճ Ա Լ Ի Ք

Իշխանը փոքրիկ քաղաքի մը կայա-
 րանէն պիտի տնձներ : Վարժարանին ու-
 սուցիչը աշակերտները կայարանը տա-
 րաւ իշխանը բարեւելու համար : Տղա՛ք ,
 լաւ մտիկ ըրէ՛ք , ըսաւ նա , բոլորդ մէկ
 բերան գոչեցէ՛ք « Կեցցէ՛ իշխան » մին-
 չեւ որ կառախումբը անցնի : Կառա-
 խո՛մբն հասաւ , աղայք սկսան մէկ բե-
 րան գոչել . « Կեցցէ՛ իշխան մինչեւ անց-
 նի կառախումբ » :

* * *

Կրնա՞մ ձեզի զովարար լան մը հրամ-
 ցունել , հարցուց կծծի հիւանդ մը բժշ-
 կին , որ զինքը այցելել էր եկած : Շատ
 երախտապարտ պիտի ըլլամ , պատաս-
 խանեց բժիշկը , քրտինքը սրբելով ,
 քանզի շատ յոգնած եւ քրտնած եմ :
 Շատ լաւ ըսաւ կծծին , ուրեմն պա-

տունանը բանամ , մենք հոս սքանչելի ,
գովարար օդ ունինք :

* * *

Փոքրիկ Արամը մօրմէն միշտ կը
խրատուէր գո՛հ ու քաղաքավար ըլլալ
եւ իրեն տրուած պատուներուն փոքրը
զատել : Օր մը Արամ բարեկամի մը տու-
նէն վերադարցած ըսաւ . Մայրի՛կ , ին-
ծի պնակով խնձոր բերին , մէջտեղը մեծ
խնձոր մը կար եւ ասոր բոլորտիքը 6
հատ մանր : Անշուշտ պիտի խորհիս թէ
մեծը առի , ոչ , կը սխալիս . մեծը թո-
ղուցի եւ 6 հատ փոքրերն առի :

* * *

Ուսուցիչ . — Տղա՛ս , փոթորիկի ժա-
մանակ երբ կատուին կրնակը չփետս , աչ-
քիդ ի՞նչ կը ցատկէ : — Աշակերտը .
— կատուն :

* * *

Զօրապետ . — Երբ անշարժ կենալ

կը հրամայեմ , ինչո՞ւ համար ժամացոյցդ
կը նայիս : — Զինուոր . — Որպէսզի նա-
յիմ թէ արդեօք ժամացոյցս անշարժ կե-
ցած է թէ ոչ :

* * *

Պատուդները փտտելէ ապահովելու հա-
մար պէտք է աղքատ կնոջ մը տանը
մէջ պահել , ուր շատ աղայք կը գանուին :

* * *

Ուսուցիչ . — Եզրայրդ ի՞նչպէս է ,
աղէ՞կցաւ : — Աշակերտ . — Այո՛ , այսօր
նորէն ծիծ ուտել սկսաւ :

* * *

Բժիշկ . — Ըսէք ինձ , խաթուն ,
ձեր տղան միշտ թօթօվախօ՞ս է : —
Գեղջուկը . — Չէ , միայն խօսած ա-
տենը :

* * *

Թէ կրօնապիտու թեան մէջ տղայք

ո՛ր աստիճան համբակ կրնան ըլլալ. Անդ-
լիական վարժարանի մը երկու աշակեր-
տաց գրաւոր քննութեան տետրէն հե-
տեւեալը կը քաղենք : — Մին Աբրահա-
մի պատմութիւնը սապէս է գրած —
Աբրահամ Ղովտին հայրն էր , եւ երկու
կին ունէր . մէկը Իսմայէլ եւ միւսը
Հաֆար կը կոչուէր : Մին տունը պա-
հեց , միւսը անապատը վռնտեց , ուր
սա ցերեկը աղի սիւն եւ զիշերը կրակի
սիւն կ'ըլլար : Միւս աշակերտը Մովսէսի
վրայ սապէս էր գրած : — Մովսէսը Ե-
գիպտոսցի էր , կը բնակէր փայտեայ
տապանի մը մէջ , ոսկիէ հորթ մը ու-
նէր ու պղնձէ օձի մը երկրպագութիւն
կ'ընէր , 40 օր լորամարզիէ եւ մահա-
նայէ զատ բան մը չկերաւ , ծառի մը
տակէն ձիով անցած ատեն մագերէն
ձիւզերէն կախուեցաւ եւ իւր որդին Ա-
բիսողոմ հոն սպաննեց զանիկայ :

* * *

Կրնա՞ք ինձ կերպ մը սորվեցունել ,
հարցուց սարկաւապ մը դրամափոխի մը .

թէ աւրուած դրամներն ի՞նչպէս գոր-
ծածեմ : — Ատիկայ շատ դիւրին է , ը-
սաւ դրամափոխը , եկեղեցիին զանձա-
նակը ձգեցէք : — Ա՛խ , սիրելիդ իմ ,
զլխուս եկածն ալ ձիշդ այդ չէ՞ : իբր
սարկաւապ զանձանակին դրամներն հա-
ւաքելուս աւրուած դրամներէ զատ բան
չեմ գտներ եւ անա տոպրակ մը լեցուն
հոս հետս եմ բերած :

* * *

Քննութեան մը պահուն ուսուցիչը
ուրախութեամբ ձեռքերն կը շփեր. Քըն-
նիչը զայրանալով ըսաւ . կը զարմանա՞մ
թէ ինչո՞ւ այդքան կ'ուրախանաք , քա-
նի որ ձեր աշակերտներն բան մ'ալ չեն
սորված : — Գիտէ՞ք ինչո՞ւ կ'ուրախա-
նամ , տէր իմ , ըսաւ ուսուցիչը , անոր
համար որ դուք իսկ չէք կարող այդ
ապուշներէն պատասխան մ'առնել :

* * *

Բժիշկը : — Այս դեղէն ժամը դգալ

մը տուէք ձեր այրին : — Գիւղացի կի-
նը : — Կէս ժամը անգամ մ'ալ կրնամ
դգալ մը տալ , փառք Աստուծոյ , այն
վիճակին չենք հասած որ դեղին խնա-
յողութիւն ընենք :

* *

Բժշկական քննութեան մը մէջ քրն-
նիչը հարցուց ուսանողաց . երբ պայ-
թում մը տեղի ունենայ եւ մարդ մը
օգը նետուի- ի՞նչ կ'ընէք : Ուսանողաց
մին պատասխանեց . պիտի սպասենք
մինչեւ որ նորէն վար իյնայ եւ իրեն
հարցունենք թէ ո՞ր տեղը կը ցաւի :

* *

Բժիշկը : — Տիկին , ձեր հիւանդու-
թիւնը բան մը չէ , կատարելապէս հան-
դարտ կեցէք եւ կանցնի : — Տիկինը : —
Բայց կաղաչեմ , տօքթօր , մէյ մ'ալ լե-
զուիս նայեցէք : — Բժիշկը : — Ան ալ
կատարեալ հանդարտութեան պէտք ունի :

* *

Օտարականը : — Այս մարդուն ի՞նչու
արձան են կանգնած : — Առաջնորդը : —
Որովհետեւ դեռ չունէր :

* *

Հա՛ , փոքրիկ տղայ , դո՞ւ ալ դըպ-
րոց կ'երթաս . ըսէ նայիմ ի՞նչ կ'ընես
հոն : — Տղան : — Կըսպասեմ մինչեւ որ
արձակուինք :

* *

Ռօշիլտ , հրեայ միլիոնատէրն եւ
Պապին նուիրակն անգամ մը հարուստ
անձէ մը ընթրիքի էին հրաւիրեալ : Երբ
խոզի միսէ կերակուրի մը եկաւ կարգը,
Ռօշիլտ հրաժարեցաւ ընդունելէ : Նուի-
րակն հեգնութեամբ հարցուց . Տէր ,
ե՞րբ խոզի միս պիտի ուտէք : Ձեր հար-
սանեաց 'օրն , ըսաւ Ռօշիլտ անտար-
բերութեամբ :

* *

Գործարանատէր . — Կը ցաւիմ որ
քեզի գործ չեմ կրնար տալ . այժմ շատ

քիչ գործ ունինք : Գործ փնտռողը . —
Հոգ չէ , քիչ թող ըլլայ , արդէն ես
չառ գործ չե՛ սիրեր :

* * *

(Մսավաճառին խանութը) . Տիկինը .
— Հաճեցէք այս կտորին ոսկորները
կտորտել : — Մսավաճառը ծառային . —
Մօ՛ , տիկինին ոսկորները կտորտէ :

* * *

Բայց տղայ՝ , ատ ի՞նչ է , ձեռքերդ
եւ հանդերձներդ քոյրուկին մնլանով աղ-
տոտցած են : — Չե՛ս սիրեր , մայրիկ ,
որ այսօր գեղազրութեան դաս առինք :

* * *

Ջորապետ առ զինւոր . — Եթէ վաղը
նորէն այդպէս կարճ կտրած մագերով
առջուս ելլէք , զիտցէք որ երեք օր
բանտարկուիք պիտի :

* * *

Բրօֆէսօր մը իր աղախինին կողմա-
նէ , որ գրել չէր գիտեր , նամակ մը
չարագրեց իւր մօրն ուղղեալ : Լինցնե-
լէն ետեւ կարդաց զայն աղախինին եւ
հարցուց թէ ուրիշ ըսելիք մ'ունի : —
Այո՛ , տէր իմ , գոչեց աղախինը , հաճե-
ցէք աւելցունել որ նամակիս տխմարու-
թեան ներողամիտ ըլլան :

* * *

Մայրը յանդիմանեց փոքրիկ Երուանդը
որ ինկած ատեն տափատը պատուեր էր
Բայց մայրիկ , ըսաւ Երուանդ լալով ,
տափատս հանելու ժա՛ռնակ չունեցայ :

* * *

Նկարիչ . — Ի՞նչպէս է պատկերնիդ
Յաճախորդը . — Շատ լաւ , բայց քի-
թին չեմ հաւնիր : Նկարիչ . — Ես ալ ,
սակայն ձեր քիթն է :

* * *

Գրագիր. — Տէր, կը խնդրեմ որ ա՛-
պաթոշակս բարձրացունէք : Վաճառա-
կան . — Եթէ միւս ընկերնուզ ամսա-
թոշակնիդ կը բաւէ , պէտք է քեզի ալ
բաւէ : Գրագիր . — Անոնց ալ չբաւեր
կոր : Վաճառական . — Ուրեմն ինչո՞ւ
անոնցմէ տարբերիլ կուզէք :

* * *

Չուիցերիոյ մէջ մի քանի հագուած
սգուած օրիորդներ տղայոց հանդիպե-
ցան , որոնք անոնց վրայ խնձորներ կը
նետէին : Օրիորդները գացին եւ տղայոց
հօրը գանգատ ըրին : Վնաս չունի , Ը-
սաւ հայրը , այս տարի պտուղնիս շատ
առատ է :

* * *

Ի՞նչ է գինեւոյին եւ ուղտին տար-
բերութիւնը : — Վերջինը առանց խմելու
ութ օր կրնայ աշխատիլ , քանի որ ա-
ռաջինը կրնայ առանց աշխատելու ութ
օր խմել :

* * *

Գրագիր . — Ես այս նամակը իրաւ
որ չեմ կրնար կարդալ : Շատ գէշ է
գրուած : — Ոչինչ խօսք , նամակը այն
քան լաւ գրուած է որ էշ մը անգամ
կրնայ կարդալ , Տուր որ կարդամ :

Ս. — Խնդրեմ , ըսէք , ի՞նչ կ'ընէք
որ այսքան կը գիրնաք : Բ. — Բան մ'ալ
չեմ ըներ :

* * *

Տղաս , ըսաւ մայրը զաւկին , եթէ
ուրիշին վերաբերեալ բանը ասնես ,
տասը պատուիրանքներուն մէկ հատը
կոտրած կ'ըլլաս : Աղէկ ես , ըսաւ տը-
ղան , ան ասեն միայն 9 հատ կը մնայ :

* * *

— Ո՞րն է գո՞ մարդը . ա՞յն որ մէկ
միլիոն հարստութիւն ունի , թէ այն որ
տասներկու զաւակ ունի :
— Բնականաբար երկրորդը , որով-

հետեւ մէկ միլիոն ունեցողը աւելին ունենալ կ'ուզէ, իսկ այն որ տասաներկու զաւակ ունի, ձանձրացած է:

* * *

Օրիորդը . Երջանիկ պիտի ըլլամ հոգերդ եւ վիշտերդ քեզ հետ կրել: — Երիտասարդը . Սակայն, սիրելիդ իմ, ես ոչ հոգ եւ ոչ վիշտ ունիմ: — Օրիորդը . Օ՛, անոնք պիտի գան երբ ամուսնանալու ըլլանք:

* * *

Ընկերական գումարման մը մէջ մէկը կը պատմէր թէ Հոլանտացի նկարիչ մը այնքան ճարտար է որ մէկ վրձինով խնդացող տղայ մը լացող տղու մը կրնայ փոխել: Ատի վարպետութիւնն է, ըսաւ ուրիշ մը, ես ալ կրնամ ընել աւելին կոթովը:

Բ Ե Կ Ո Ր Ն Ե Ր

Դիողինէսի հարցուցին թէ ինչո՞ւ իմաստասէրները հարուստներուն կը հետեւին եւ չէ թէ հարուստները անոնց: Պատասխանեց, քանզի իմաստասէրք կ'զգան իրենց կարօտութիւն, մինչ հարուստներն ոչ երբէք:

Արիստիպպոս խնդրոյ մը համար ներկայացաւ Տիօնիսիոսին, եւ երբ տեսաւ թէ ականջ չզնեւր ոտքն իյնալով աղերսեց, զայս նուաստութիւն համարելով ոմանք յանդիմանեցին զինքը: Արիստիպպոս պատասխանեց, իմ չէ յանցանք այլ Տիօնիսիոսի, որոյ ականջներն ոտքերուն վրայ են եղեր:

Հոլանտացիք կրնամոնի տունկերն արմատէն կը խլին որ չափազանց բազմանալով կրնամանը արփէքը չկորսնցու-

նէ : Այսպէս պէտք է ընել նաեւ հաճո-
յից եւ զուարճութեան մասին , որպէս-
զի անոնք սովորական բաներ չըլլան :

Կարօտելոց ձեռքով մեր ստացուածք
երկինք կը հաւաքենք :

Պարտինք աշխատիլ իբր թէ յաւիտ-
եան ապրինք պիտի , եւ ապրիլ իբր թէ
ամէն ժամ մեր վերջինն ըլլար :

Ոմանք աւելի իմաստուն պիտի ըլ-
լային եթէ ինքզինքնին արդէն ի՛հաս-
տուն չհամարէին :

Չինացիք պարզ անօգուտ աշխա-
տանք մը կը հասարէին , Չինացի մը
Անգլիացիէ մը պարի հրաւիրեալ ըլլա-
լով պահ մը դիտելէ ետեւ ըսաւ . ին-
չո՞ւ այս աշխատութիւնը ծառայիս կա-
տարել չէի տար :

Որովհետեւ ձախորդութիւնը շուտ
կը մոռնանք , ուստի ձախորդութեանց
կը յաջորդեն ձախորդութիւն :

Գրքեր կան որ մարգս ան ատեն կը
լուսաւորեն կրք անոնց թուղթերովը
պատուհանին ապակիներն մաքրենք :

Ժամանակը չարաչար կը գործածէ
նա որ այլոց թերութիւններով կ'զբաղի :

Եթէ արմաւենի ես պէտք է ակնկա-
լեա որ ամէն յիմար քարկոծէ զքեզ :

Գաղտ կայծէ մը աւելի պէտք է
վախնալ քան յայտնի կրակէն :

Տղադ անուշ պտուղներէն զգուշա-
ցուր , ահա պտուղներն արդէն տհա-
ձելի են իրեն :

Եթէ սովոր ես միշտ հայելին նայիլ ,
ջանա գոնէ անկեղծ եւ համեստ դէմք
մը ունենալ :

Չարին փոխարէն բարիք ըրէ , ինչ-
պէս խեցին որ զինք ջախջախողին մար-
դարիտ կուտայ , ինչպէս լեռը որ զինք
պայթեցնողին աղամանդ կուտայ , ինչ-

պէս ծառը որ զինքը քարկոծողին քաղցր պտուղ կուտայ , ինչպէս Սանտալի ծառն որ զինք յերկիր տապալողին անուշ հոտ կուտայ :

Քու վրադ կատարուած բազմաց դատողութիւնը թող առաջնորդէ քեզ անձնաքննութեան բայց ոչ թէ յուսահատութեան :

Մարդ մը որ թերութիւն չունենալ կը կարծէ , կամ յիմար է եւ կամ կեղծաւոր որոյ վրայ պէտք չէ վստահութիւն շնորհել :

Մարդս հազիւ թշուառ կ'ըլլայ եթէ թշուառութեան վրայ չխորհի :

Մի վստահիր անոր որ ամէն բան լաւ գտնէ , ոչ ալ անոր որ ամէն բան գէշ կը գտնէ , մանաւանդ անոր որ ամէն բանի համար անտարբեր է :

Մոյլերն այն ատեն օգտակար կ'ըլլան երբ մեռնելով ժիրերուն անդ կը

բանան :

Նա որ յառաջ չերթար ետ կը մնայ :

Հաւ է անօթի երթալ անկողին քան արթննալ պարտքով :

Նախ սողալ ապա գնալ :

Բաճկոնդ ունեցած չուխայիտ համեմատա ձեւէ :

Հաւագոյն յանձնաժողովը , կ'ըսէ Սրբրճըն , երեք անգամէ կը բաղկանայ , որոյ մին հիւանդ ըլլալով նիստէն բացակայ է , երկրորդն ալ քաղաքէն բացակայ գտնուելով չէ կարող ներկայանալ , արդ՝ դու մնաս առանձին , ուստի դու կատարէ գործդ :

Աղօթէ իբր թէ ամէն բան Աստուծմէ է կախեալ , աշխատէ իբր թէ ամէն բան քեզմէ է կախեալ :

Աշխատութիւնն առանց աղօթքի գե-

բութիւն է, աղօթք առանց աշխատանքի մուրացկանութիւն է :

Աղօթք երկինքէն բերէ օրհնութիւն, աշխատութիւն երկրէն հանէ օրհնութիւն : Աղօթք կառք է երկնային, աշխատութիւն կառք երկրային, երկուքով ի միասին կրնանք մեր տուն օրհնութիւն բերել :

Կե՛ր ու խմէ՛, յաւէտ քիչ քան շատ :

Ռուսական առած մը կ'ըսէ, երբ տունէդ դուրս կ'ելլես մէկ անգամ աղօթէ, երբ ծովն ելլես երկու անգամ, իսկ երբ խորանին առջին կանգնիս պրսակուելու համար՝ երեք անգամ աղօթէ :

Կչիւղ ուղի՞դ է, հարցոց բժիշկը դեղագործին, քանզի ամենափոքր սխալ մը կրնայ առողջարար դեղը մահացութոյնի փոխել : Կարդ ուղի՞դ է, հարցոց ճարտարապետը օրմնադիրին, քանզի հիման փոքրիկ ծուծիւն կրնայ ամբողջ շէնքը յերկիր տապալել :

Լօքմանի հարցուցին թէ ո՞ւր սորված է քաղաքավարութիւնը : Պատասխանեց. խիստ կոշտ եւ անքաղաքավար մարդոցմէ, անոնց ճիշտ հակառակ ընթացք բռնելով :

Եկեղեցականք ամենէն երկար կ'ապրին, իսկ բժիշկներն ամենէն կարճ կեանք կ'ունենան :

Յաջողութիւն՝ օրհնութիւն կ'ըլլայ բարի մարդոց, իսկ չարերուն անէծք :

Սօսքիդ զգոյշ եղիր, քանզի զայն բերնէդ արձակելէ ետեւ 12 ձի չեն կարող զայն նորէն ետ քաշել :

Որքան կարմիրի հետ խաղացողին ձեռքը կարմիր կ'ըլլայ, ածուխի հետ խաղացողինը սեւ, վատ ընկերներու հետ կենակցողը կ'ըլլայ վատ, շար ընկերակցութիւնք կ'ապականեն բարի վարք. ըսէ որոյ հետ ընկերանալդ եւ ըսեմ քեզի ինչպիսի մարդ ըլլալդ :

Աղքատն ծով պահէ , զի չունի կե-
րակուր , հարուստը զի չունի ակորժակ ,
մի սուր կծծին , զի բաղձայ իննայել
զրամին , ագանն զի բաղձայ մեծկակ
պատառին , կեղծաւորն որ այսպէս գուցէ
սուրբ համարուի , իսկ բարին որպէսզի
յանցանք ներուի :

Երիսասարդներն յիշելու եւն՝ թէ
մարդ ըլլալու համար մկանական ոյժէ
աւելի բան պէտք է :

Թէ խոչորութիւնը մեծութիւնն է :

Թէ կորով պէտք է համբերելու հա-
մար :

Թէ անձնասիրութիւնը մարդուս ա-
մենէն անվայել բանն է աշխարհի վրայ :

Թէ մարդու մը ազնուականութիւնն
աւելի կը յայտնուի յարգանքէն ու հո-
գածութենէն զոր կը ցուցնէ մօր եւ
քրոջ՝ քան տեսակէն այն փողկապին զոր
կը կրէ ինք :

Թէ բարեպաշտութիւնը ցուցամոլու-
թիւնն է :

Թէ միակ լման մարդը սուրբ մարդն է :

Թէ բազմութեան հետեւիլը տկարու-

թեան խոստովանութիւնն է :

Թէ փողոցի անկիւնները խեղճ վար-
ժարաններ են :

Թէ մէկ իրական բարեկամը կ'արժէ
քսան հասարակ ծանօթ :

Թէ բոլոր զօրութեամբ ազնիւ ըլլալէ
եւ ազնուութիւն ցուցնելէ վախնալը
ամենէն մեծ երկչոտութիւնն է :

Թէ մարդ , ինքզինք մարդ ընելու
որչափ կանուխ ձեռնարկէ , երբեք կա-
նուխ ձեռնարկած չըլլար :

Թէ ինչ որ այսօր ուղեղին մէջ կը
դրուի՝ տասը տարի ետքը դուրս պիտի
հանուի :

Թէ միակ մարդկութիւնը զոր կ'արժէ
ուշեմնալ՝ Որդւոյ Մարդոյ կեանքով ցուց-
ուածն է :

Աստուծոյ խոստ 'անց վստահելով
մարդ մը . այո՛ , տղայ մը իսկ ուրախ
զուարթ կ'ըլլայ :

Նպատակդ լաւ միտք սո , պղպակ-
ներով գո՛հ մի ըլլար , որ շուտ կը պայ-
թին , ան բանին ետեւէն եղիբ որ կըր-

նաս պահել , եւ որ աշտան է պահուելու :

Կրից մէկ գործադրութիւնն ցկեանս հառաչանք կը պատճառէ :

Բարեգործ եղիր , մէկ բարիքի թող յաջորդէ միւսը մինչեւ կենաց վերջ : քիչ քիչ յարատեւութեամբ մեծ դեղ մը կըլլայ , եւ կրկնուած բարիքներ քարէ սրտերն իսկ կը կազդուեն :

Ինչ որ կ'ընես յօժարութեամբ ըրէ , տղան որ ձեռ ուտելով կը սորվի դասը , բնաւ բան չպիտի սորվի :

Հանէ բաճկոնդ , սօթաէ թեւերդ , երգէ քանի որ գործես — ահա տիպար գործաւոր :

Մարդ մը որ ամուսնանալ կուզէ , ցուցամատին վրայ կը կրէ մատանին , խօսեցեալն միջնամատին , ամուսնացեալը մատնեմատին , եւ նա որ մտադիր չէ ամուսնանալ վերջին մատին վրայ :

Հպարտութիւնն անկեղծ է , պարծենկոտութիւնն է որ կը սաէ :

Պարծենկոտութիւնը զմարդ ինքզինքէն գոհ կ'ընէ , հպարտութիւնը կը դժուարացնէ զայդ :

Խօսողը կը ցանէ , մտիկ ընողը կը քաղէ :

Մարդ որչափ քիչ խելք ունենայ , այնչափ աւելի պարծենկոտ կ'ըլլայ :

Կրթութիւնը գանձ մ'է , անոր բախալին աշխատութիւնը :

Տգէտ երեւալու երկիւղը ամինէն մեծ արգելքն է սգէտ ըլլալէ դողաբելու :

Բոլոր գեղեցիկ տաղանդները եթէ միացնէս , առաքինութիւն մը չեն արժեր :

Կորսուած օրուան մը տեղը երբէք չպիտի լեցուի :

Առաքինութեան ճամբան տաժանելի է յաճախ, բայց միշտ երջանկութիւն կ'առաջնորդէ :

Աշխատութեան պտուղը ամենէն համեղն է պտուղներուն մէջ :

Երբ քու տանիքդ ապակիէ շինուած է, պէտք չէ կոտորես զրացւոյդ կըղմինարները :

Հանգարտ կեանքը եւ անգործ կեանքը իրարմէ շատ տարբեր բաներ են :

Բան մը գիտնալը փառք մը, իսկ սորվիլ չուզելը ամօթ մ'է :

Լաւ է անգործ մեղու քան ժիր պիծակ :

ԱՐԺԷՔ ՕՏԱՐ ԴՐԱՄՈՑ

Յայտնի է թէ զանազան ազգերու դրամներուն յարաբերական արժէքն անդադար փոփոխութիւն կը կրէ, սակայն ի ստորեւ դրուած ցուցակը կրնայ ընդհանուր դազափար մը տալ այդ դրամներուն արժէքին նկատմամբ, որ ցուցուած է Օսմ. արծաթ դահեկանով :

Արծաթ Դահ.

Ամերիկեան տուրք (100 սէնթ) . . .	24
Անգղիական ոսկի (20 շիլին) . . .	120
Աւստրիական ֆլորին (100 բրէսյցեր) .	10
Գերմանական մարք (100 ֆէնիկ) . . .	6
Եգիպտական ոսկի (100 դահեկան) . . .	122
Հնդկական ռուփի (16 աննա)	11 ¹ / ₄
Պարսկական դրան (20 շահի)	3 ¹ / ₂
Ռուսական ռուպլ (100 քոփէք)	19*
Ֆրանսական ֆրանք (100 սանթիմ)	4 ³ / ₄

* Ռուսիոյ մէջ սովորաբար գործածուած դրամն

Իտալական լիբէն , սպանիական փէ-
սէթան , պելճիական եւ զուիցերական
Ֆրանքը , ռումանական լէյը , հելլենա-
կան տրախմին , սերպիական տինարը
եւ պուլիարական լէվը Ֆրանսական
Ֆրանքին ճիշդ հաւասար արժէք ունին :

է թղթադրամ , որոյ արժէքը բաւական պակաս է
այս նշանակեալ արժէքէն : Թղթադրամ ռուպլի
արժէքն է իբր 12 դանեկան :

ԿԵԱՆՔ ՏԷՐ ՅԻՍՈՒՍԻ

ԸՍՏ ԶՈՐԻՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱՅ

ՊԱՏԱԵՐԱԶՈՐԳ

Դ Ր Ե Գ

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Հասկնալի աշխարհարարով մը տա-
ղաչափուած այս մատենիկը , որ կը
պարզէ Յիսուսի կեանքը Աւետարանի
ոգիին համաձայն , իր բարոյալից յօրի-
նուածով ամենէն մաքուր հաճոյքը կը
պատճառէ ընթերցողին եւ իբր այդ
ջերմապէս կը յանձնարարուի ամէն կար-
գի անհատի :

Գին զեղեալ 3 դր.

Կեդրոնաստեղին և Պաշենց Գրասուեր
Կ. Պոլիս , Զազմախնարար , Թիւ 20

Կ Ե Ա Ն Ք

Ս Ր Բ Ո Ց Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ա Ջ Ա Ր Գ

Գրեց, Գ. Պաղասասարեան

Սոյն մատենիկն եւս հասկնալի աշխարհաբարով մը տազաչափուած, Գործք առաքելոցի համաձայն կը պարզէ Առաքելոց կեանքն եւ շարակարգութեամբ կը պատմէ անոնց հրաշքները, քարոզութիւնները, ճամբորդութիւնները ու նեղութիւնները :

Գիւն 5 դրու

Կեդրոնատեղին Ե Պաշենց Գրասուներ

Մ Ա Յ Ր Ի Կ Ի Ն Ա Ռ Ա Ջ Ն Ո Ր Դ Ը

Տ Ո Ք Թ . Ա . Է . Ս Է Լ Լ

Ազատ բարգմանութիւն ի գաղղիերէնէ

Գ. Պ Ա Ղ Տ Ա Ս Ս Ա Ր Ե Ա Ն

Նորածին մանկութեան նուիրուած ողջպահիկ կանոններու խտացում մ'է գրքոյկս, որ իր սկիզբն ունի ձեռնհաս բժշկի մը փայլուն վկայութիւնը շահեկան պարունակութեանն համար, ուր ի մէջ այլոց ըսուած է. «Անփորձ մայրիկի մը եւ անուս զայեակի մը համար անզուգական ընկեր մը, անհամեմատելի օգնական մը պիտի ըլլայ սա հատորիկը, իսկ բժիշկ եւ կամ կարող դայեակ չի գտնուած տեղերուն համար՝ փրկող ձեռք մը պարզապէս :

Գիւն գեղջեալ 2 դր.

Կեդրոնատեղին Ե Պաշենց Գրասուներ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՔ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՅ

Գ Ր Ե Ց

Յակոբ Մասթուսեան

Բ. Տպագրութիւն — Էջ 400

Բարոյական եւ խմաստասիրական հաստատուն սկզբունքներ կարող գրչի մը հանդիպած են այս ընտիր գործին մէջ, որ զնահատուած է բարձրաստիճան Հայ կղերէն եւ ազգային նշանաւոր գրագէտներէ :

Գիրքը ձօնուած է Հեղինակին վաղամեռիկ դստեր, Օր. Պայծառի, որուն կենդանագիրն եւ հակիրճ կենսագրութիւնը դրուած են գրքին սկիզբը :

Դիմ 12 դրուց

Կեդրոնատեղին է Հեղինակին վաճառատուներ, Թիւ 27, Ֆինճահճըլար Եօգուչու Կ. Պոլիս : Կը գտնուի Պ. Պաշենց հե բոլոր Հայ գրավաճառաց քով :

ԿՈՍԻՏԱՍ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

Ա. Ռ. Չ Ե Ռ Ն

Բ Ա Ռ Ա Գ Ի Ր Ք

ՀԱՅԵՐԷՆ - ԳՍԱՂՂԻՅԵՆ

ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (ՅԵԿՐԱԳ)

ՈՒՂՂԵԱՆ ԵՒ ՅԱՆՆԵԱՆ

Աւելի քան 50,000 Բառ, Ոճ, Եւայլն

Բազմաշխատ Հեղինակին սոյն օգտակար գործը կը բովանդակէ հին եւ նոր հայերէն գրեթէ բոլոր բառերէն վատ, դիտական եւ արուեստական բազմաթիւ բառեր, ոճեր եւ ասացումներ հանդերձ իրենց Գաղղ. Թարգմանութեամբն : Բառից զանազան առումները բացատրուած են բազմաթիւ օրինակօք : Սոյն խնամեալ եւ յոյժ կարեւոր գործը ճշմար

րիտ առաջնորդ կրնայ ըլլալ ուսանող-
ներու ի Գաղղիերէն լեզուի, ինչպէս
նաեւ սոյն լեզուի ուսման պարագոյնե-
րու առ հասարակ :

Գործոյս վերջը աւելցուած է Գաղ-
ղիերէն լեզուի անկանոն եւ պակասա-
ւոր բայից պարզ ժամանակներու մէկ
ցանկն հանդերձ պիտանի եւ կարեւոր
ծանօթութեամբ, որք մեծապէս պիտի
օգնեն ուսանողին :

Էջ իբր 1000 . ընտիր թղթի վրայ
մաքուր եւ յստակ տպագրութեամբ եւ
զօրաւոր կազմով, որք բառարանի մը
համար գրեթէ նոյնքան դնահատելի են
որքան պարունակութիւնը :

Գինն է, զօրաւոր քաւթօնէ կազմ
25, լաթակազմ 27, կիտակաչի 32 դր. :

Կեդրոնատեղին է Յ. Մասքեոսեան
Վաճառատունը, Թիւ 27, Ֆինճանճրլար
Յօգուշու Կ. Պոլիս : Կը գտնուի Պ. Պա-
շենցի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով :

ԱՌՏՆԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՏԱՐԻ

Քարգ. Յուսիկ Վ. Էսմերեան

Եւրոպական ընտրելագոյն դասա-
գրգերէն մին է սա՛ որ հասկնալի աշ-
խարհաբարով մը թարգմանուած կ'ա-
ւանդէ առտնին տնտեսութեան տար-
րական դասեր եւ իբր այս՝ կը յանձնուի
տեսչութեանց եւ ուսանողաց ուշադրու-
թեան :

Դիւն 3 1/2 դրու

Կեդրոնատեղին է Յ. Մասքեոսեան
վաճառատունը : Կը գտնուի Պ. Պաշենց
եւ այլ գրավաճառաց քով :

ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ

Թարգմանիչ, Ս. ՊԷԿԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ

Յ. Մ Ա Տ Թ Է Ո Ս Ե Ա Ն

Իւրաքանչիւր էջի մէկ կողմը Հա-
յասառ Թուրքերէն բնագիրը, եւ միւս
կողմը Հայերէն թարգմանութեամբ
տետր առ տետր հրատարակուած .

Տետր Ա. — Տասանորդի նոր օրէնքը .

» Բ. — Կանոնագիր Երկրագոր-
ծական դրամատան .

» Գ. — Դրօշմատուրքի օրէնքը .

» Դ. — Կանոնագիր Րէժիսի :

Գին իւրաքանչիւր տետրի 2¹/₂ դրո.

Կեդրոնատեղին է Յ. Մասքիոսեան
փաճառատունը : Կը գտնուի Պ. Պաշեկց
եւ այլ գրավաճառաց քով :

Յ Ա Ն Կ Ն Ի Թ Ո Յ

Տօմարական զիտելիք	2
Խաւարմունք	7
Համասօտագրութիւն	8
Ազիւսակ շարժական մասանց աւուրց .	10
Օրացոյց	15

Յ Ա Ի Ե Լ Ո Ւ Ա Մ

Օսմանեան Կայսրութիւն	87
Աւագանի Կայսերական Պալատան . .	90
Նախարարք Բ. Դրան	91
Մեծ պաշտօնատարք մայրաքաղաքին .	92
Թղթատարական նոր կանոնագիր Օսմ.Պե- տութեան	94
Հեռագրական կանոնագիր	96

Հոգեւոր Իշխանութիւնք

Հայրապետութիւն Հայոց	79
Պատրիարքութիւն Երուսաղէմի . . .	97
» Կոստանդնուպոլսոյ .	98

Հոովմէական Հայ հասարակութիւն	100
Բողոքական ժողովուրդ Թուրքիոյ	102

Ա.Ռ.ՈՂԶԱՎԱՍԿԱՆ

Ոսկի խրատներ	107
Երկայնակեցութեան նշանները	110
Թողքերուն վիճակն ստուգել	114
Անքունութեան դարման	115
Կապուտ հագին տեղողութիւնը	116
Կուլ տրուած տգրուկն հանել	117
Այրածի, խաշածի դարման	117
Գլուխը բարձր պտուկելու վնասները	118
Փողացաւի դարման	118
Երկար կեանք ունենալու օրէնքներ	118
Լողալու ատեն վտանգէ զերծ ըլլալ	118
Չափազանց ուտելուն վնասները	119
Հարբուխի ատեն տաք ջուր	120
Ջուր խմել	121
Հանճարեղ բաղդատութիւն մը	129
Արկածներու ատեն	132
Ստուգել Թէ սենեակ մը խոնաւ է	137
Լոզանք եւ իր յարաբերութիւնը խոչա- փողի ախտերուն հետ	138
Ակուսներուն պահպանութիւնը	144
Անձիդ հոգ տար	147

Տղայոց ակուսներուն խնամք	148
Գլխու ցաւ	151
Ականջները ծակել օղ դնելու համար	154

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ

Շիշերու խցանները հանել	157
Մորթէ ձեռնոցները մաքրել	157
Ցեցերը ջնջել	157
Գեղեցկութիւնը պահպանել	158
Դոնները բաց պահելու կերպ	158
Ճանճերը ջնջել	158
Սպիտակ ձեռքեր	158
Մետաքսեղէնները մաքրել	158
Կանդեղի պատրոյթ	159
Ջուրի անձափանց կոշիկներ	159
Ապակիները մաքրել	159

Մեր խոսանոցը

Տասներեք տեսակ կերակուր եւ ըմպելի շինելու կանոն	160
--	-----

Հարցերու պատասխաններ

Որոտման ատեն Բնչ ընելու է	165
Հիւանդութենէ զերծ մնալ	165
Մազերուն թափիլը արգիլել	166
Շունէ խածուածի դարման	166

Կատուի ճանկածը դարմանել	167
Մեղուէ խայծուողը բուժել	167
Զկան փուշ կոկորդին մէջ	167
Քիթին, ականջին մէջ մտած օտար նիւթը հանել	168
Զելած մասնին հանելու դիւրին միջոց	168
Ծաղկեփուռն զմէկ ամիս թարմ պահել	169
Մուկերէն ազատելու կերպը	169
Անզլիական խմորեղէն մը	170
Յօղացաւի դարման	170
Վախի պատճառաւ մահ	171
Քիթէն հոսած արիւնը դադրեցնել	171
Կտրուածի եւ այրածի դարման	172
Բռնկած հանդերձը մարել	173
Հարուածէ յառաջ եկած սեւ նշանի դարման	173
Գետնախնձորէ կարկանդակ	173
Հազի դարման	173
Վէրքի դեղ	174
Առտնին մարմնամարզ	174
Քայլախաղներուն տուած դասը	175
Մոծի բիծերը հանել	176
Վարդի իւղ շինել	176
Թէյի պատրաստութիւն	177
Ժամացոյցի զործածութիւն	178
Ապակիէ եւ Թղթէ զգեստ	181

Հոգանոցի պահպանութիւն	182
Մեղանի բազադրութիւններ	182

Պատմական

Կառախուձքին տակ	185
Ի լոյս պիտի գայ	191
Սողոմոնեան վճիռ մը	195
Ի՞նչ հարկ եկեղեցի երթալ	200
Հանդիսն երազը	201
Կատողի շուն մը	201
Օղիի երեկոյեանն զուարճութիւն	202
Անձը անխժող	204
Հայոյիչ երախան	205
Իժին խայծը	206
Վոլթէոի մահը	206
Զեմ կրնար տեսնել	207
Դէմիտտիկէս	207
Փառք քեզ Աստուած եկեղեցի կը տեսնեմ	208
Այլ էն ու օձը	209
Սողոմոնի վրայ աւանդակէս մը	211
Հարստեան վարդենին	213
Ուէտի ինչպէս պիտի լինար	216
Մեզ ազատութիւն պիտի տայ	217
Օրէնսդէս եղաւ	218

Մանուսացեալք եւ Մանուսացողքք

Վաթսուն հրահանգ երջանիկ ամուսնու-
թիւն մը կնքելու եւ ցկեանս պահելու
համար 220

Մեք սիրասուն զաւակունք

Երեսուն հրահանգ մեր զաւակներ փոխան
ճնողաց փշեայ պսակ, անոնց փառաց
թագն ընելու 238

Ճամարիս մարդ

Քառասուն հրահանգ ճամարիտ մարդ եւ
ճամարիտ քրիստոնեայ ըլլալու համար 249

Զուարեալիք

Երեսուն համառօտ պատմութիւններ . . . 265

Բեկորներ

Ութսուն իմաստալից առածք 277

Արժէք օտար զրամո 289

2

0742

2013

« Ազգային գրադարան

NL0031978

ՆՈՒՆԻ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ՈՐԲԱՆՈՅԻՆ